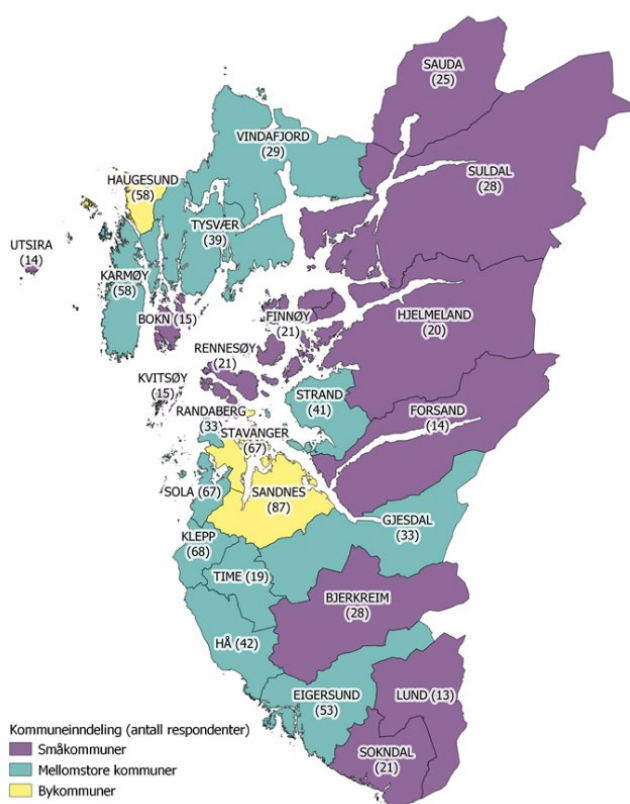
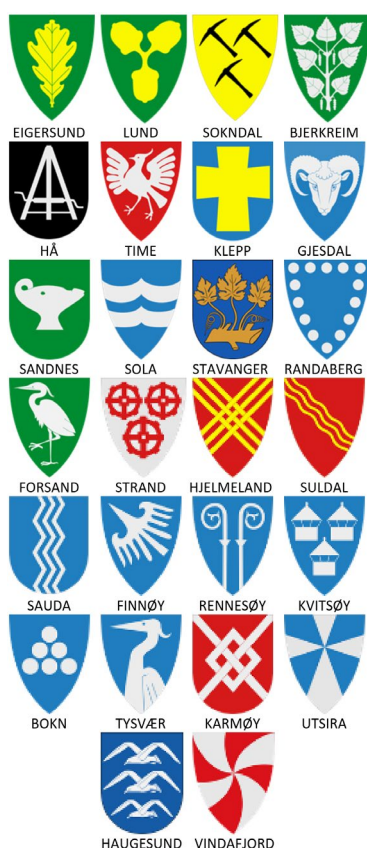

Rogalandskommunene og kommunestrukturspørsmålet

Sammendrag av resultater fra kommuneundersøkelsen i 2019

Einar Leknes, Line Ridderstrøm og Hilmar Rommetvedt

Prosjekttittel: Rogalandskommunene og kommunestrukturspørsmålet

Prosjektnummer: 101444

Institusjon: NORCE Samfunnsforskning

Bidragster: Fylkesmannen i Rogaland

Gradering: Åpen

Rapportnr.: 32

ISBN: 978-82-8408-053-6

Antall sider: 78

Publiseringsmnd.: Desember

Forord

I 2015 og 2016 deltok representanter fra NORCE Samfunn i den regionale ressursgruppen for kommunereformen i Rogaland som ble ledet av Fylkesmannen. Kommunene tok stilling til spørsmålet om kommunesammenslåing i 2016. Fylkesmannen har imidlertid fortsatt oppgaver knyttet til utvikling av kommunestrukturen i Rogaland. I den forbindelse hadde Fylkesmannen behov for et mer kunnskapsbasert grunnlag om utfordringsbildet i kommunene for å få en best mulig dialog med kommunene om strukturendringer. I den sammenheng utarbeidet forskere ved NORCE Samfunn i januar 2019 en skisse til et FoU-prosjekt om kommunestrukturspørsmålet. Denne skissen ble diskutert og videreutviklet i samarbeid med fagpersoner hos Fylkesmannen i Rogaland. Den danner utgangspunktet for dette forskningsarbeidet.

Hoveddelene i prosjektet har dreid seg om å gjennomføre en omfattende spørreundersøkelse i alle kommunene i Rogaland, videre å presentere resultatene på Fylkesmannens kommunekonferanse i Rogaland i juni 2019 og å gjennomføre flere arbeidsseminarer om resultatene fra spørreundersøkelsen sammen med de ulike fagavdelingene hos Fylkesmannen. Avslutningsvis er det også gjennomført noen statistiske analyser for å forklare holdninger til kommunesammenslåing.

I dette arbeidet har det være et utmerket samarbeid med Fylkesmannen i Rogaland. Her vil vi spesielt nevne at prosjektet har hatt stor nytte av faglige drøftinger særlig med Anfinn Rosnes, Lone Solheim, Harald Thune og John Gunnar Skien. Bente Espedal Halvorsen har vært til uvurderlig hjelp til å skaffe respondenter, samle inn spørreskjema og til å legge til rette for konferansen og arbeidsseminarer.

Hos NORCE er det Hilmar Rommetvedt og Einar Leknes som har gjennomført undersøkelsen med sistnevnte som prosjektleder. I tillegg har praksisstudent Line Ridderstrøm fra Universitetet i Stavanger deltatt i prosjektet i høst og både bidratt med bearbeiding av statistikk, utarbeiding av diagrammer og også statistiske analyser av datamaterialet.

Vi mener at undersøkelsen gir et godt bilde av vurderinger av utfordringer i rogalandskommunene. Ytterligere undersøkelser vil være nødvendig for å si noe sikkert om situasjonen i andre fylker.

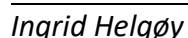
Innholdet i rapporten står for forfatterne sin egen regning og konklusjoner kan ikke oppfattes som uttrykk for Fylkesmannen sine synspunkter.

Stavanger, 20 januar 2020

Einar Leknes

Prosjektleder

Leder

Innhold

<i>Forord</i>	2
Innhold	3
1. Introduksjon	4
Utgangspunkt for undersøkelsen	4
Om undersøkelsen	4
2. Hovedfunn fra undersøkelsen	5
Verdivurderinger og kommunale tjenester	5
Synspunkter på kommunesammenslåing	6
Kommunale utfordringer	7
Samarbeid mellom kommunene	9
Vedlegg 1: Verdivurderinger og kommunale tjenester	11
Nærhet til innbyggerne	11
Folkevalgtets versus faglig/administrative vurderinger	15
Tjenestekvalitet versus økonomiske hensyn	18
Kommunal frihet versus lokale tilpasninger	21
Vedlegg 2: Synspunkter på kommunesammenslåing.....	25
Hvilke tema bør få oppmerksomhet?	28
Betydningen av bydels- / kommunedelsutvalg	33
Verdivurderinger og syn på kommunesammenslåing	36
Vedlegg 3: Kommunale utfordringer	45
Rekruttering, kapasitet og kompetanse	45
Kapasitet i tjenesteområdene	48
Kompetanse i tjenesteområdene	50
Vedlegg 4: Samarbeid mellom kommunene	52
Administrativt og politisk samarbeid	52
Interkommunalt samarbeid	55
Samarbeid i flerkommunale byområder	56
Boligområder oppdelt av kommunegrenser	59
Vedlegg 5 Spørreskjema	64

1. Introduksjon

I denne rapporten redegjøres det for hovedfunnene fra kommuneundersøkelsen i Rogaland der kommunepolitikere, administrative ledere og tillitsvalgte svarte på en rekke spørsmål om blant annet verdier, utfordringer, samarbeid og holdninger til kommunesammenslåinger. Vedlegg 1 – 4 i denne rapporten inneholder Lysarkene fra presentasjon «Kommunale utfordringer – kommunepolitikarane, dei administrative leiarane og dei tillitsvalde sine synspunkt» fra Fylkesmannens kommunekonferanse i Stavanger 18 juni 2019, og diagrammer som belyser sammenhengen mellom verdivurderinger og holdninger til kommunesammenslåing. Vedlegg 5 inneholder spørreskjema.

Utgangspunkt for undersøkelsen

Resultatet av kommunereformprosessen i Rogaland per 2019 er at Stavanger, Rennesøy og Finnøy og at Sandnes og mesteparten av Forsand slås sammen. For de øvrige 21 kommunene i Rogaland ble det ingen endring. Dette resultatet var det få som hadde forutsett, det betegnes som overraskende og det er utfordrende å kunne forklare. Det var derfor behov for å få en bedre forståelse av hvorfor resultatet ble som det ble.

I løpet av kommunereformprosessen kom det fram til dels tydelige forskjeller mellom administrasjonene i kommunene, politikerne og befolkningen i oppfatningen av hva som ville være en hensiktsmessig kommunestruktur i fremtiden. Det var også forskjeller internt i disse gruppene mellom kommunene. Det finnes mange ulike forklaringer og teorier om hvorfor resultatet ble som det ble, men det foreligger ingen grundige studier som bekrefter eller avkrefter antagelsene. Vi hadde en antagelse om at det var forskjeller i holdninger til grunnleggende verdier ved kommuneinstitusjonen (som frihet, demokrati, effektivitet og likhet), samt ulike aktørers interesser som påvirket standpunktet til kommunestrukturspørsmålet. Dette er et av utgangspunktene for undersøkelsen.

Et annet utgangspunkt for undersøkelsen var behov for å få kunnskap om kommunenes vurderinger av utfordringer relatert til dagens kommunestruktur i Rogaland. Dette dreier seg blant om småkommunene i Rogaland har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utføre pålagte kommunale tjenester, videre om kommuner i flerkommunale byområder mestrer samordning seg imellom, og til slutt om grensejusteringer kunne bidra til å løse utfordringer der lokalsamfunn deles opp av kommunegrensene.

Om undersøkelsen

Et omfattende spørreskjema ble utviklet i samarbeid mellom forskere hos NORCE og Fylkesmannen i Rogaland. Fylkesmannen tok kontakt med samtlige kommuner og fikk tak i e-postadresser til folkevalgte, administrative ledere og tillitsvalgte. Det ble sendt ut webbaserte spørreskjema til 1969 respondenter. Etter tre purringer hadde vi mottatt svar fra 414 kommunepolitikere (40 %, 385 administrative ledere (55 %) og 130 tillitsvalgte (47 %), til sammen 929 svar som gir en svarprosent på 47. Tatt i betraktning at det tok 15 – 20 minutt å besvare spørreskjemaet oppfatter vi at svarprosenten (helt og delvis fullførte besvarelser) som svært god for denne type undersøkelser.

2. Hovedfunn fra undersøkelsen

Første del av kommuneundersøkelsen dreide seg om hvordan de folkevalgte, administrative ledere og hovedtillitsvalgte så på ulike kommunale tjenester i forhold til ulike verdier. I analysene har vi sett på hvordan sammenhengen mellom verdivurderingene og den enkeltes syn på kommunesammenslåing er. En annen del av undersøkelsen dreide seg om hvilke utfordringer kommunene opplevde innenfor ulike tjenesteområder og videre hvilke erfaringer kommunene hadde med samarbeid seg imellom på ulike områder. Hovedresultater fra undersøkelsen og analysene gjennomgås kort under. Mange av de diagrammene som vides i vedlegg er de samme som ble vist i presentasjon «Kommunale utfordringar – kommunepolitikarane, dei administrative leiarane og dei tillitsvalde sine synspunkt» fra Fylkesmannens kommunekonferanse i Stavanger 18 juni 2019.

Verdivurderinger og kommunale tjenester

Kommunene er både politisk institusjoner og forvaltningsorganer. Denne tosidigheten speiles i de tradisjonelle verdiene som kommuneinstitusjonen er tenkt å ivareta og vurderes i forhold til: Frihet (autonomi i forhold til staten), demokrati (lokalt selvstyre med bred folkelig deltakelse), effektivitet (handlekraft og økonomisk rasjonell tjenesteyting) og likhet (like/likeverdige tilbud av offentlige tjenester).¹ Det er spenningsforhold mellom disse verdiene. I kommunestrukturspørsmålet *kan* eksempelvis sammenslåing av mindre kommuner ivareta verdier som effektivitet og likhet, men komme i konflikt med verdier som frihet og demokrati. Når kommunepolitikere og kommuneadministrasjonen utvikler sine standpunkter til bl.a. kommunestrukturspørsmål, legger vi gjerne til grunn at de vil foreta en bevisst eller ubevisst avveining på grunnlag av den vekt de legger på disse verdiene.²

I tillegg til disse grunnleggende verdiene vil vi anta at også andre forhold vil kunne påvirke holdninger og standpunkt til kommunestrukturspørsmålet. Dette kan blant annet dreie seg om ønsker om å bevare den eksisterende kommuneidentiteten, om holdninger til sentralisering, redsel for å miste nærhet til rådhuset og andre kommunale tjenester, de folkevalgte og administrasjonens egeninteresser, og usikkerhet i forbindelse med nye endringer. Det vil ofte også være forskjellige interesser knyttet til ivaretakelsen av hver enkelt av de grunnleggende verdiene, avhengig av den enkeltes «ståsted», som bosted, stilling og/eller posisjon i kommunen.

I spørreundersøkelsen har vi blant annet spurt om (a) om innbyggernes påvirkningsmuligheter, (b) om hvordan kommunene ivaretar innbyggernes behov, (c) om hvor viktig nærhet til innbyggerne er når det treffes beslutninger, (d) om folkevalgtes eller faglige/administrative vurderinger vektlegges mest, (e) om tjenestekvalitet eller økonomiske hensyn vektlegges mest og (f) om nasjonal likhet eller kommunal frihet til

---

¹ For nærmere drøfting, se F. Kjellberg (1987): «Frihet, likhet, effektivitet og demokrati» i H. Rommetvedt (red.): *Hafersfjord. Fra rikssamling til lokalt selvstyre* (Stavanger: Dreyer Bok/Sola kommune).

² Det kan også være motsatt, dvs. at handlinger og standpunkter i konkrete enkeltsaker danner grunnlag for dannelse og endring av mer generelle holdninger og verdioppfatninger.

lokale tilpasninger vektlegges mest. I spørreundersøkelsen er disse spørsmålene stilt for til sammen 11 tjenesteområder³.

Hovedfunnene på denne delen av undersøkelsen er at kommuneinstitusjonen tillegges flere forskjellige verdier som kan komme i konflikt med hverandre. Vektleggingen av de forskjellige verdiene varierer sterkt mellom ulike kommunale tjenesteområder. Det er mindre variasjoner/ikke entydige variasjoner etter respondentenes posisjon og kommunistørrelse. Med andre ord: Det er ikke én felles, strukturell løsning på de ulike kommunale utfordringene – det kan være behov for ulike løsninger på ulike tjenesteområder.

Dette har sammenheng med at kommuneinstitusjonen er en svært sammensatt og mangfoldig institusjon. Den er både en reguleringsmyndighet som bestemmer hva vi kan gjøre/ikke gjøre på noen områder OG en tjenesteyter innenfor en rekke sosiale og tekniske områder. Ingen privatbedrift som spenner over et så bredt virkefelt. Dette er ikke én «idealkommunistørrelse» for alle de forskjelligartede oppgavene som en kommune skal løse. Sammen med den norske geografien og ulike ideologiske orienteringer er dette en viktig del av forklaringen på hvorfor det er så vanskelig å bli enige om kommunestrukturen.

I vedlegg 1 på side 11–24 er det en rekke diagrammer som viser svarfordeling på de ulike spørsmålene både mellom små, mellomstore og store kommuner og mellom politikere, administrative ledere og tillitsvalgte.

Synspunkter på kommunesammenslåing

I undersøkelsen ble det stilt spørsmål relatert til tre forhold ved kommunesammenslåing. Det første dreide seg om **hvilke temaer som fikk mye eller lite oppmerksomhet** i kommunesammenslåingsdebatten i 2016 og hvor viktig de samme tema bør være dersom spørsmålet om kommunesammenslåing skal vurderes på nytt.

Ser vi først på oppfatninger av hvilke temaer som fikk stor og liten oppmerksomhet er det den lokale tilhørigheten og lokaldemokratiet som fikk mest oppmerksomhet, deretter tjenestetilbud, regionens utvikling og økonomi. Her er det også betydelig variasjon mellom de små kommunene, og de to andre kommunegrupperingene – der de små kommunene opplevde mye større oppmerksomhet knyttet til økonomi, tjenestetilbud, kompetanse og rekruttering, utvikling av arbeidsplasser i kommunene. Den sammen tendensen gjelder for politikerne som opplevde mer oppmerksomhet knyttet til disse temaene enn administrative ledere og hovedtillitsvalgte.

Ser vi på hvilke forhold respondentene mener er viktige ved en ny vurdering viser undersøkelsen at mange av temaene er viktige, men at tjenestetilbud er viktigst, og at lokal tilhørighet / identitet er sammen med lokalisering av kommunale arbeidsplasser er minst viktig. Her er det også noen forskjeller mellom respondentene Politikerne/hovedtillitsvalgte mener lokaldemokrati er viktigere enn hva administrative ledere mener, hovedtillitsvalgte

---

³ Dette omfatter barnehage, skole, sosialhjelp, barnevern, helse/omsorg, kultur, vann/avløp/renovasjon, arealplanlegging, byggesaksbehandling, næringsutvikling og beredskap.

mener lokaliseringen av kommunale arbeidsplasser er viktigere enn de to andre gruppene. Små kommuner mener lokal tilhørighet og lokaliseringen av kommunale arbeidsplasser er viktigere enn mellomstore kommuner og bykommuner.

Samlet sett viser undersøkelsen at større oppmerksomhet bør rettes mot «interne» forhold som er viktig for driften av kommunene (økonomi, tjenestetilbud, kompetanse og rekruttering) og mot nærings- og regional utvikling når spørsmålet om kommunesammenslåing diskuteres.

Det andre forholdet som ble spurt om var **hva respondentens mening om en eventuell sammenslåing** av egen kommune med en eller flere andre kommuner var i 2016 og nå i 2019. Undersøkelsen viser at det er lite endring i standpunktene mellom 2016 og 2019. Samlet er det 56 % som går inn for kommunesammenslåing i 2019 (1 % ned). Det er som kjent et stort flertall i de store bykommunene som går inn for kommunesammenslåing og et noe mindre flertall i småkommunene som går imot kommunesammenslåing. Sett i forhold til dagens situasjon med til sammen 5 kommuner som slås sammen i Rogaland kan det være et paradoks at 55 % av kommunepolitikerne går inn for kommunesammenslåing.

Det tredje forholdet det ble spurt om gjaldt **bydels-/ kommunedelsutvalg**. På spørsmål om bydels-/ kommunedelsutvalg bør ha eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag var det 55 % av respondentene som er svært enig / nokså enig i dette, mens 45 % er svært uenig/nokså uenig. Politikerne er vesentlig mer enig (61 %) enn administrative ledere (50 %) og hovedtillitsvalgte 46 %. Små kommuner og store bykommuner er mer enige i det enn mellomstore kommuner. Dette tyder på at bydel-/ kommunedelsordninger er noe som gjerne bør vurderes framover.

I forlengelsen av dette spørsmålet spurte vi også om kommunesammenslåing vil være mer akseptabelt dersom det etableres bydels- / kommunedels-utvalg med eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag. Her viste det seg at store bykommuner er mer enig i dette enn mellomstore kommuner. De små kommunene er like mye enig og uenig i dette. Blant politikerne er det en litt flere som er enige i dette enn uenig, mens det motsatte er tilfelle for administrative ledere og hovedtillitsvalgte. Samlet sett er det 48 % som er svært enig/nokså ening i påstanden.

Konklusjonen fra denne delen av undersøkelsen er at i en eventuell ny vurdering av spørsmålet om kommunesammenslåing, så bør tema som økonomi, tjenestetilbud, kompetanse, rekruttering og nærings- og regional utvikling mer og videre bør spørsmålet om kommunesammenslåing og bydels/kommunedelsutvalg ses i sammenheng.

I vedlegg 2 på side 25–44 er det diagrammer som viser svarfordeling på de ulike spørsmålene.

Kommunale utfordringer

Et av de sentrale argumentene for å slå sammen kommuner har vært at mange av de små kommunene ikke har (nå eller i framtiden) tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å levere de tjenestene innbyggerne har krav på.

I undersøkelsen har vi spurt om:

- Hvor lett eller vanskelig er det å *rekruttere og beholde personer* med riktig kompetanse i de ulike tjenesteområdene?⁴
- Skaper begrenset kapasitet problemer på tjenesteområdene?⁵
- I hvilken grad henger *begrenset kapasitet* sammen med (a) kommunens størrelse, (b) kommunens geografiske plassering og (c) kommunens økonomi?
- Skaper *manglende kompetanse* problemer på tjenesteområdene?
- I hvilken grad henger manglende kompetanse sammen med (a) kommunens størrelse, (b) kommunens geografiske plassering og (c) kommunens økonomi?

I vedlegg 3 side 45–51 er det diagrammer som viser svarfordelingen på disse spørsmålene.

Hovedfunn fra undersøkelsen er at barnevern og helse & omsorg har størst utfordringer når det gjelder å **rekruttere og beholde personer** med riktig kompetanse, men også store sektorer som skole og barnehage har utfordringer. Utfordringene er samlet sett størst i de små kommunene, men det er like store utfordringer i mellomstore kommuner og store bykommuner som hos små kommuner innen tjenesteområdene barnehage og helse & omsorg.

Når det gjelder **begrenset kapasitet** er utfordringene størst innenfor barnevern, pleie av personer med psykiske lidelser, demens o.l. og PPT-tjenesten. Problemene med begrenset kapasitet er størst i de store bykommunene, litt mindre i de mellomstore kommunene og vesentlig mindre i de små kommunene når det gjelder disse tre tjenesteområdene samt barnehage. For de øvrige tjenesteområdene var det ikke store forskjeller avhengig av kommunestørrelse. I den offentlige debatten har utfordringene i de små kommunene stått i fokus for oppmerksomheten. Vår undersøkelse viser imidlertid at begrenset kapasitet ble vurdert som et større problem i de store bykommunene /de mellomstore kommunene enn i de små kommunene.

Manglende kompetanse skaper størst problemer innen barnevern, pleie av personer med psykiske lidelser, demens o.l. og PPT-tjenesten, dvs. innen de samme tjenesteområder som har størst problemer med begrenset kapasitet. Her er det imidlertid ikke store forskjeller mellom de tre kommunegrupperingene når det gjelder hvor stor grad utfordringer med manglende kompetanse er et problem. Selv om det ikke er store forskjeller mellom kommunegrupperingene er det verd å legge merke til at manglende kompetanse er størst utfordring enten i de mellomstore kommunene eller i de store bykommunene.

I en **workshop** der fagavdelingene hos Fylkesmannen i Rogaland deltok sammen med forskerne fra NORCE ble disse resultatene fra surveyen sammenholdt med kunnskaper og erfaringer fra Fylkesmannens tilsyn, rapporteringer og kontakt med kommunene. Denne

---

⁴ Dette spørsmålet ble stilt for følgende 12 tjenesteområder: barnehage, skole, sosialhjelp, barnevern, helse/omsorg, kultur, vann/avløp/renovasjon, arealplanlegging, byggesaksbehandling, næringsutvikling og beredskap

⁵ Spørsmålene om begrenset kapasitet og manglende kompetanse ble stilt for 8 spesialiserte tjenesteområder: barnevern, pleie av personer med psykiske lidelser, demens o.l., barnehage, PPT-tjenester, kommunaltekniske tjenester, areal- og samfunnsplanlegging, økonomistyring og beredskap/klimatilpasning.

gjennomgangen bekreftet for så vidt mønsteret med forskjellene mellom kommunene både når det gjaldt kapasitet og kompetanse, men for en del enkeltkommuner/tjenesteområder hadde Fylkesmannen litt andre vurderinger enn respondentene i undersøkelsen. Det viste seg også at en viktig årsak til at de små kommunene ikke hadde så store kapasitetsutfordringer (som forventet ut fra oppslag i media) var at de hadde interkommunalt samarbeid med større nærliggende kommuner på mange av disse tjenesteområdene. Det samme gjeldt for så vidt kompetanseutfordringene.

I spørreskjemaet ble respondentene spurt om å angi i hvilken grad de mente manglende kapasitet og begrenset kompetanse hang sammen med (a) kommunenes størrelse, (b) kommunenes geografiske lokalisering og (c) kommunenes økonomi. Her er det noe variasjon mellom de tre kommunegrupperingene. De små kommunene mener at kommunens geografiske lokalisering er den viktigste årsaken til utfordringer både med kapasitet og kompetanse. Både de mellomstore kommunene og de store bykommunene mener at kommunens økonomi er den viktigste forklaringen på manglende kapasitet og begrenset kompetanse. Sett fra kommunenes side ser det således ikke ut til at en sammenslåing til større kommuner vil løse utfordringene med kapasitet og kompetanse.

Samarbeid mellom kommunene

Interkommunalt samarbeid er sett på som en av løsningsmulighetene for kommuner med manglende kapasitet og begrenset kompetanse for å løse tjenestebehov. Vi har spurt generelt om hvordan dette fungerer og i hvilken grad kommunen har innflytelse på dette samarbeidet. I vedlegg 4 side 52–63 er det diagrammer som viser svarfordelingen på disse spørsmålene.

Undersøkelsen viser at om lag 60 % av respondentene mener at det administrative samarbeidet er svært godt/nokså godt. Her er det små forskjeller mellom de ulike kommunekategoriene. I de små og mellomstore kommunene er det om lag 50 % som mener at det politiske samarbeidet er svært godt / nokså godt, mens det bare er like over 20 % som mener at det politiske samarbeidet som er svært godt/ nokså godt i de store bykommunene. Det er færre av respondentene mener at samarbeidet om areal- og transportplanlegging er svært godt / nokså godt, og i de store bykommunene er det faktisk 1/3 som mener at det er nokså / svært dårlig.

Undersøkelsen viser videre at over 60 % av de store bykommunene og de mellomstore kommunene mener at de har svært / nokså sterk innflytelse på de interkommunale samarbeidsordningene og selskapene din kommune deltar eller er medeier i. For de små kommunene er det kun 1/3 som mener dette.

Samarbeid i flerkommunale byområder

Den bymessige bebyggelsen på Nord-Jæren, i Haugesund og Bryne overskrider kommunegrensene. Dette kalles flerkommunale byområder. Her kan det være behov for felles kommunal politikk på flere områder. Vi har spurt om hvor godt eller dårlig samarbeider kommunene om utviklingen i disse byområdene?

På spørsmål om hvor enig eller uenig kommunene i disse flerkommunale områdene er når de gjelder lokalisering av næringsområder, boligområder, handlesentra svarer om lag 40 %

at kommunene er enige, 20 % at de er uenige og 40 % både og / varierer. Det er større uenighet om parkeringspolitikken og mindre uenighet om kulturtilbudet. I overkant av 40 % er enig i at konkurranse mellom er en fordel for befolkningen i det flerkommunale området, mens i underkant av 60 % er uenig i dette. Her er de store bykommunene mer uenig (65 %) enn småkommunene (52 %) og de mellomstore kommunene (54 %).

Boligområder oppdelt av kommunegrenser

I Rogaland er boligområder oppdelt av kommunegrenser flere steder. Det gjelder områder mellom Klepp og Time, mellom Gjesdal og Sandnes, mellom alle kommunene på Nord-Jæren og mellom Karmøy og Haugesund og mellom Haugesund og Tysvær. Vi har stilt spørsmål om hvilke konsekvenser kommunegrensene har for slike boligområder, om kommunene samarbeider om tjenestetilbud til slike områder og om hvilke tiltak som evt. kan bidra til å løse utfordringer i slike områder.

Nesten 60 % av respondentene mener at kommunegrensene vanskeliggjør effektive tjenester i slike områder og at kommunegrensene hemmer utvikling av fellesskap og samhørighet blant befolkningen i grenseområdene. Om lag like mange mener at kommunesammenslåing og interkommunalt samarbeid kan bidra i svært stor / nokså stor grad til å løse grenseproblemene, mens det var like over 40 % som mente at grensejustering kunne bidra til å løse problemene.

Vedlegg 1: Verdivurderinger og kommunale tjenester

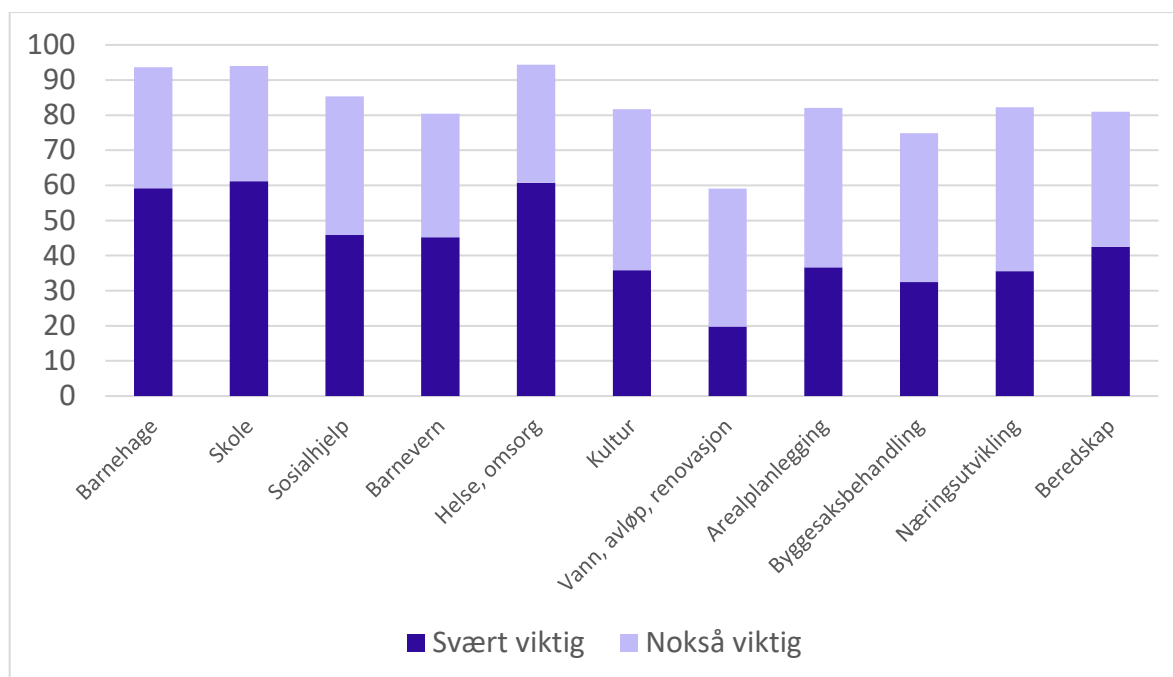
Kommuneinstitusjonen er omgitt av et sett av verdier som ikke alltid trekker i samme retning. Ved 150-årsmarkeringen av det lokale selvstyret i 1987, pekte statsviteren Francesco Kjellberg derfor på at man «i debatten om kommunale reformer [kan] finne referanse til både demokrati, desentraliseringshensyn, effektivitet og økonomisk rasjonalitet»⁶. Vektleggingen av de ulike verdiene kan imidlertid variere, både over tid og i forhold til politiske grunnholdninger. I de fleste undersøkelsene av holdninger til ulike verdier ved kommuneinstitusjonen er spørsmålene stilt generelt. Kommunene har imidlertid ansvar for en rekke forskjelligartede oppgaver og tjenester til innbyggerne. Vi har derfor valgt å rette søkelyset mot de ulike kommunale oppgavene og bedt respondentene i undersøkelsen om å spesifisere hvilken vekt de mener ulike verdier bør tillegges ved beslutninger om forskjellige kommunale tjenester.

Nærhet til innbyggerne

Det første spørsmålet gjaldt nærhet til innbyggerne:

Hvor viktig vil du si at nærhet til innbyggerne er når det skal treffes beslutninger om følgende kommunale tjenester/virksomheter?

Figur 1.1.

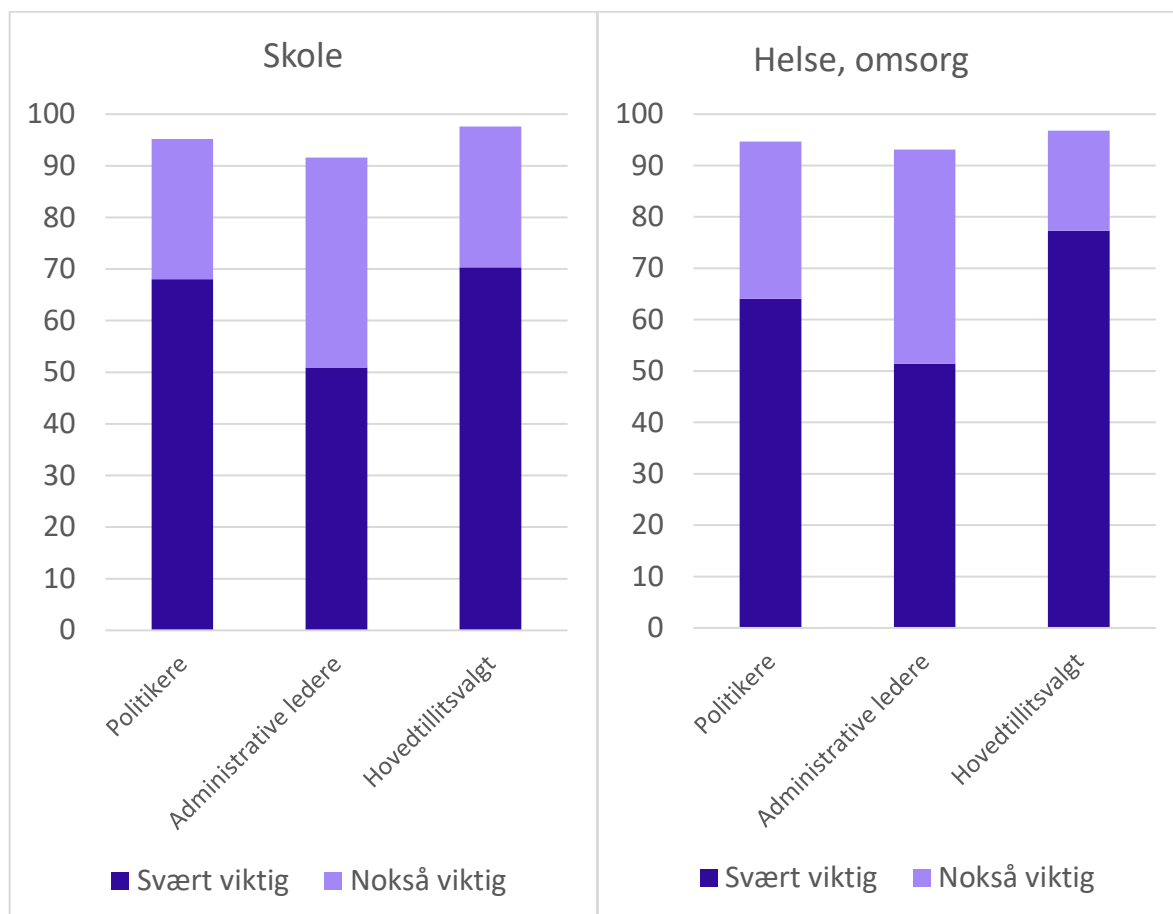

⁶ Francesco Kjellberg (1987): «Frihet, likhet, effektivitet og demokrati», i Hilmar Rommetvedt (red.): *Hafersfjord. Fra rikssamling til lokalt selvstyre* (Sola kommune/Dreyer Bok), s. 150.

Figur 1.1 ovenfor viser at et flertall av alle respondentene svarte at nærhet er svært eller nokså viktig når det treffes beslutninger om alle de nevnte tjenestene. Dette gjelder særlig det vi kan kalle de sosiale tjenestene til venstre i figuren (og da særlig skole og helse/omsorg). Nærhet tillegges noe mindre vekt ved beslutninger om kultur og de tekniske tjenestene til høyre i figuren (særlig vann, avløp og renovasjon).

I figur 1.2 nedenfor sammenlignes svarene fra henholdsvis politikerne, de administrative lederne og de hovedtillitsvalgte.

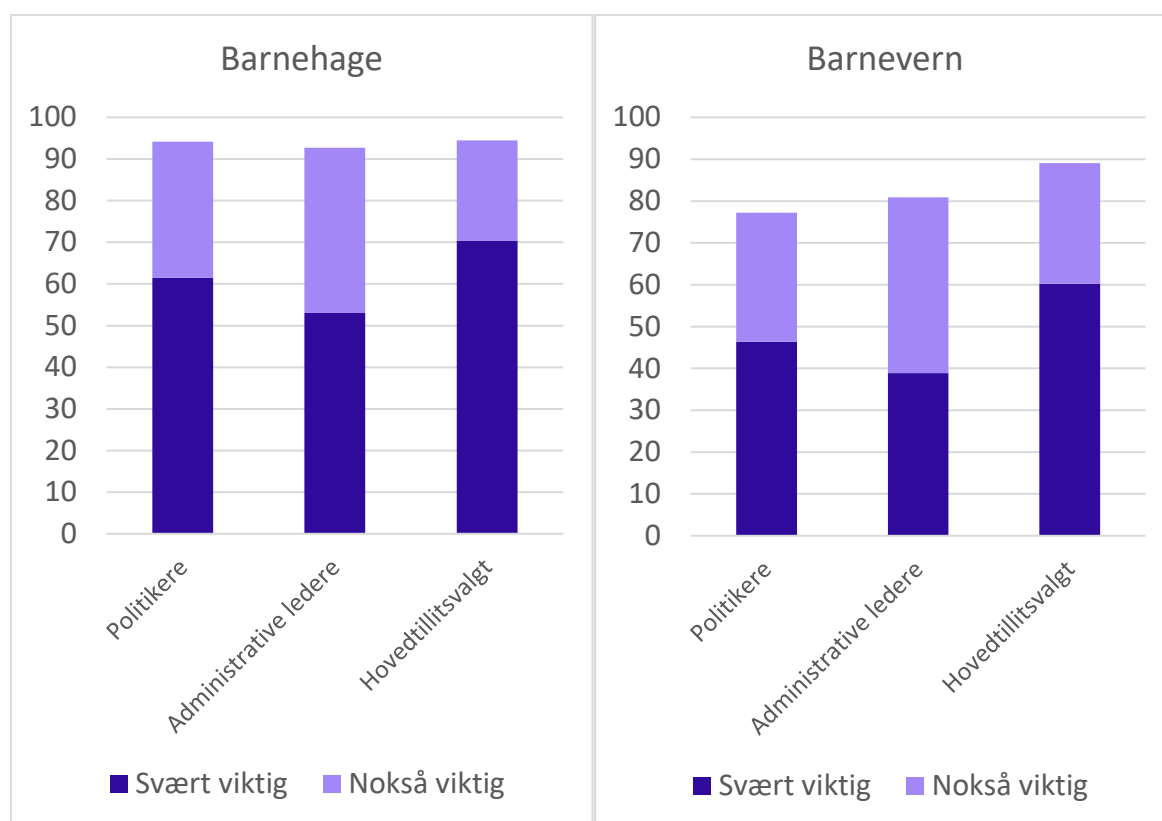
Figur 1.2.

Når det gjelder skole og helse/omsorg ser vi at det er et klart flertall i alle gruppene som mener at nærhet er svært eller nokså viktig. Det er de administrative lederne som legger minst vekt på nærhet, mens de hovedtillitsvalgte legger mest vekt på nærhet til innbyggerne. Politikerne plasserer seg i en mellomposisjon, men nærmest de hovedtillitsvalgte.

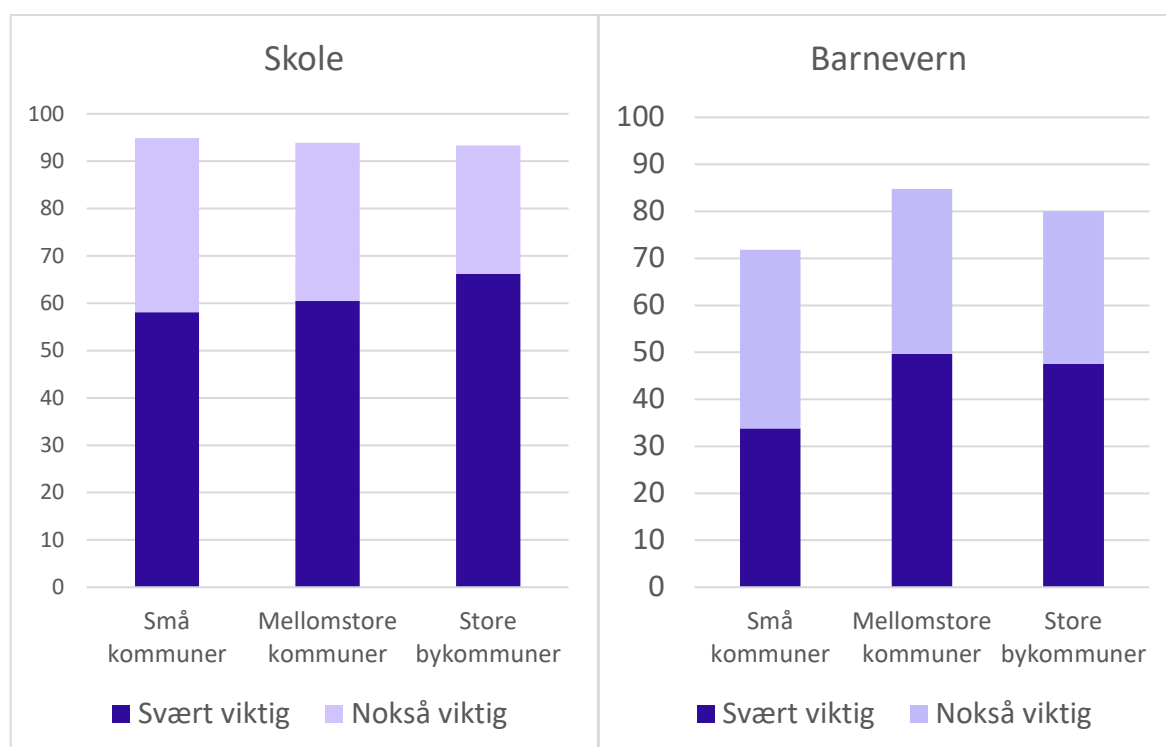
I figur 1.3 sammenlignes nærhetens betydning ved beslutninger om henholdsvis barnehager og barnevern. Vi ser her at nærhet tillegges større vekt ved beslutninger om barnehager, enn ved beslutninger om barnevern.

Figur 1.3.

I

Figur 1.4.

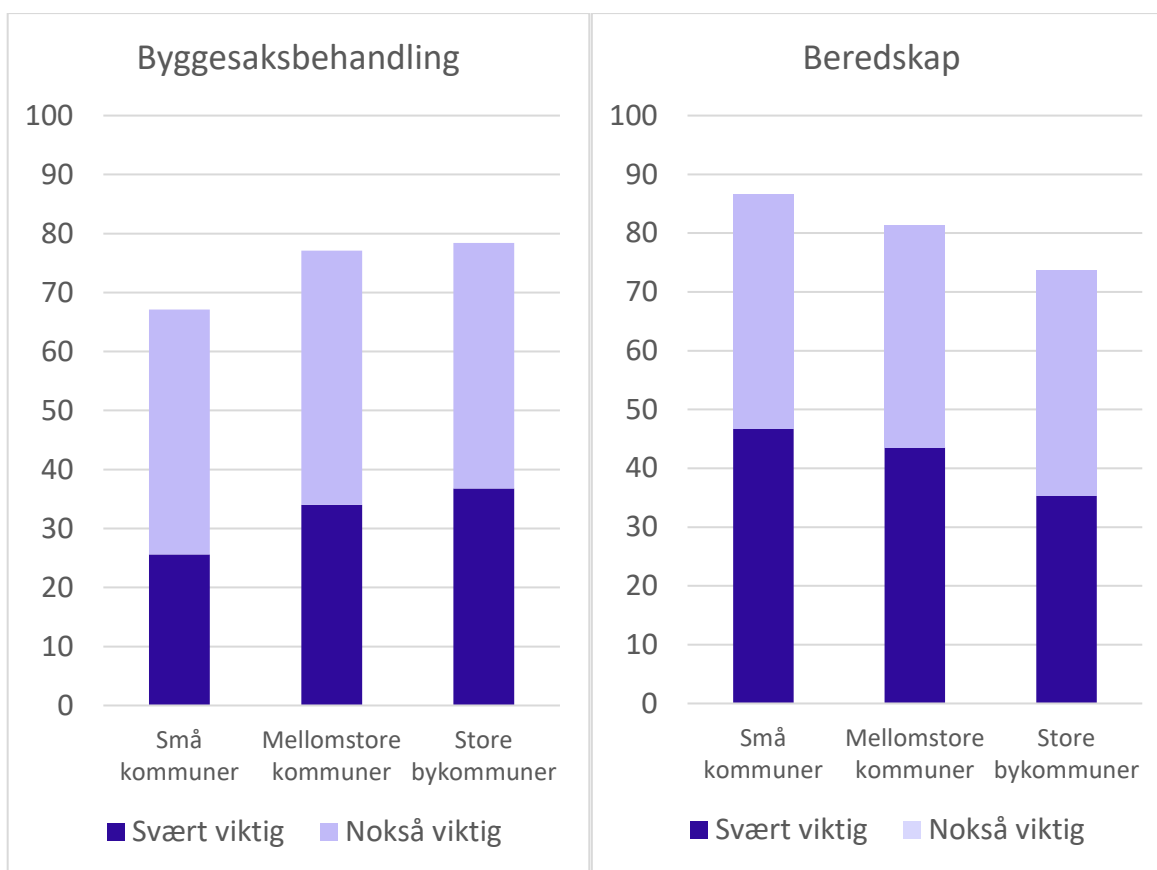

I figur 1.4. ovenfor sammenlignes svarene for henholdsvis skole og barnevern i små og mellomstore kommuner og store bykommuner.

Det er forholdsvis små forskjeller mellom kommunegruppene når det gjelder nærhetens betydning ved beslutninger om skole, men det er flest respondenter i de store kommunene som mener at nærhet er svært viktig i skolesaker. For barnevernets vedkommende ser vi at respondentene i både mellomstore og store kommuner legger mer vekt på nærhet enn i de små kommunene.

Nærhetens betydning for byggesaksbehandling og beredskap er vist i figur 1.5. Her finner vi motstridende tendenser. Ved beslutninger om byggesaker øker nærhetens betydning med stigende kommunestørrelse. Ved beslutninger om beredskap avtar derimot nærhetens betydning når kommunestørrelsen øker.

Figur 1.5.

Samlet sett kan vi konstatere at nærhet til innbyggerne tillegges stor vekt ved beslutninger på de fleste tjenesteområder, og da særlig for de sosiale tjenestenes vedkommende. De hovedtillitsvalgte legger størst vekt på nærhet, mens de administrativt ansvarlige legger minst vekt på dette. Politikerne plasserer seg gjerne i en mellomposisjon i så måte. Forskjellene mellom små, mellomstore og store kommuner er mindre, og de er heller ikke entydige.

Folkevalgtes versus faglig/administrative vurderinger

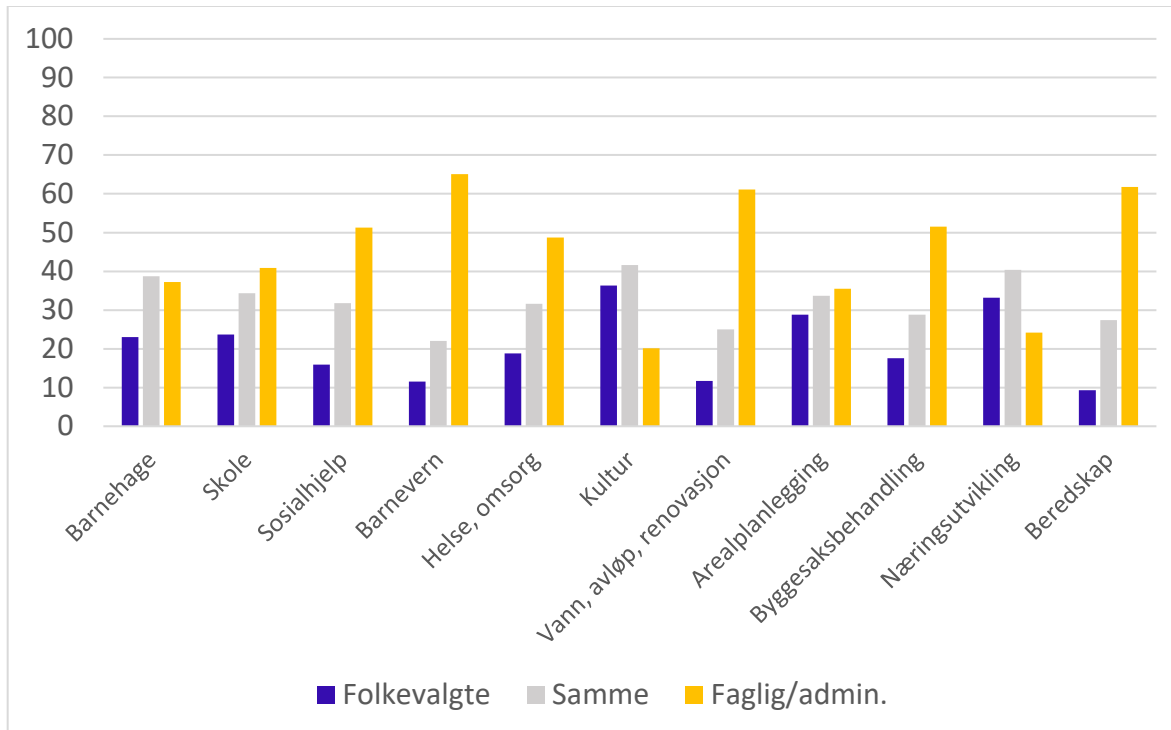
Hvilken vekt mener du at henholdsvis de folkevalgtes vurderinger og faglig/administrative vurderinger bør tillegges når det skal treffes beslutninger om følgende kommunale tjenester/virksomheter?

Her ble det gitt følgende svaralternativer:

- Folkevalgtes vurderinger bør tillegges klart størst vekt.
- Folkevalgtes vurderinger bør tillegges noe større vekt enn faglige/administrative vurderinger
- Begge tillegges omtrent samme vekt
- Faglige/administrative vurderinger bør tillegges noe større vekt enn folkevalgtes vurderinger
- Faglige/administrative vurderinger bør tillegges klart størst større vekt

I figur 1.6 nedenfor har vi slått sammen svar 1-2 og 4-5. Den viser svarene for alle respondentene i prosent. Det er her særlig verd å merke seg at det er store forskjeller mellom de ulike tjenestene/virksomhetsområdene. Rundt tretti prosent av respondentene svarte at folkevalgte og faglig/administrative vurderinger bør tillegges samme vekt. De folkevalgtes vurderinger tillegges størst vekt ved beslutninger om kultur og næringsutvikling, mens faglig/administrative vurderinger tillegges størst vekt på de øvrige områdene, og da særlig barnevern, beredskap og vann/avløp/renovasjon.

Figur 1.6.

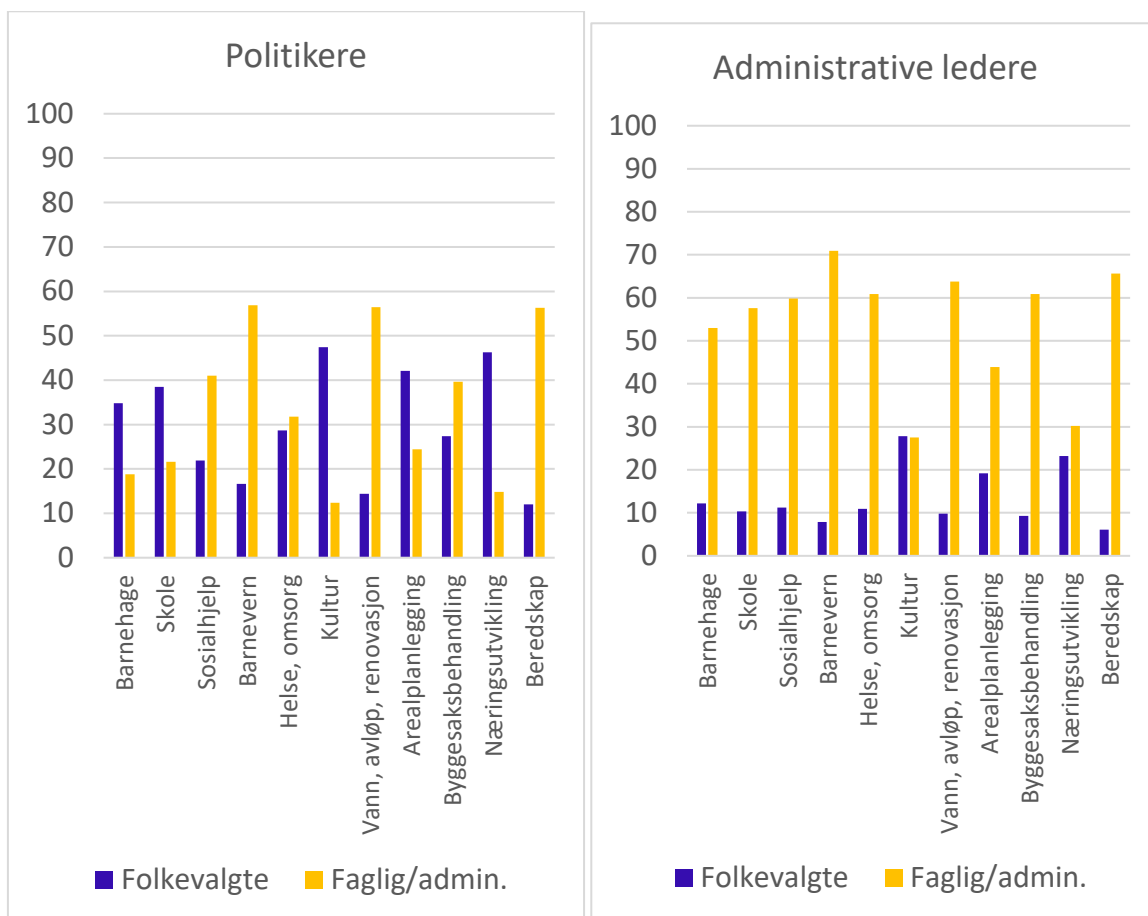

Her må en huske på at det er atskillige flere ansatte enn politikere som inngår i beregningsgrunnlaget. Figur 1.7 nedenfor viser hvordan henholdsvis politikerne og de

administrative lederne vurderer dette. Svarfordelingen for de hovedtillitsvalgte er nokså lik den for de administrative ledernes svar (svarkategori 3) Samme vekt er utelatt her).

Figur 1.7.

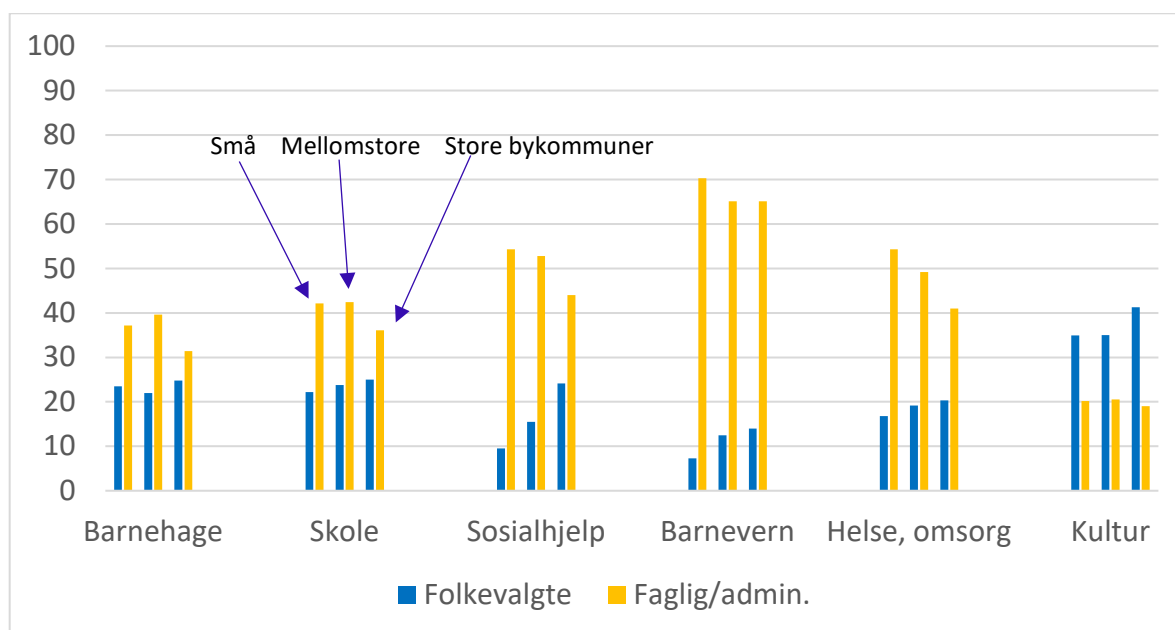
Det er store forskjeller mellom politikernes vektlegging på den ene siden, og de administrative lederne og hovedtillitsvalgte vektlegging på den andre siden. Man kan si at begge «parter» legger mest vekt på egne vurderinger.

De folkevalgte politikerne legger større vekt på folkevalgtes vurderinger enn de ansatte, men det er verd å merke seg at også politikerne i flere tilfeller mener at faglig/administrative vurderinger bør tillegges størst vekt. Dette gjelder særlig barnevern, vann/avløp/renovasjon og beredskap, men også sosialhjelp og byggesaksbehandling. Det er bare på kulturområdet de administrative lederne mener at de folkevalgtes vurderinger bør tillegges like stor vekt som de faglig/administrative vurderingene. (Dette bør nok ses i sammenheng med at det er forholdvis få kommunalt ansatte på kulturområdet, og dermed også blant deltakerne i undersøkelsen.)

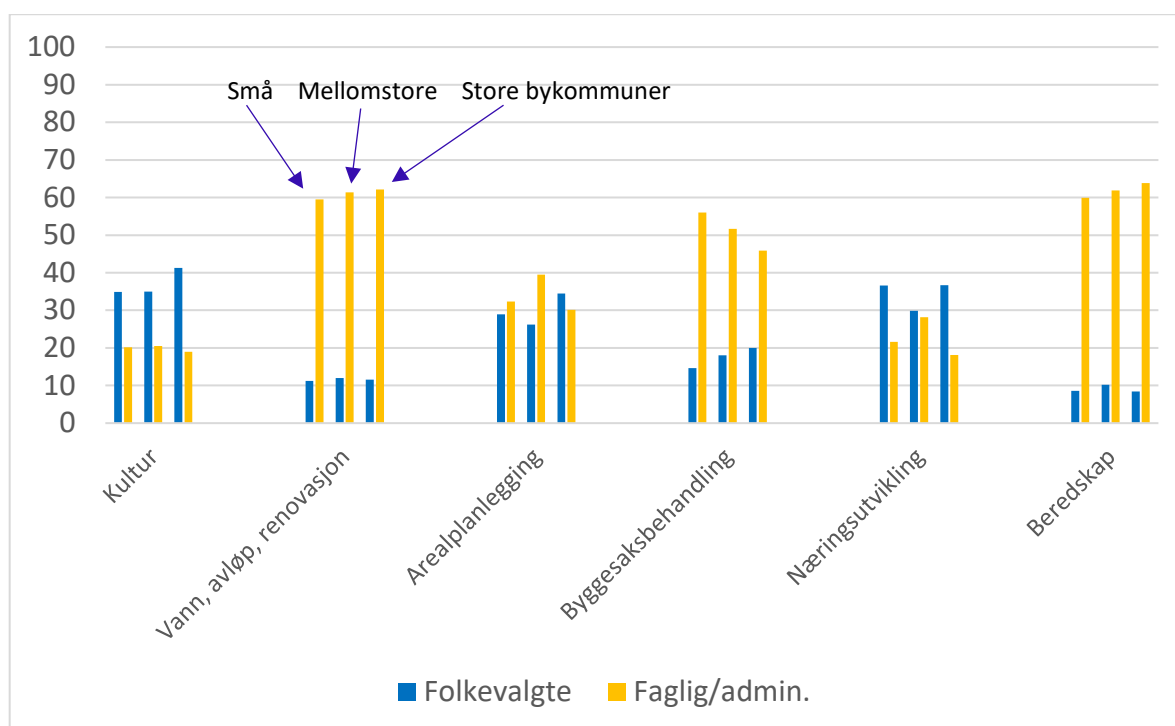
I figur 1.8. og 1.9. vises svarene etter størrelsen på kommunen som respondentene tilhører. For hvert tjenesteområde vises svarene fra venstre mot høyre for henholdsvis små kommuner, mellomstore kommuner og store bykommuner. Utsalgene er ikke dramatiske,

men på de sosiale områdene (figur 1.8.) tillegges de folkevalgtes vurderinger noe mer vekt i de større kommunene, enn i de små.

Figur 1.8.

Figur 1.9.

De ulike vurderingenes betydning på de tekniske områdene er vist i figur 1.9. (For sammenligningenes skyld har vi her gjentatt kultur.)

Vi ser her at det ikke er noen entydig tendens med hensyn til den vekt som legges på folkevalgte og faglig/administrative vurderinger i små, mellomstore og store kommuner.

Når det gjelder byggesaker, tillegges faglig/administrative vurderinger størst vekt i små kommuner, mens det ved beslutninger om beredskap er flest som legger mest vekt på faglig/administrative vurderinger i de store bykommunene (men i dette tilfellet er forskjellen liten).

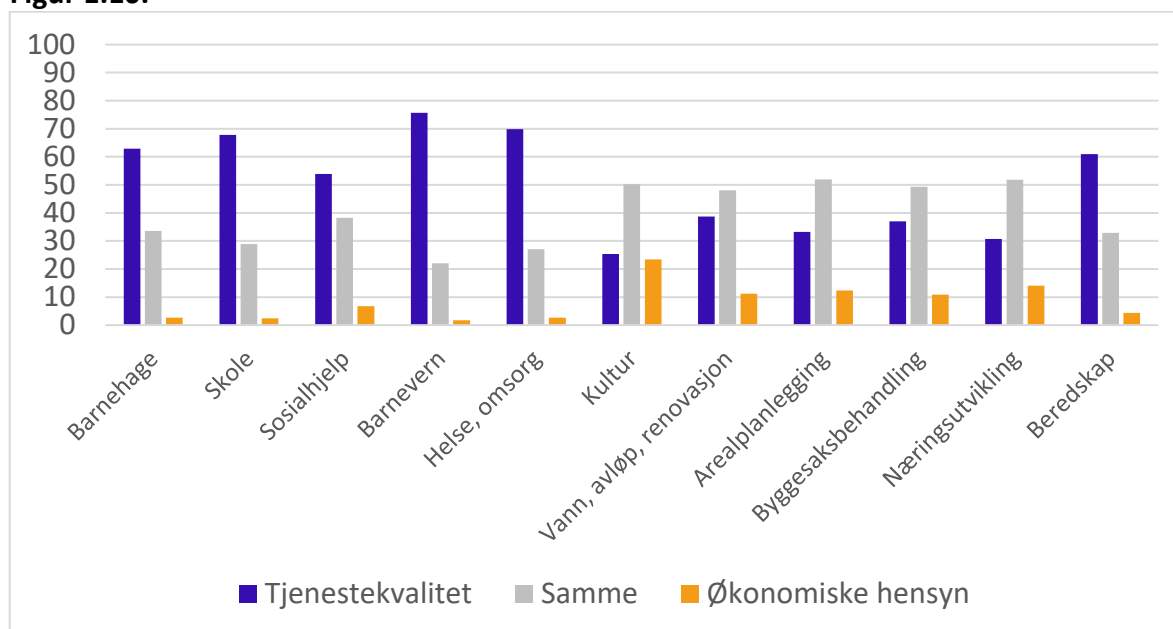
Tjenestekvalitet versus økonomiske hensyn

Det tredje spørsmålet lød:

Hvilken vekt mener du bør legges på at henholdsvis tjenestekvalitet og økonomisk hensyn innenfor følgende kommunale tjenester/virksomheter?

Respondentene fikk her oppgitt samme type svar som i spørsmålet om folkevalgte og faglig/administrative vurderinger. Også i figur 1.10. er klart størst og noe større vekt slått sammen.

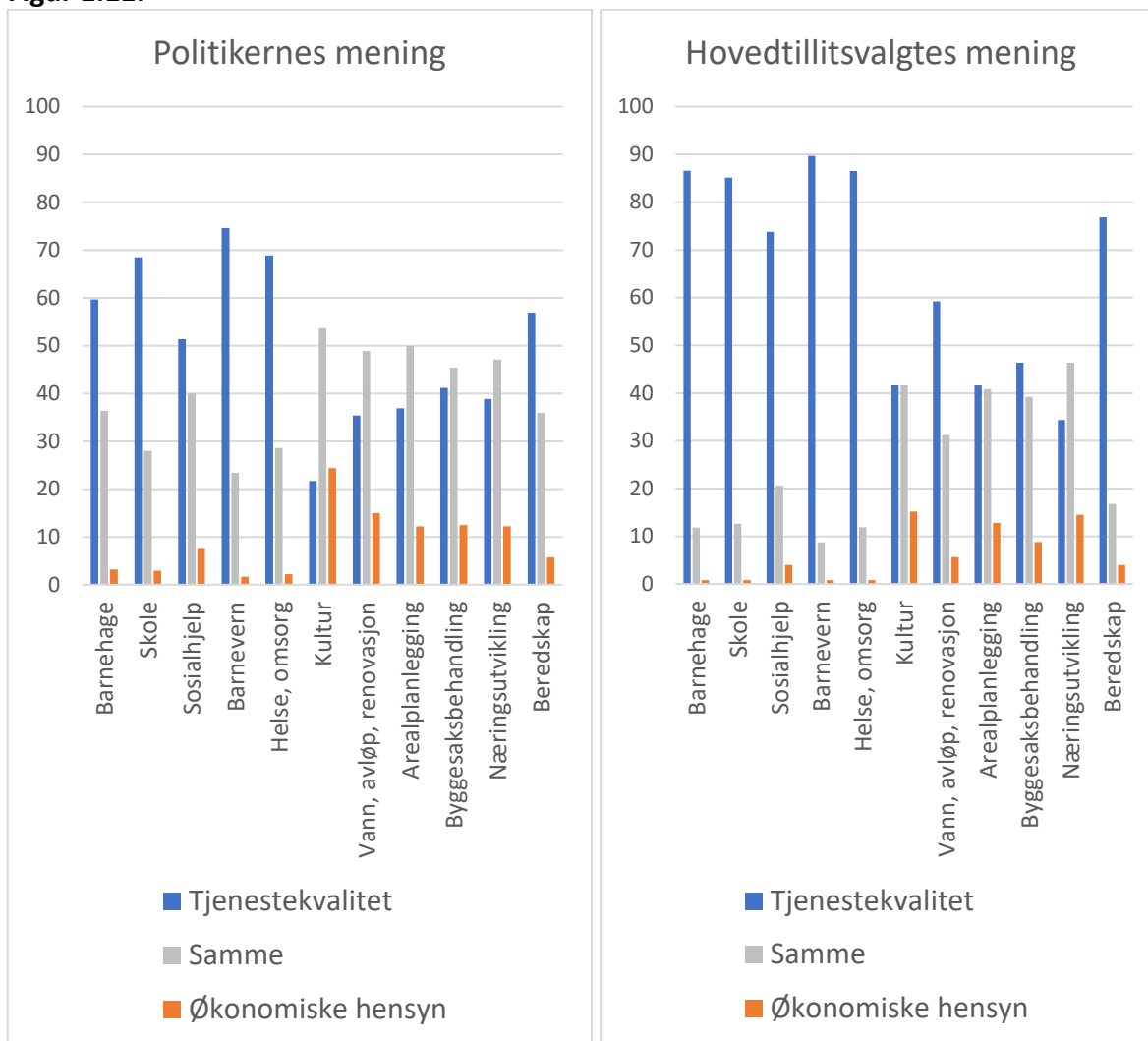
Figur 1.10.

Her ser vi at tjenestekvaliteten tillegges klart større vekt enn økonomiske hensyn. Overvekten til fordel for tjenestekvaliteten er størst på beredskapsområdet og de sosiale områdene unntatt kultur. På de øvrige områdene er det flest respondenter som mener at tjenestekvalitet og økonomi bør tillegges omtrent samme vekt.

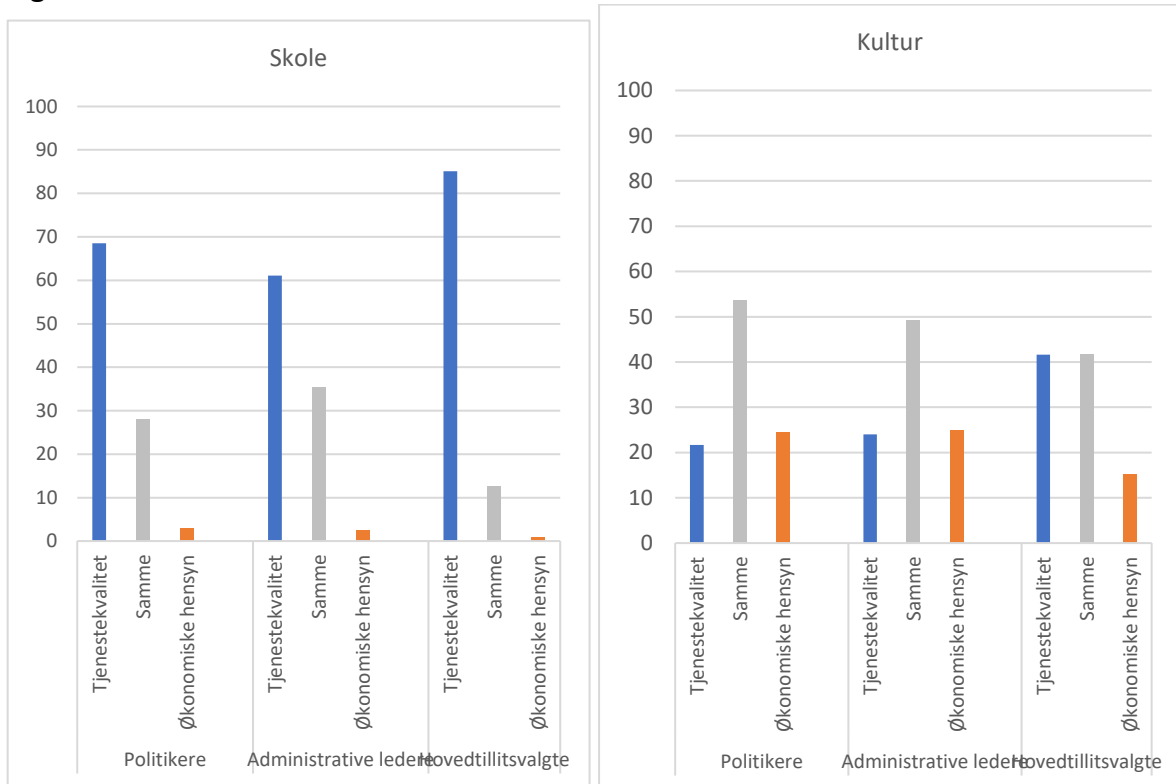
I dette tilfellet er forskjellene små mellom politikerne og de administrative lederne. De hovedtillitsvalgte skiller seg derimot ut ved at de i de fleste tilfeller legger større vekt på tjenestekvalitet framfor økonomi, se figur 1.11. nedenfor.

Figur 1.11.

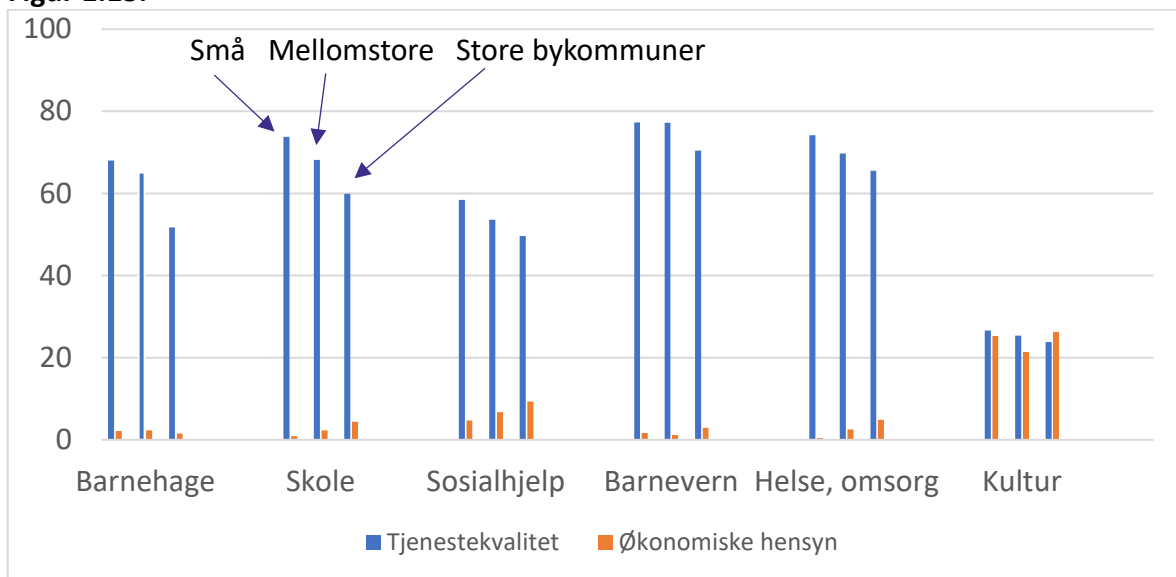
Figur 1.12. viser eksempler på hvor store forskjeller det kan være mellom ulike virksomhetsområder i vurderingene av henholdsvis tjenestekvalitetens og økonomiens betydning. Tjenestekvalitet tillegges mye større vekt på skoleområdet enn på kulturområdet. Men innenfor begge områdene ser vi også at de hovedtillitsvalgte skiller seg ut med å legge større vekt på tjenestekvalitete enn politikerne og de administrative lederne.

Figur 1.12.

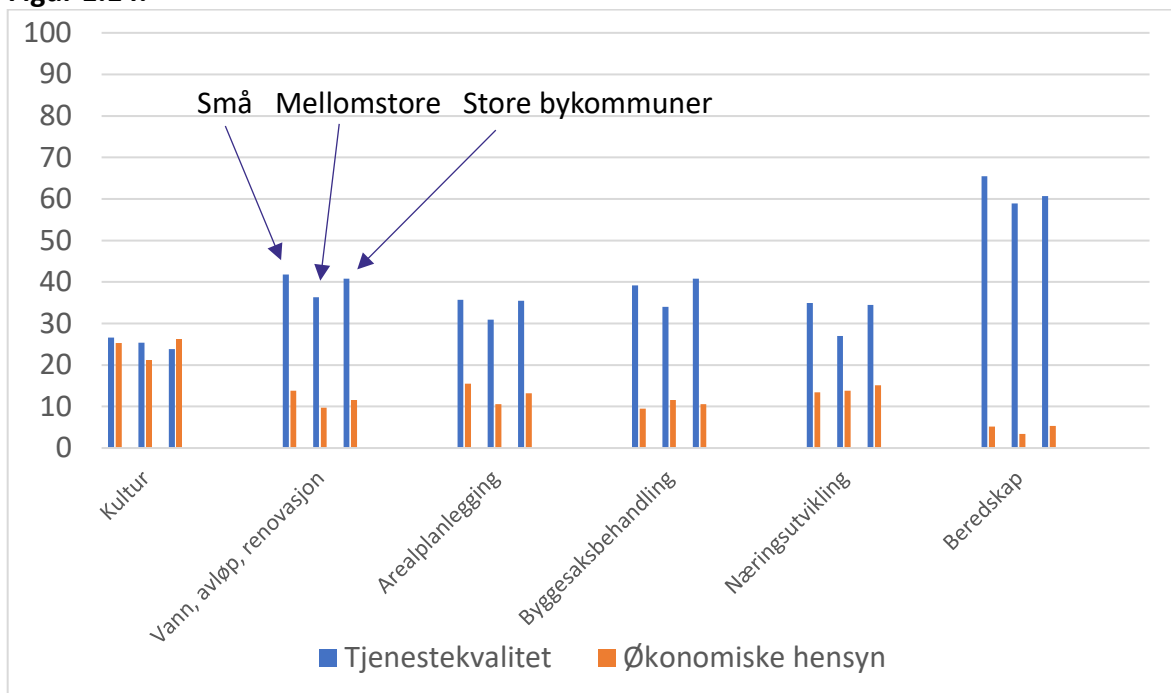

Figurene 1.13. og 1.14. viser sammenhengen mellom vektleggingen av henholdsvis tjenestekvalitet og økonomiske hensyn etter kommunistørrelse. For hver tjeneste angis svarfordelingen i små, mellomstore og store kommuner fra venstre mot høyre.

Figur 1.13.

Figur 1.14.

På de sosiale tjenesteområdene (figur 1.13.) ser vi at tjenestekvaliteten tillegges størst vekt i små kommuner og minst i de store bykommunene. På de tekniske områdene (figur 1.14.) er det respondentene i de mellomstore kommunene som legger minst vekt på tjenestekvalitet, mens det er lite forskjell mellom de små kommunene og de store bykommunene.

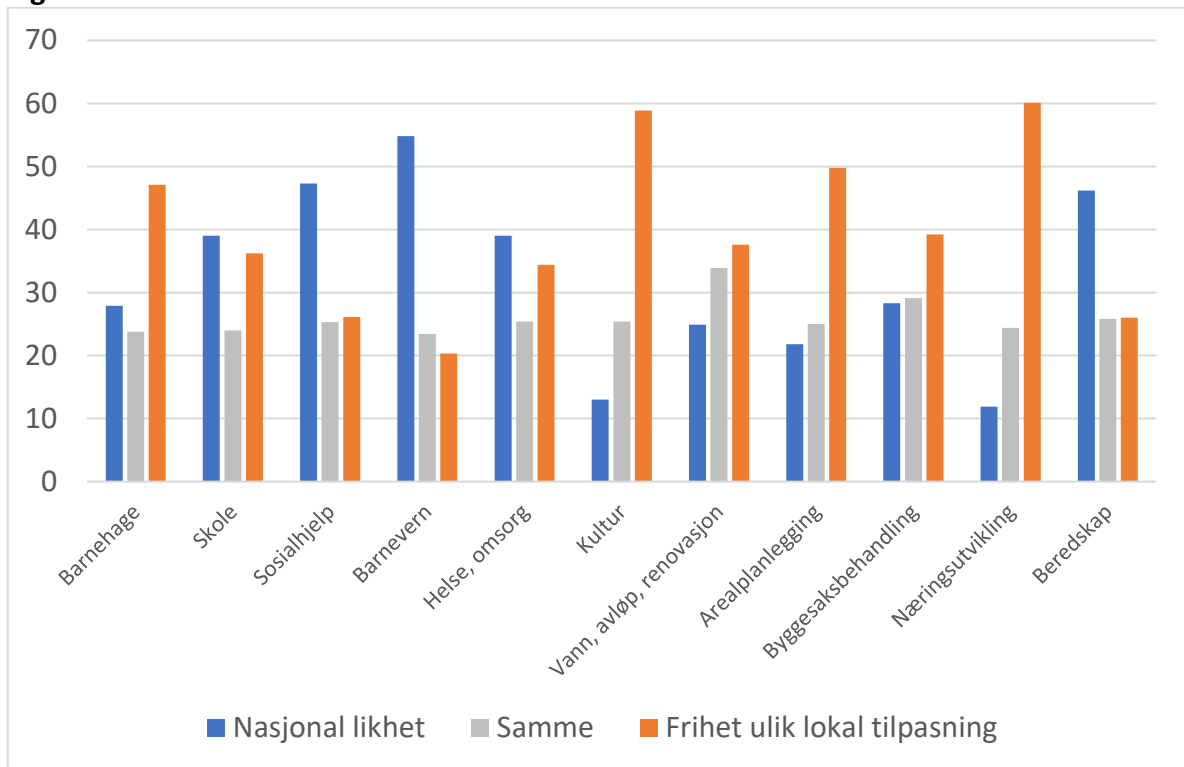
Kommunal frihet versus lokale tilpasninger

Det siste spørsmålet om avveininger mellom ulike verdier ved kommuneinstitusjonen, var følgende:

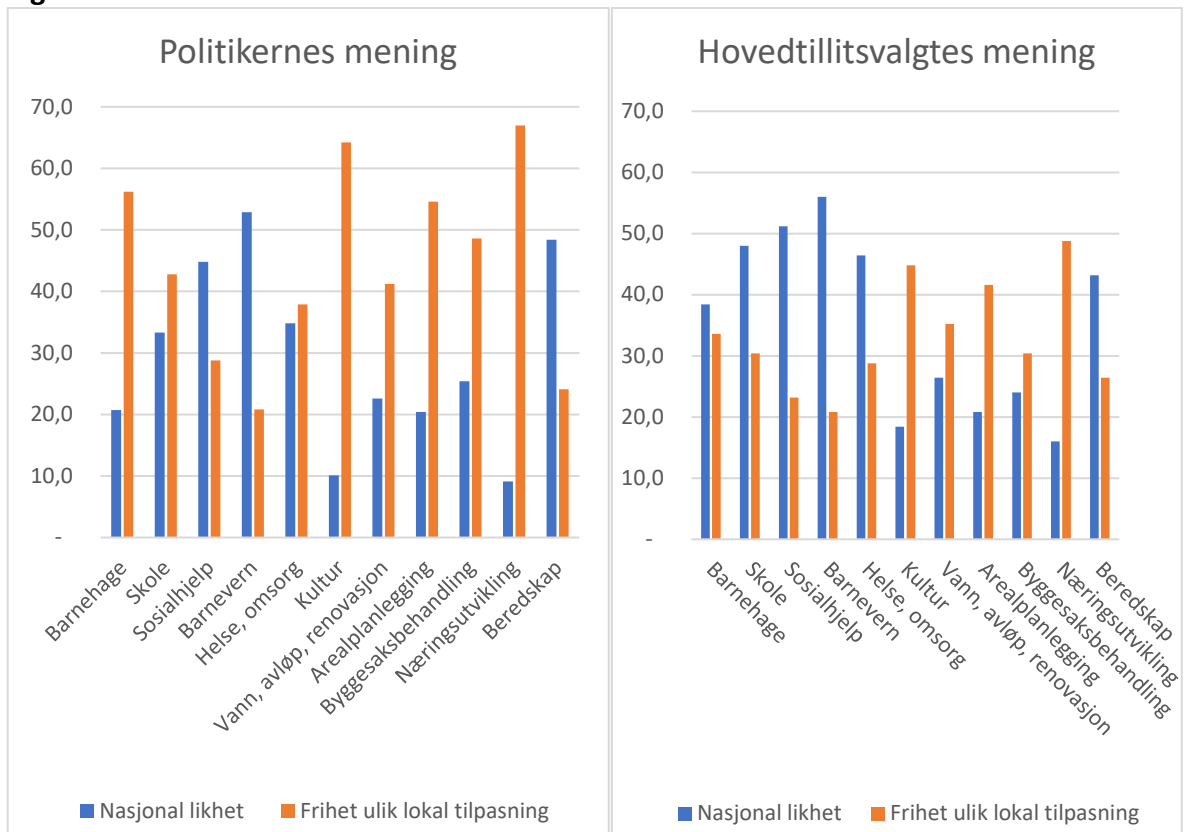
Hvilken vekt mener du bør legges på nasjonal likhet sammenlignet med kommunal frihet til å foreta ulike lokale tilpasninger innenfor følgende kommunale tjenester?

Figur 1.15. nedenfor viser svarfordelingene for alle respondentene under ett. Den viser at kommunal frihet til å foreta ulike lokale tilpasninger tillegges størst vekt i forbindelse med barnehage og de tekniske tjenestene med unntak av beredskap. Den kommunale friheten tillegges særlig stor vekt på områdene kultur og næringsutvikling, fulgt av arealplanlegging og barnehage. På de sosiale tjenesteområdene (unntatt barnehage) og på beredskapsområdet legges det størst vekt på nasjonal likhet. Dette gjelder særlig barnevern, sosialhjelp og beredskap, etterfulgt av skole og helse/omsorg.

Figur 1.15.

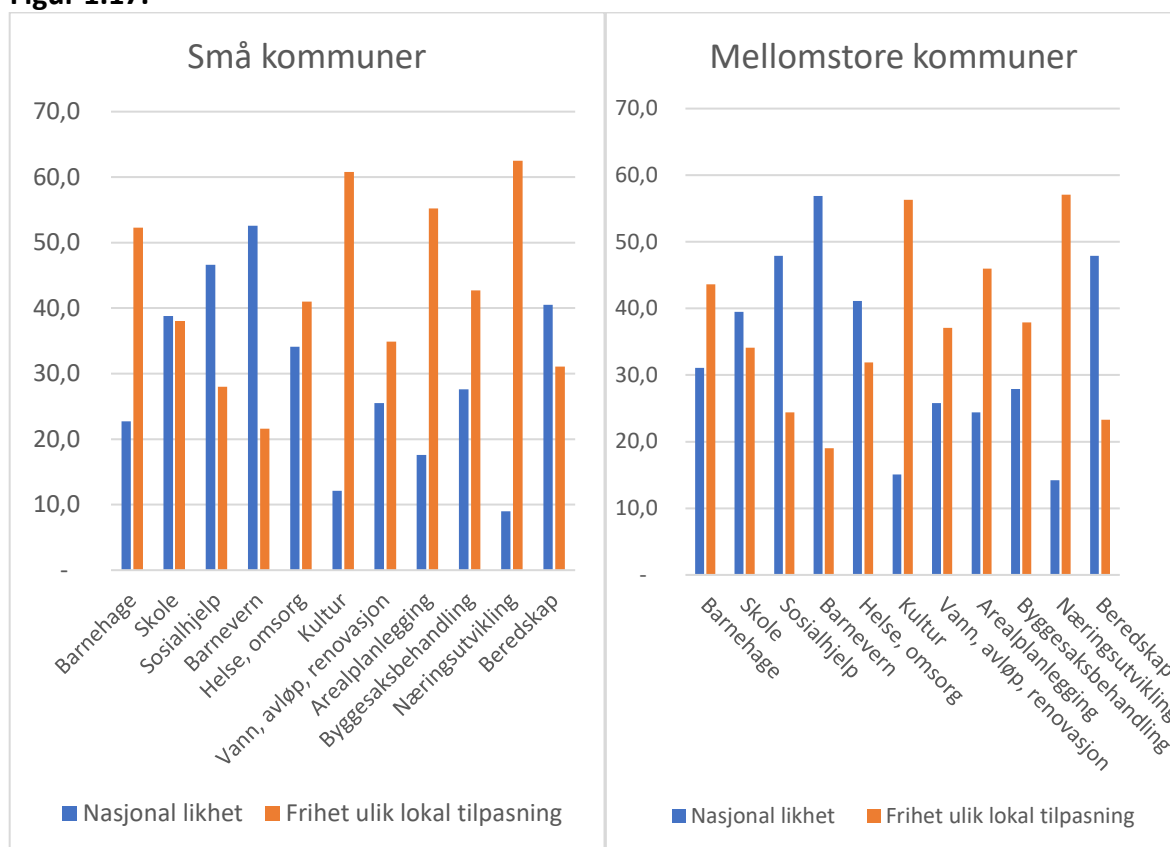
Figur 1.16.

Når det gjelder respondentenes posisjoner i kommunene, finner vi store forskjeller mellom politikerne på den ene siden og de administrative lederne/hovedtillitsvalgte på den andre. Som vi ser av figur 1.16. ovenfor, er politikerne gjennomgående mer opptatt av den lokale friheten til å foreta ulike tilpasninger enn de hovedtillitsvalgte i kommunene. Svarfordelingene for de administrative lederne er nokså lik den for de hovedtillitsvalgte.

Svarene på spørsmålet om hvilke vekt som skal leges på nasjonal likhet versus kommunal frihet, varierer noe etter kommunestørrelse, se figur 1.17. Sammenhengen er imidlertid ikke lineær. Det er de mellomstore kommunene som skiller seg ut med de største andelene respondenter som legger mest vekt på nasjonal likhet. Svarfordelingene for små og store kommuner er nokså like. I både små og store kommuner legges det mer vekt på kommunal frihet enn det tilfellet er i de mellomstore kommunene.

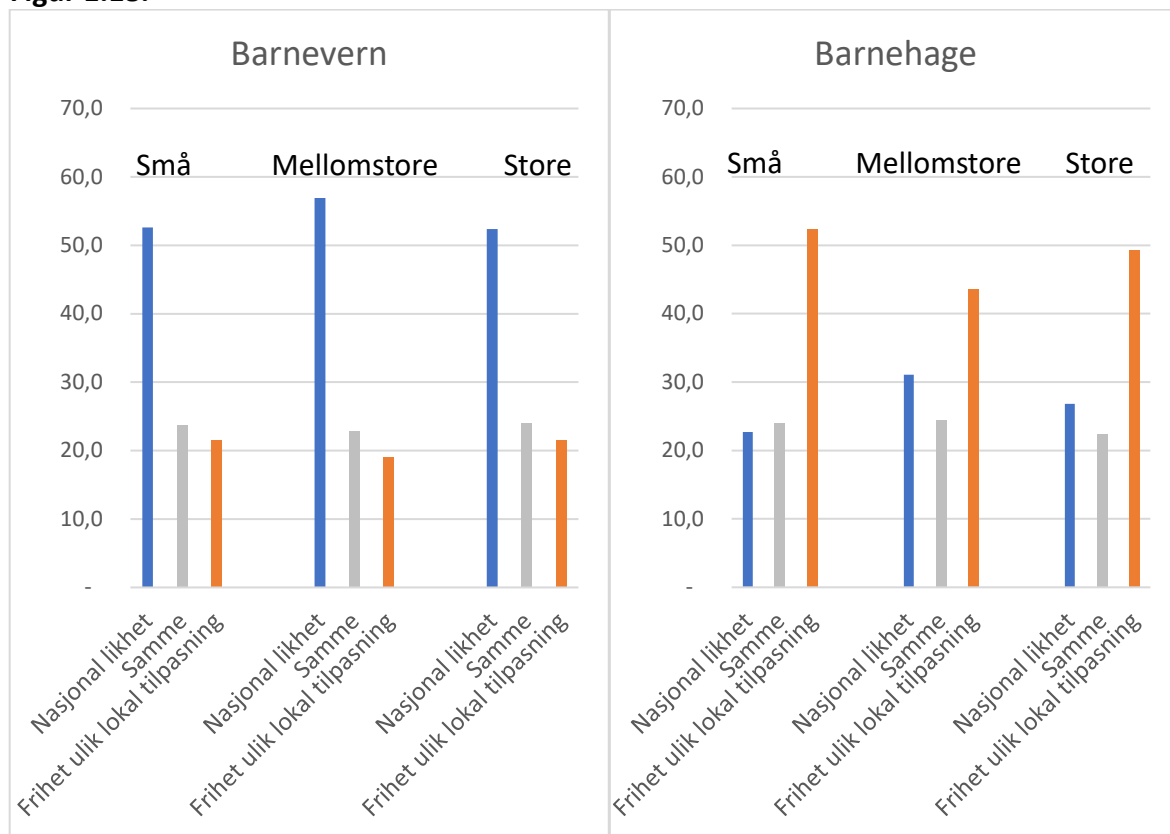
Figur 1.17.

Figur 1.17. ovenfor viser at det er langt større forskjeller mellom de ulike tjenesteområdene, enn det er mellom kommuner av forskjellig størrelse. Dette poenget er illustreres ytterligere i figur 1.18. der vi har sammenlignet barnevern og barnehager. Variasjonene etter kommunestørrelse er svært beskjedne, mens svarfordelingene for barnevern nærmest må sies å være den stikk motsatte av svarfordelingene for barnehager.

Figur 1.18.

Vedlegg 2: Synspunkter på kommunesammenslåing

I undersøkelsen ble det stilt to spørsmål om respondentens syn på kommunesammenslåing:

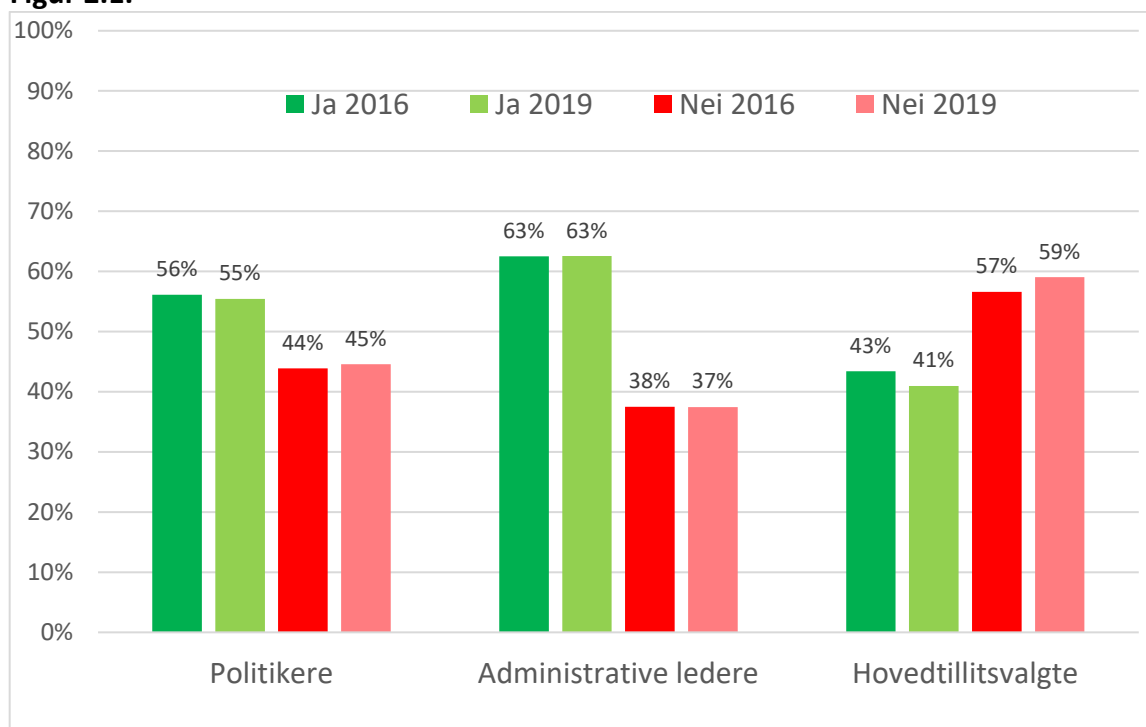
Hva var din mening om en eventuell sammenslåing av din kommune med en eller flere andre kommuner da kommunestyret tok stilling til dette i 2016?

Hva mener du om kommunesammenslåing nå (våren 2019)?

Figur 2.1. viser prosentandelene innenfor hver gruppe av respondenter som oppga at de var henholdsvis for og mot at egen kommune skulle slås sammen med en eller flere andre kommuner i 2016 og 2019 (vet ikke/ikke tatt stilling utelatt).

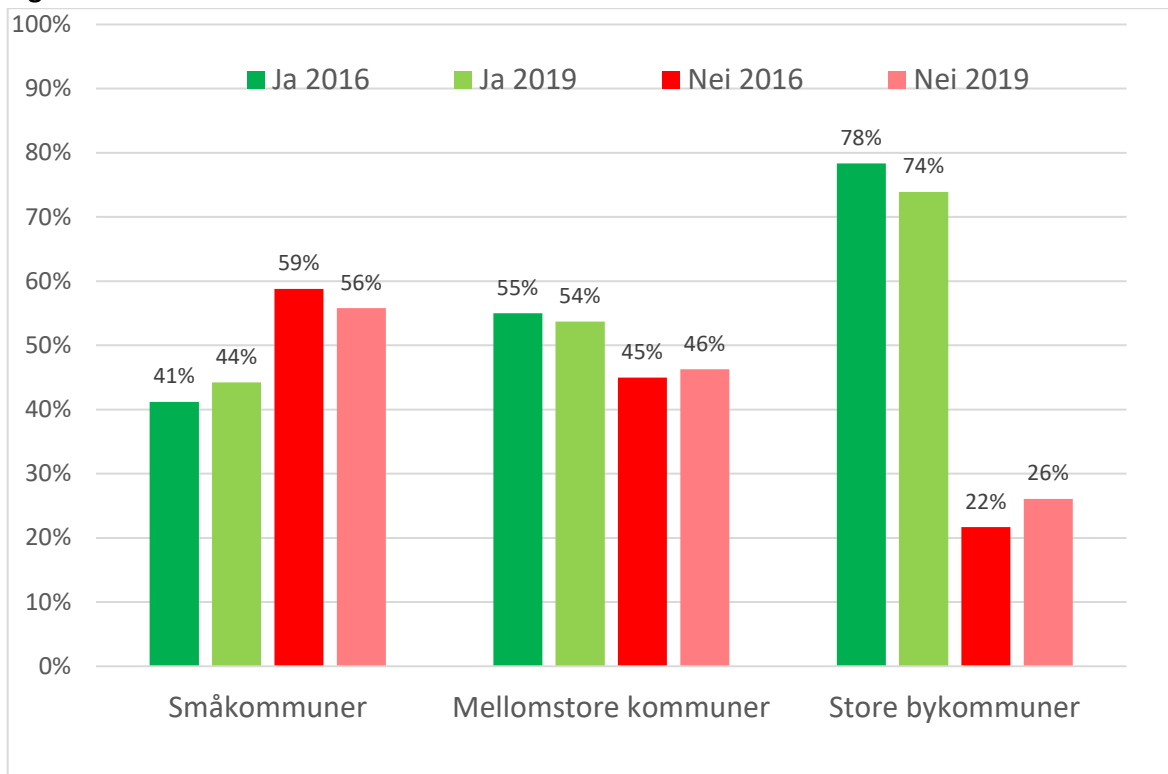
Vi ser her at det har vært helt marginale endringer i holdningene til kommunesammenslåing innenfor de tre respondentgruppene. Vi finner flest tilhengere av kommunesammenslåing blant de administrative lederne, mens det er flest motstandere blant de hovedtillitsvalgte. Politikerne plasserer seg i en mellomposisjon.

Figur 2.1.

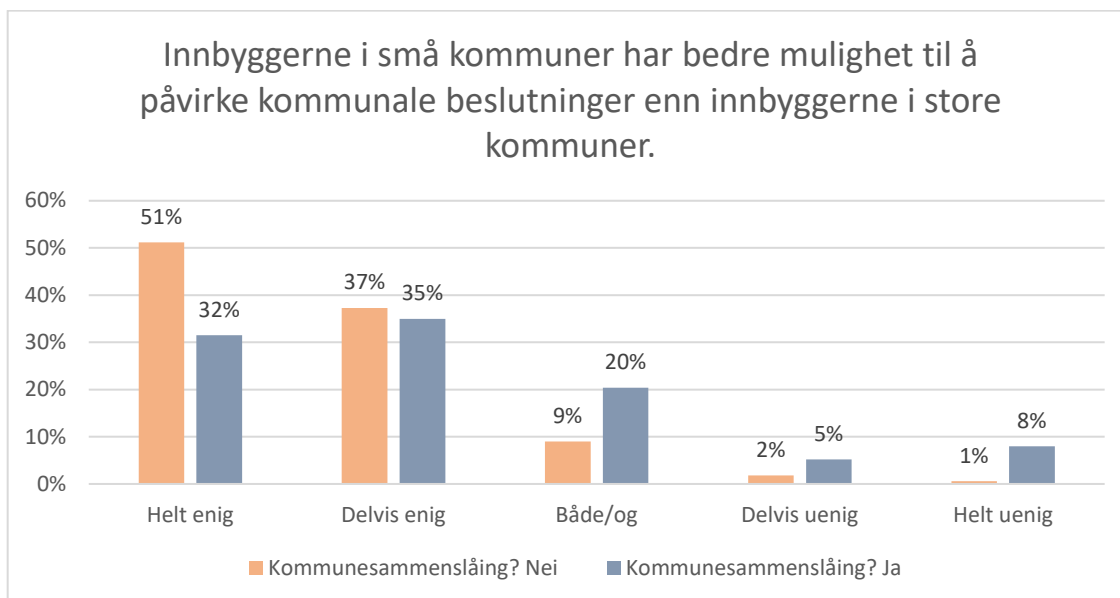

Figur 2.2. viser at det fra 2016 til 2019 skjedde en viss økning i motstanden mot kommunesammenslåing i de store bykommunene, men det er fortsatt en stor overvekt av tilhengere i disse kommunene. I de små kommunene er det en overvekt av motstandere, mens respondentene i de mellomstore kommunene inntar en mellomposisjon med en overvekt av tilhengere.

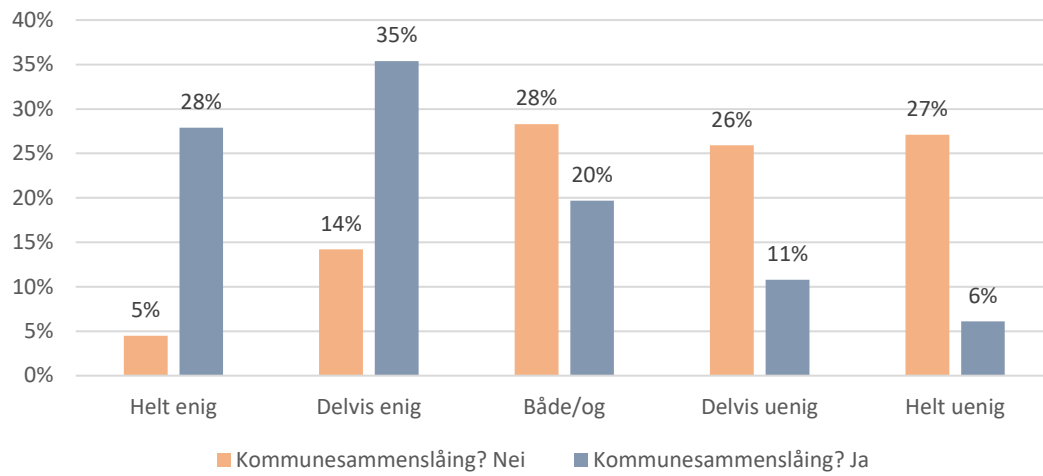
Figur 2.2.

Spørsmålene «innbyggerne i små kommuner har bedre mulighet til å påvirke kommunale beslutninger enn innbyggerne i store kommuner» og «store kommuner er bedre i stand til å ivareta innbyggernes behov enn små kommuner» etter holdningen til kommunesammenslåing (2019).

Store kommuner er bedre i stand til å ivareta innbyggernes behov enn små kommuner.

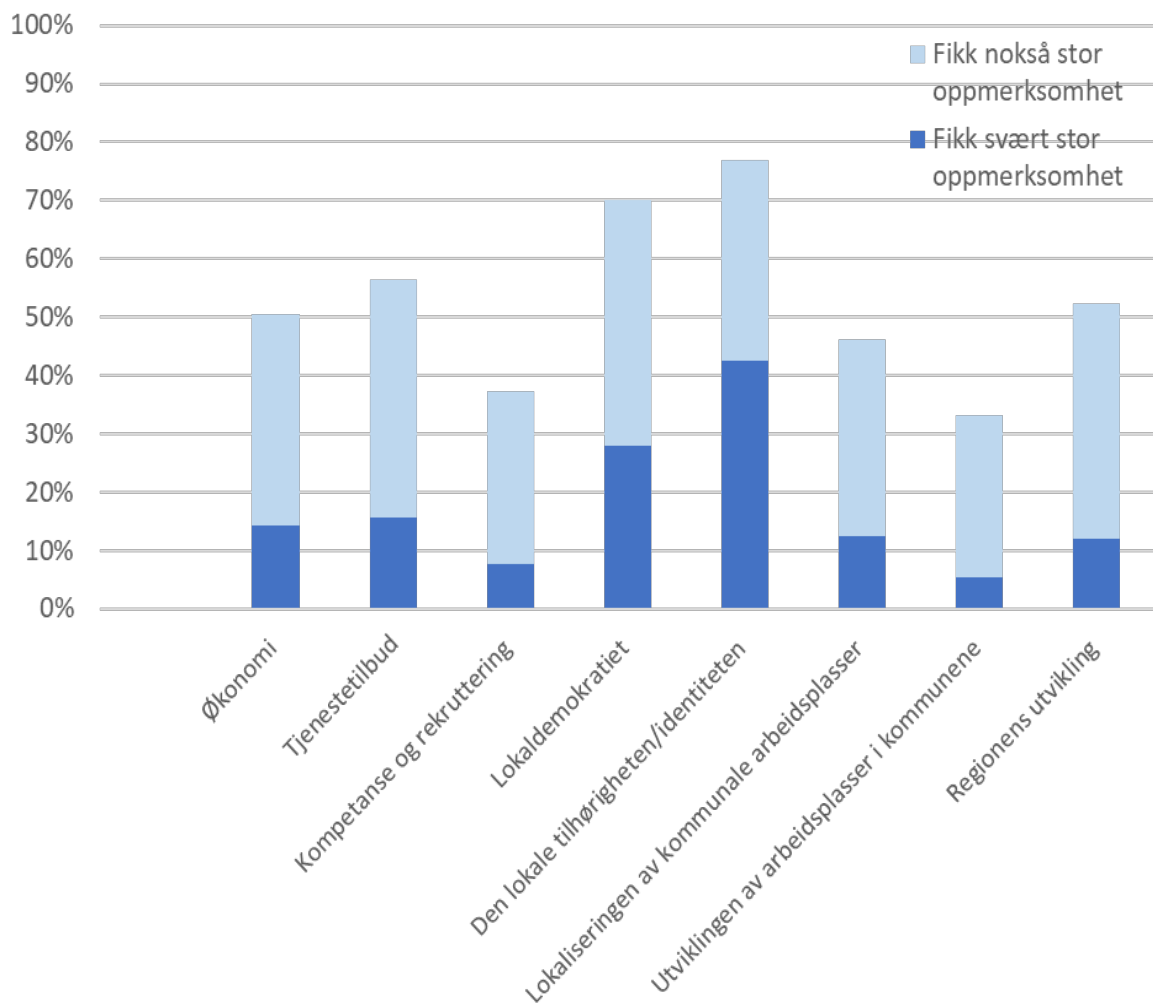
Hvilke tema bør få oppmerksomhet?

I undersøkelsen ble det stilt en rekke spørsmål om synspunkter på kommunesammenslåing. To av spørsmålene dreide seg om oppmerksomhet:

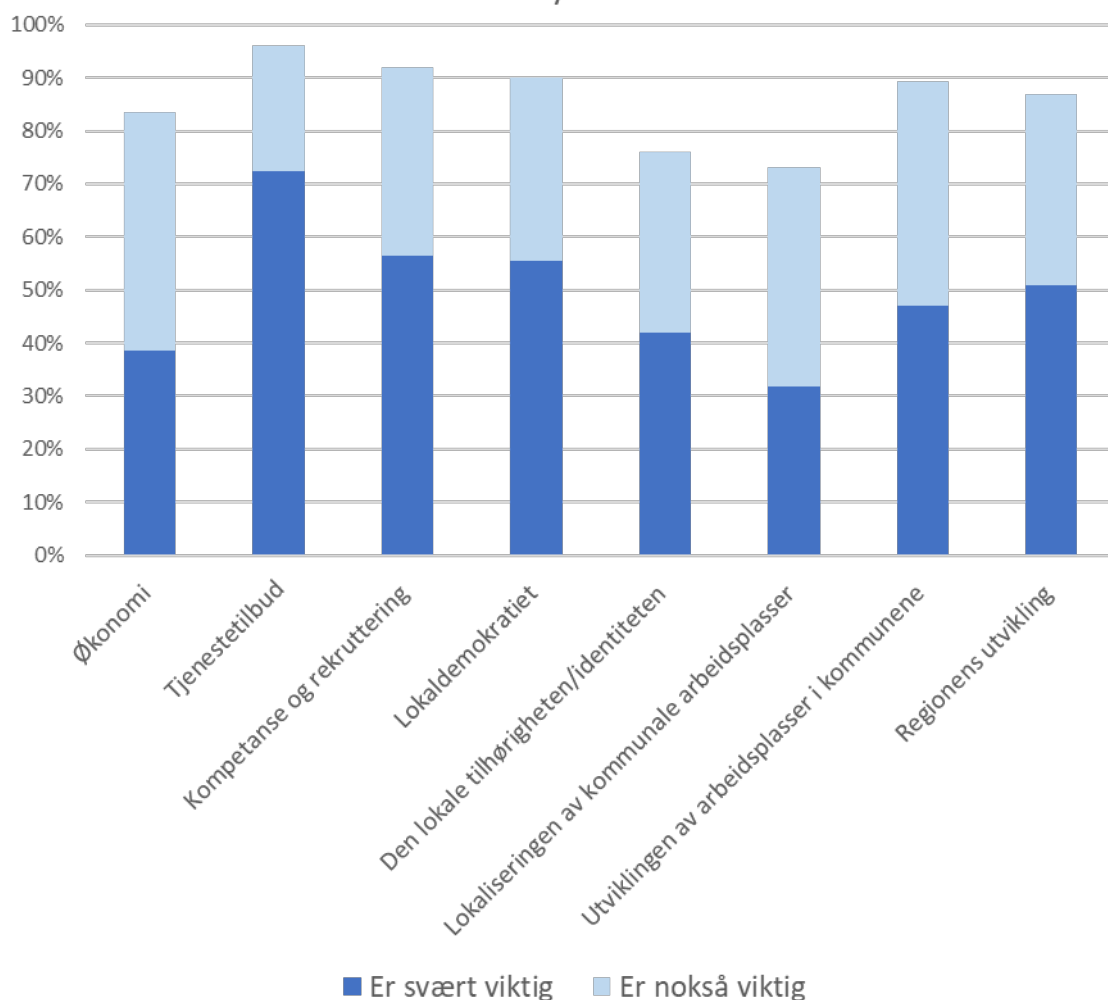
Hvilke tema fikk mye eller lite oppmerksomhet i kommunesammenslåingsdebatten i 2016?

Hvor viktig bør de samme tema få dersom spørsmålet om kommunesammenslåing skal vurderes på nytt?

Hvor stor eller liten oppmerksomhet opplevde du følgende tema **fikk i** debatten om kommunesammenslåing i 2016?

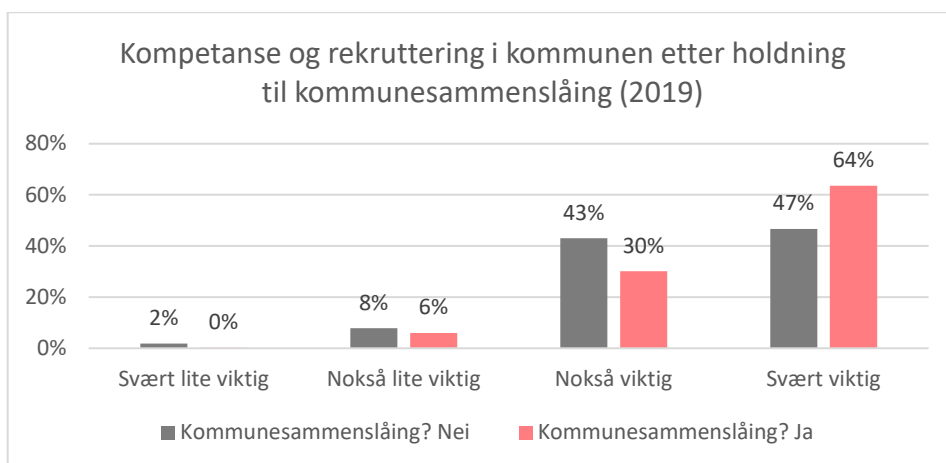
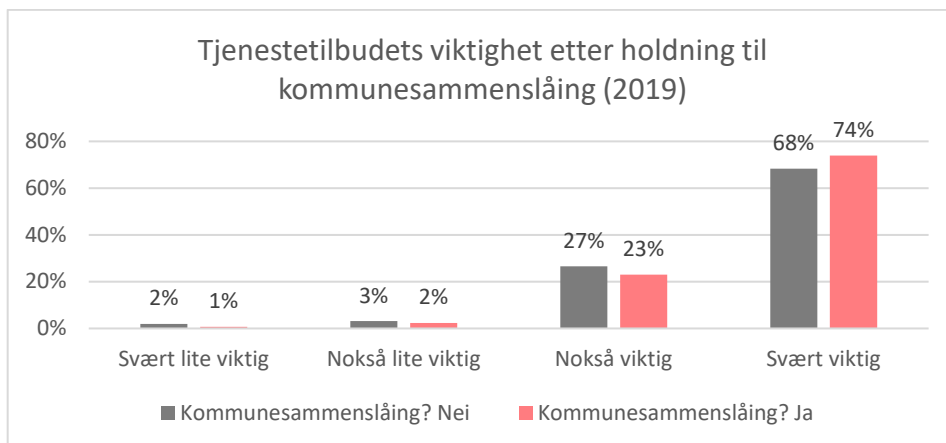
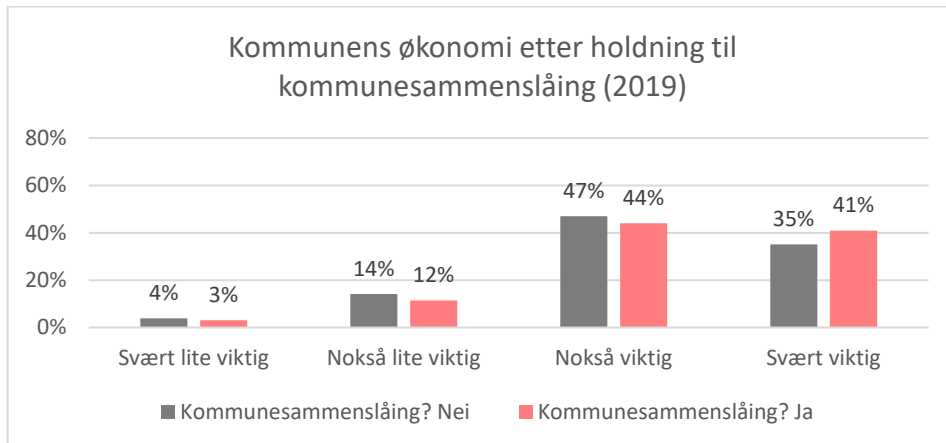

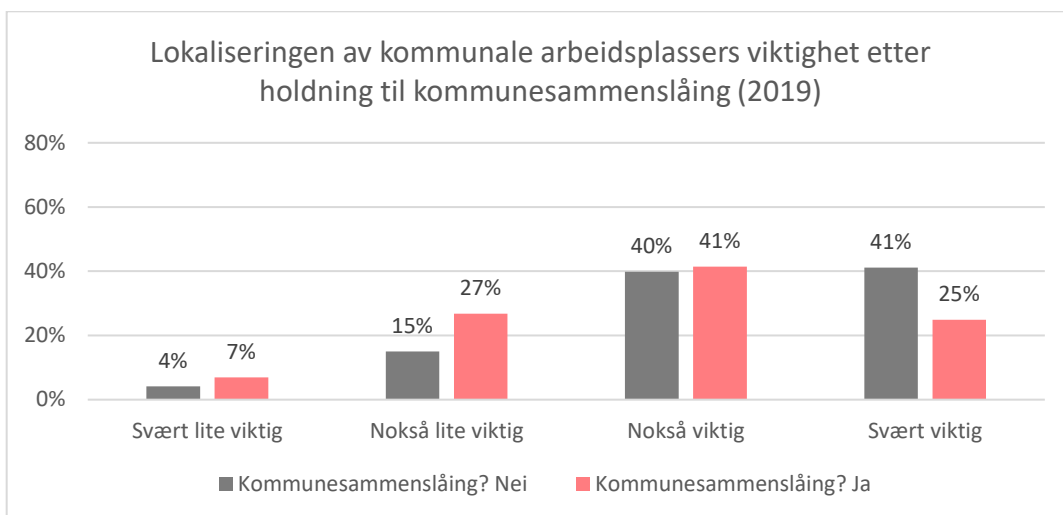
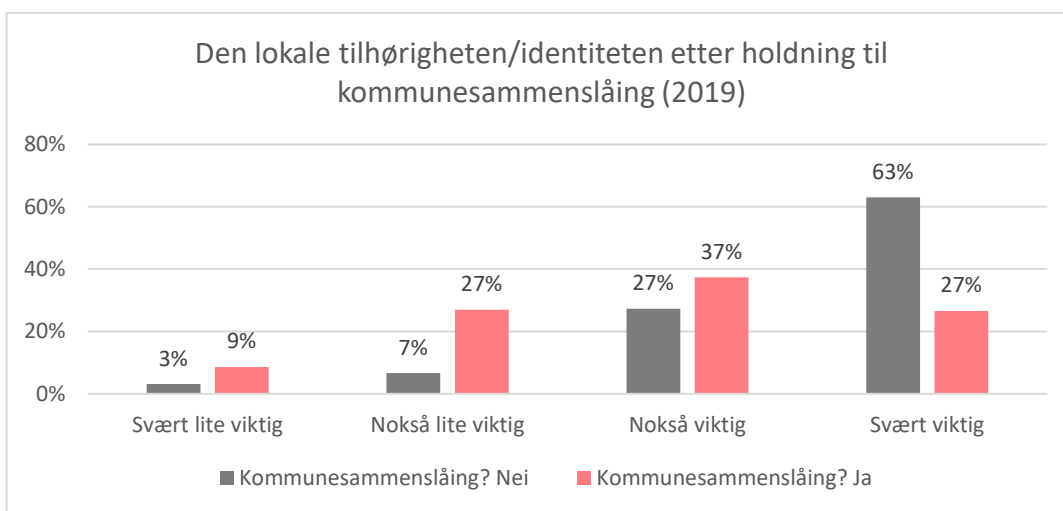
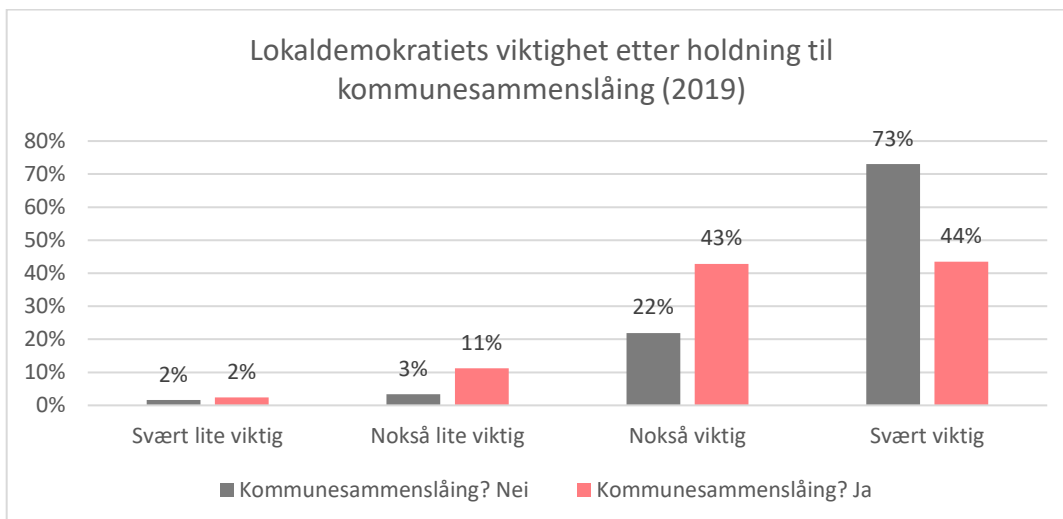
Hvor viktig mener du følgende forhold **bør være** dersom spørsmålet om kommunesammenslåing skal vurderes på nytt?

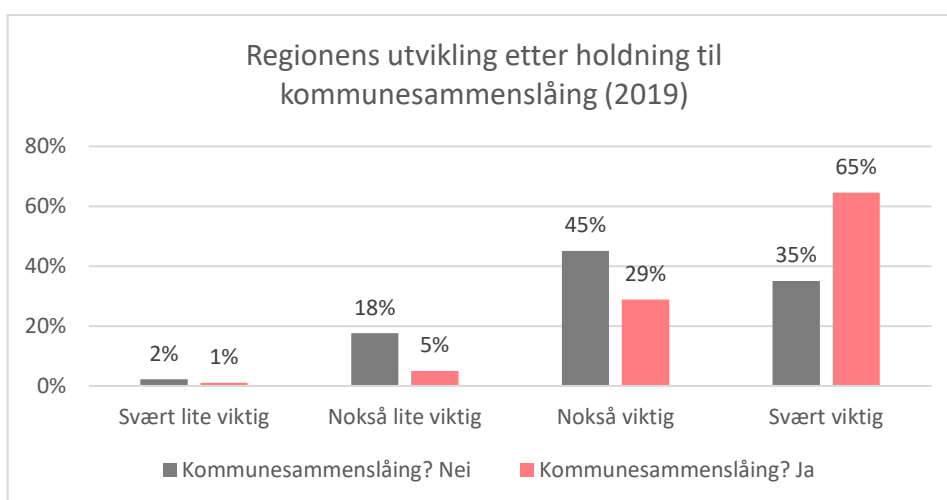
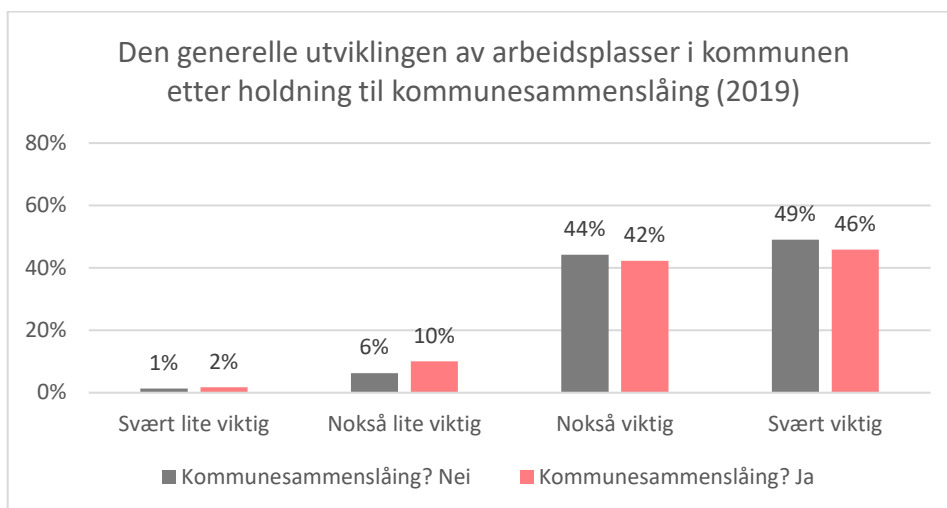
«Hvor viktig mener du at følgende forhold bør være dersom spørsmålet om kommunesammenslåing skal vurderes på ny?» etter holdning til kommunesammenslåing (2019).

De 8 kommende diagrammene viser samvariasjonen mellom vurdering av ulike forholds viktighet ved diskusjon om kommunesammenslåing og respondentene holdning til kommunesammenslåing.

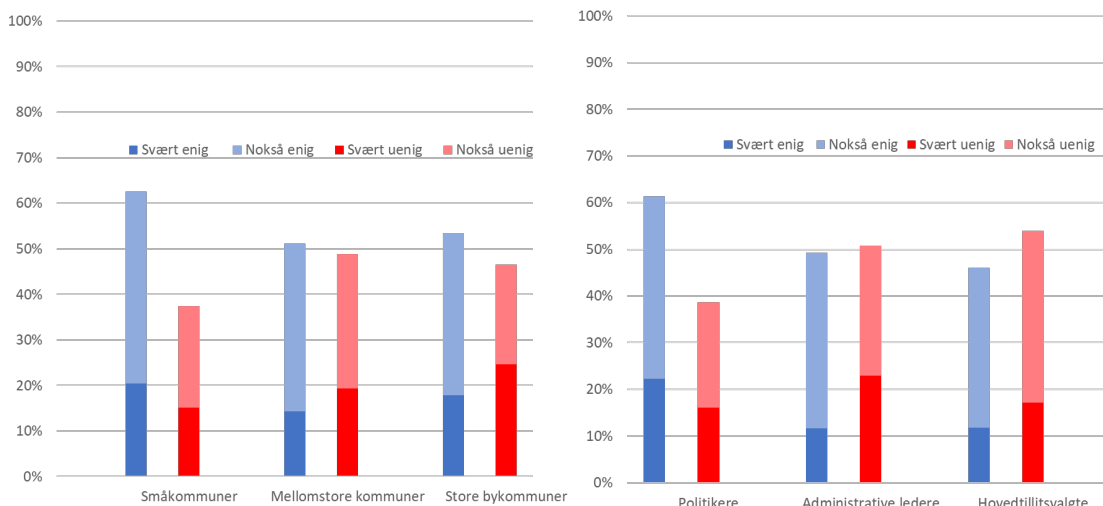

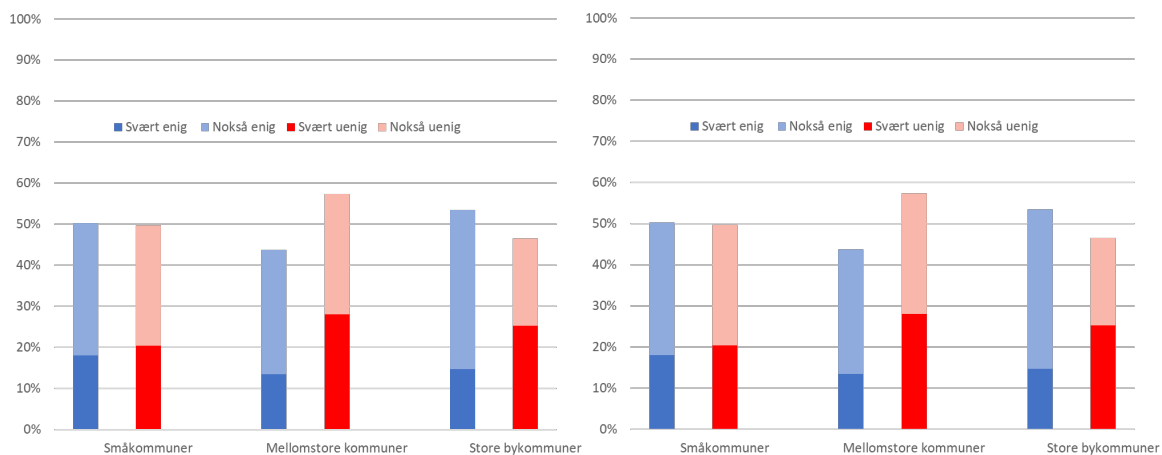
Betydningen av bydels- / kommunedelsutvalg

I tilknytning til spørsmålene om kommunesammenslåing ble det også stilt spørsmål om betydningen av bydels- / kommunedelsutvalg. Spørsmål og svarfordeling framkommer av figurene under.

Generelt bør bydels-/ kommunedelsutvalg ha eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag

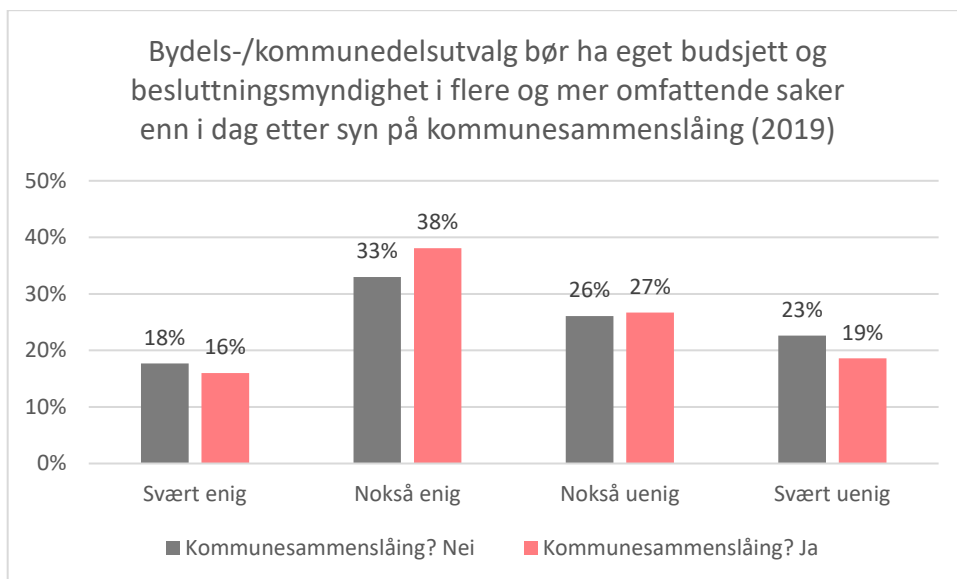

Kommunesammenslåing vil være mer akseptabelt dersom det etableres bydels- / kommunedels-utvalg med eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag. N=674

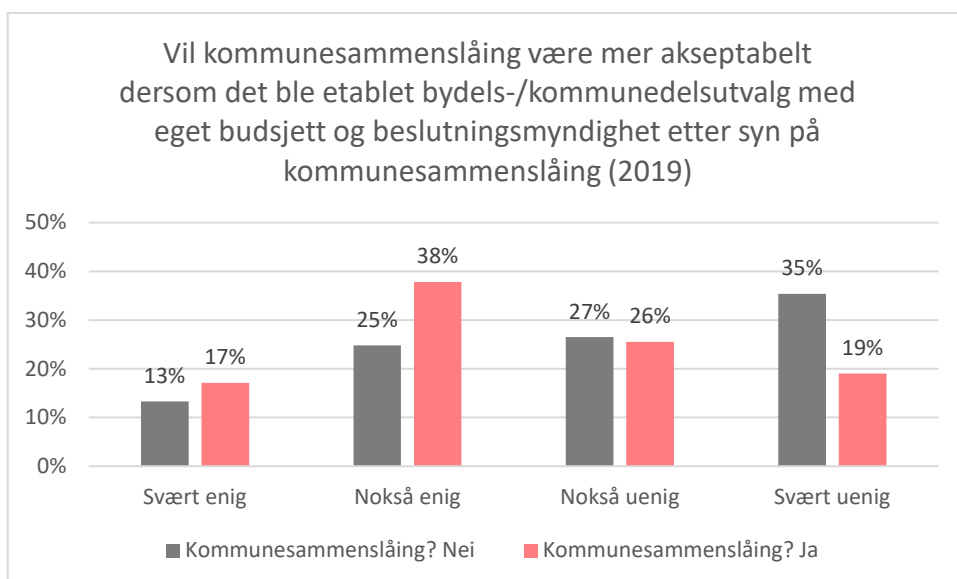

Spørsmålet «i en del kommuner er det etablert, eller kan det være aktuelt å etablere, bydels-/kommunedelsutvalg. I noen tilfeller kan det også være aktuelt å gi disse utvalgene eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?» etter syn på kommunesammenslåing (2019).

«Generelt bør bydels-/kommunedelsutvalg ha eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag».

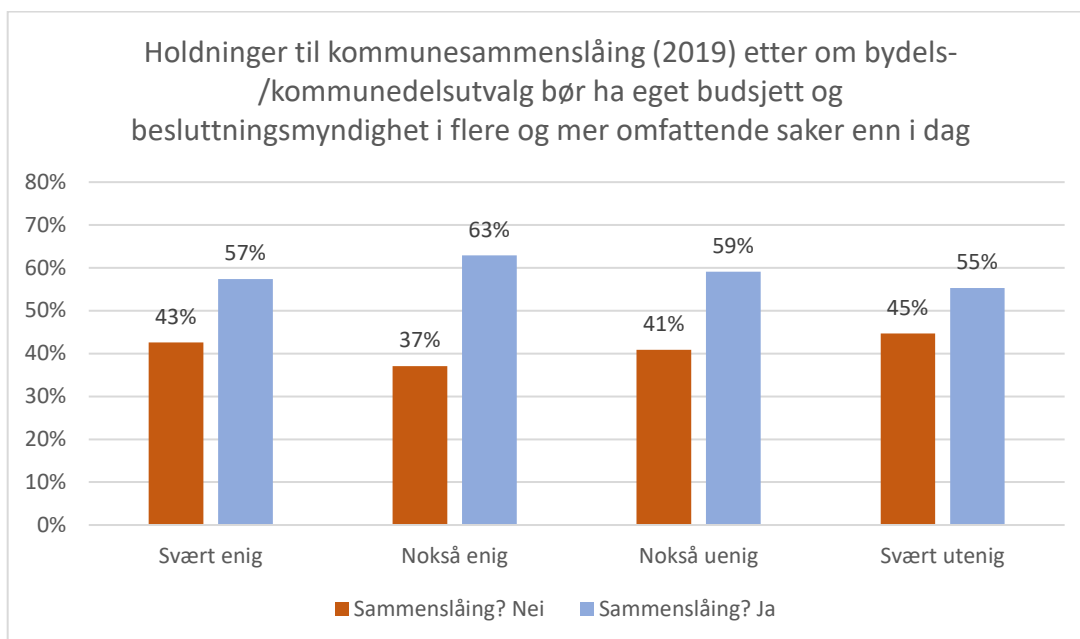

«Kommunesammenslåing vil være mer akseptabelt dersom det etableres bydels-/kommunedelsutvalg med eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag».

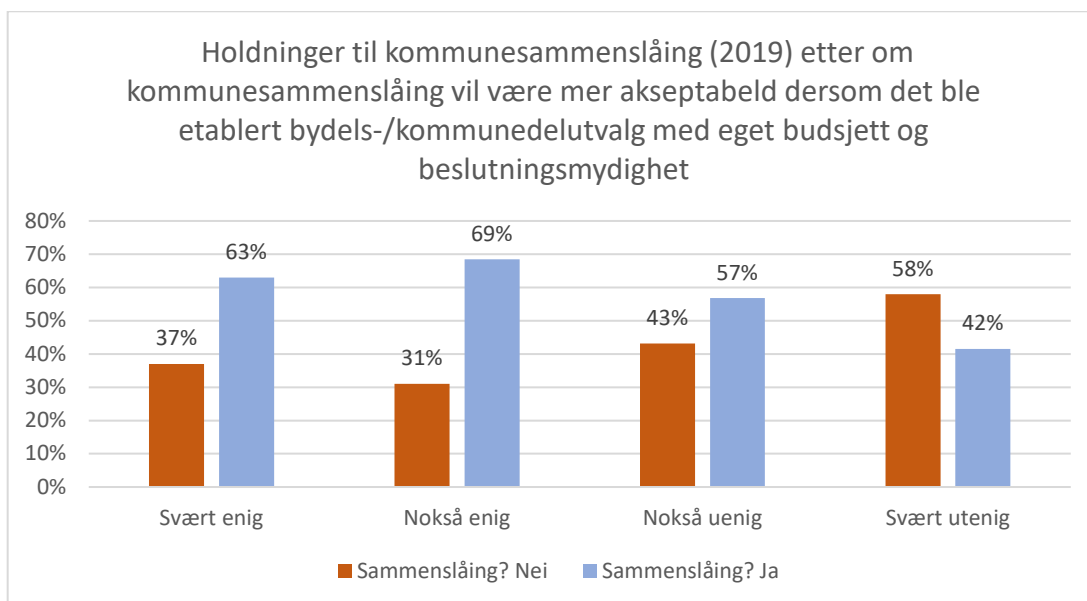

Holdninger til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «i en del kommuner er det etablert, eller kan det være aktuelt å etablere, bydels-/kommunedelsutvalg. I noen tilfeller kan det også være aktuelt å gi disse utvalgene eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?»

«Generelt bør bydels-/kommunedelsutvalg ha eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag».

«Kommunesammenslåing vil være mer akseptabelt dersom det etableres bydels-/kommunedelsutvalg med eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag».

Verdivurderinger og syn på kommunesammenslåing

Videre i dette vedlegget skal vi undersøke om det er noen sammenheng mellom de verdivurderingene som er presentert i vedlegg 1 og synet på kommunesammenslåing

I fortsettelsen skal vi konsentrere oss om holdningene til kommunesammenslåing i 2019 og se disse i sammenheng med den vekt respondentene mener bør legges på følgende verdier.

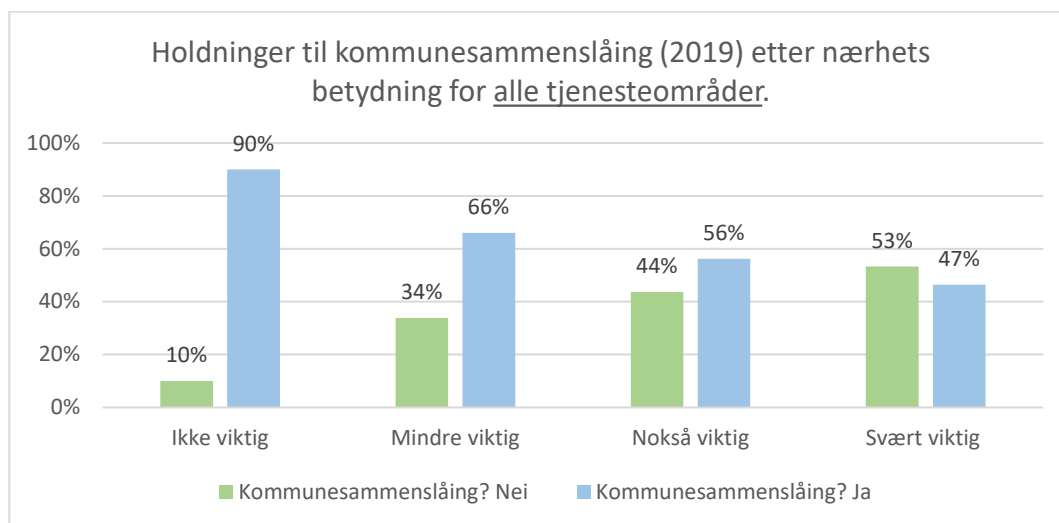
- Nærhet til innbyggerne
- De folkevalgtes vurderinger versus faglige/administrative vurderinger
- Tjenestekvalitet versus økonomiske hensyn
- Nasjonal likhet versus kommunal frihet til å foreta ulike lokale tilpasninger

I undersøkelsen ble det spurt om vektleggingen av disse verdiene i forhold til elleve forskjellige kommunale tjenester/virksomheter. For å forenkle bildet, har vi slått sammen svarene på disse spørsmålene og synet på kommunesammenslåing. Det vil si at vi først laget en krystabell med verdivurderinger for hvert tjenesteområde og syn på kommunesammenslåing. Antallet responser i hver rubrikk (med ulike kombinasjoner av verdier og holdninger til kommunesammenslåing) ble så slått sammen for alle tjenesteområdene. Prosentueringene i fortsettelsen er således basert på antall responser (svarkombinasjoner), ikke på antall respondenter (jfr. tabellene i tilknytning til figurene nedenfor).

De kommunale tjenestene/virksomhetene som ble tatt med i undersøkelsen kan grupperes i to hovedkategorier, en for det vi kan kalle *sosiale* tjenester (barnehage, skole, sosialhjelp, barnevern, helse/omsorg og kultur) og en for *tekniske* tjenester (vann/avløp/renovasjon (VAR), arealplanlegging, byggesaksbehandling, næringsutvikling og beredskap). Denne inndelingen ble kontrollert ved hjelp av faktoranalyser der tjenestene ble gruppert etter de mønstrene (korrelasjonene) som framsto i de avgitte svarene. Dette medførte visse justeringer i inndelingen av tjenestene. Disse justeringene framgår av presentasjonene nedenfor. Der tar vi først for oss resultatene for alle tjenesteområdene sett under ett, og deretter for de to grupperingene av tjenestene (som altså varierer litt, avhengig av hvilke verdivurderinger som er lagt til grunn).

Sammenhengen mellom den vekten som legges på nærheten til innbyggerne for alle tjenesteområder sett under ett og synet på kommunesammenslåing, framgår av figur 2.3.

Figur 2.3.

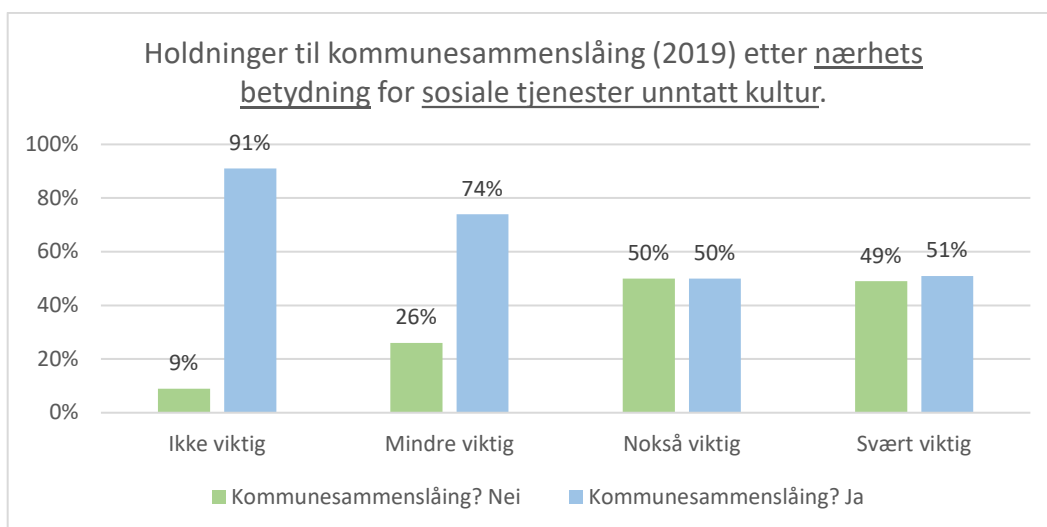

Verdivurdering	Ikke viktig	Mindre viktig	Nokså viktig	Svært viktig
Antall responser	238	1189	3223	3578

Vi ser her at det er en klar sammenheng mellom den vekt man legger på nærhet og synet på kommunesammenslåing. Et overveldende flertall (90 %) av dem som mener at nærhet *ikke* er viktig, sier *ja* til at egen kommune bør slås sammen med en eller flere andre kommuner. På den andre siden er det et lite flertall (53 %) av dem som mener at nærhet er *svært viktig*, som sier *nei* til kommunesammenslåing.

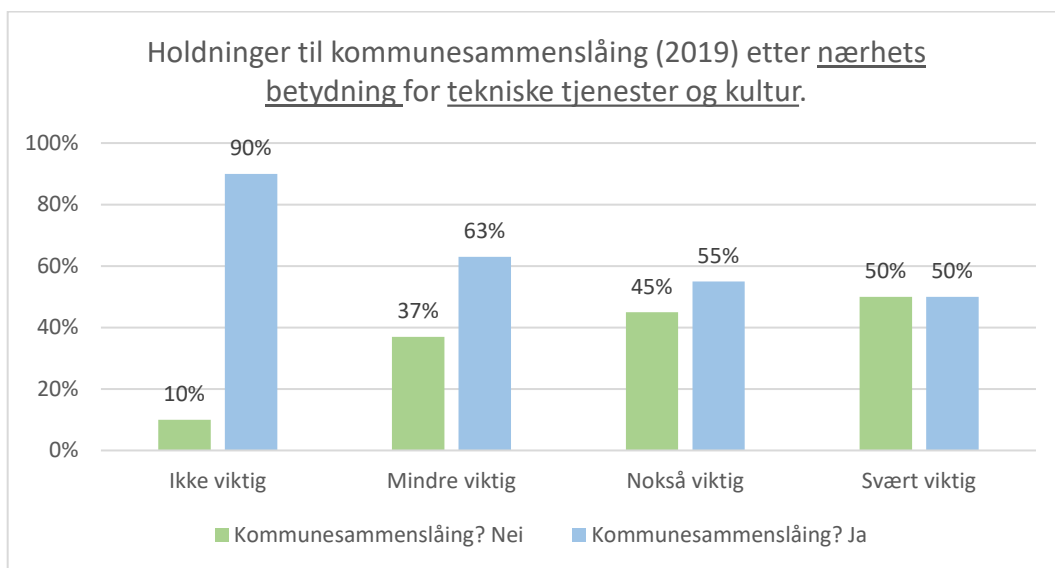
Figurene 2.4. og 2.5. viser resultatene for de to gruppene av tjenester. Det er noen nyanser mellom de to gruppene, men hovedtendensene er like: Dess mindre vekt som legges på nærhet til innbyggerne, dess større blir den andelen av svarene som er positive til kommunesammenslåing.

Figur 2.4.

Verdivurdering	Ikke viktig	Mindre viktig	Nokså viktig	Svært viktig
Antall responser	66	318	1326	2030

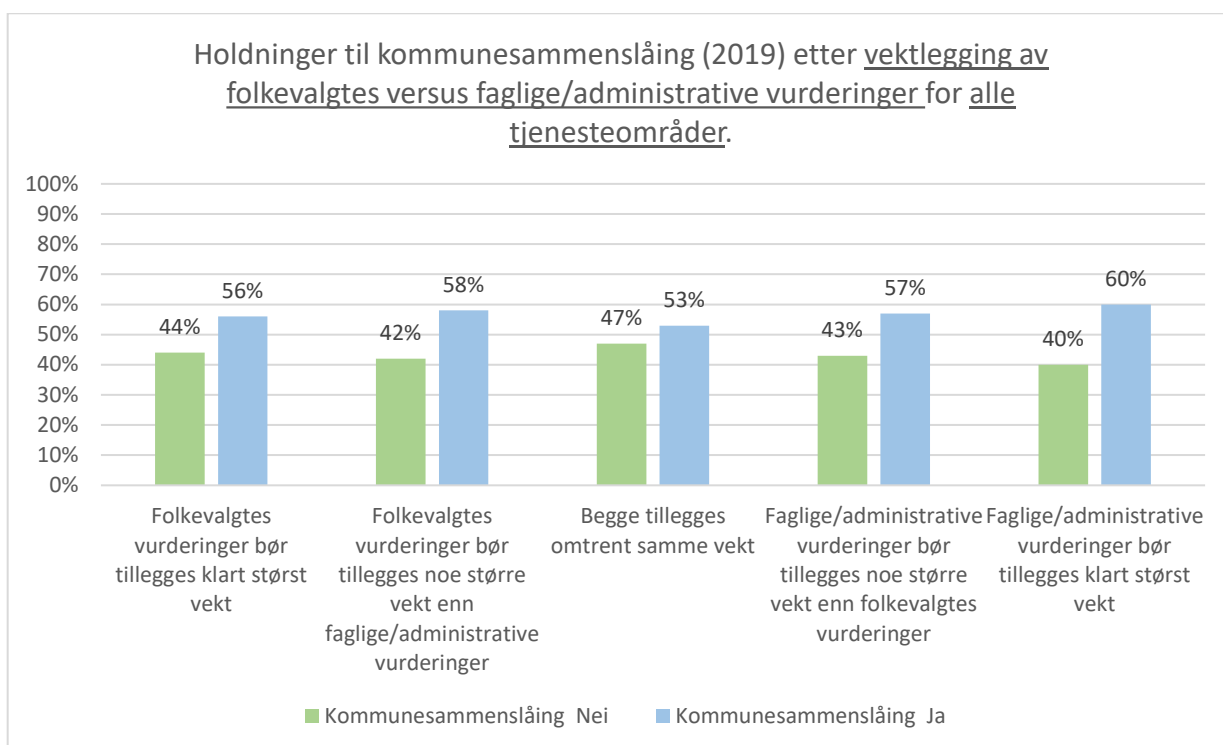
Figur 2.5.

Verdivurdering	Ikke viktig	Mindre viktig	Nokså viktig	Svært viktig
Antall responser	172	871	1897	1548

Det neste temaet gjelder sammenhengen mellom synet på de folkevalgtes vurderinger versus faglige/administrative vurderinger og holdninger til kommunesammenslåing. Figur 2.6 viser denne sammenhengen for alle tjenester sett under ett.

Figur 2.6.

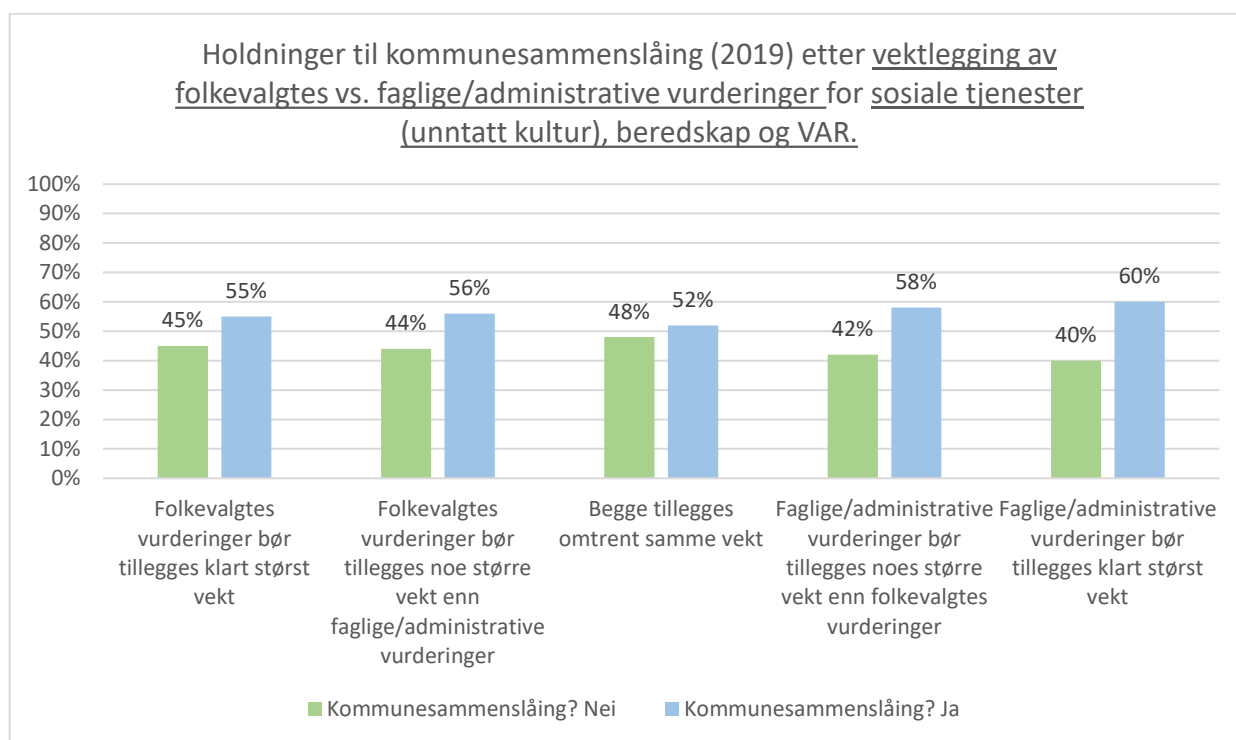
Verdivurdering	Folkevalgtes vurdering	Folkevalgtes vurdering noe	Begge omtrent	Faglige / administrative	Faglige / administrative

	klart størst vekt	større vekt enn faglige / administrative vurderinger	samme vekt	vurdering noe større vekt enn folkevalgtes vurderinger	vurderinger klart størst vekt
Antall responser	500	1325	2628	2473	1225

Her ser vi at det ikke er noen klar sammenheng mellom den vekt som legges på folkevalgte versus faglige/administrative vurderinger, men det er blant dem som legger aller mest vekt på faglige/administrative vurderinger, vi finner flest tilhengere av kommunesammenslåing, 60 %.

Det samme gjelder også når vi ser nærmere på de sosiale tjenestene unntatt kultur, beredskap og VAR, slik det er vist i figur 2.7. For tekniske tjenester unntatt beredskap og VAR, pluss kultur, er mønsteret derimot litt annerledes, se figur 2.8. Her er det de som legger noe større vekt på folkevalgtes vurderinger som i størst grad går inn for kommunesammenslåing (69 %).

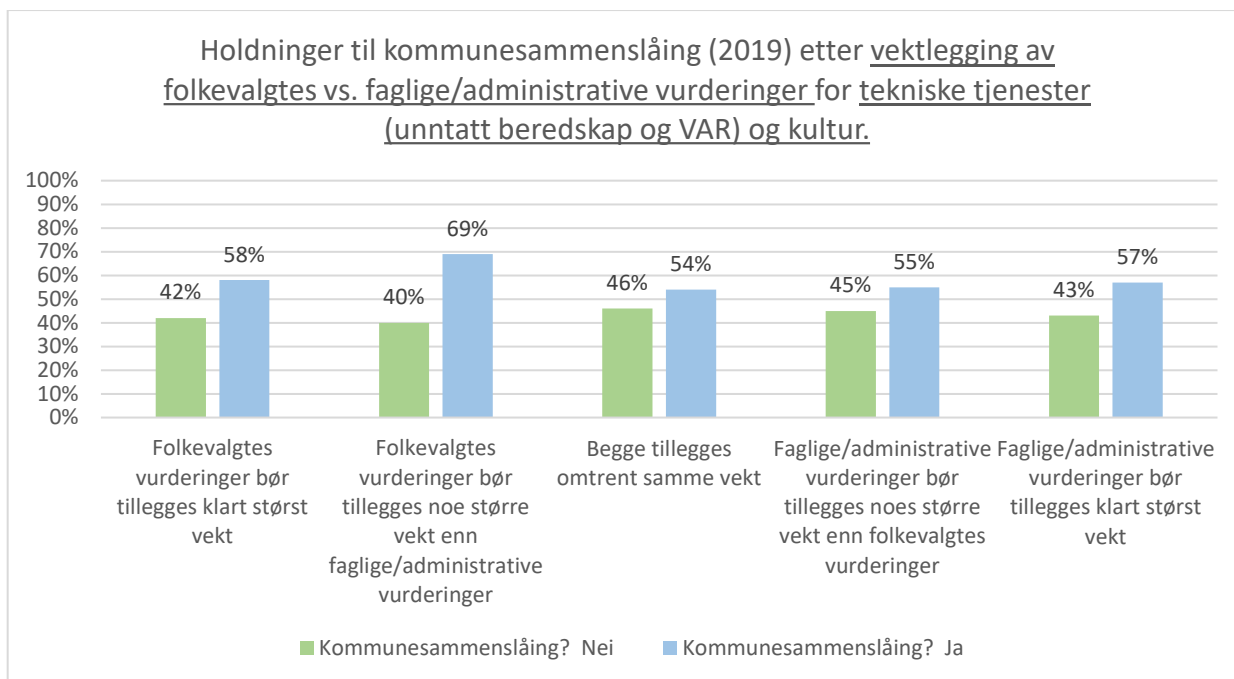
Figur 2.7.

	Folkevalgtes vurdering klart størst vekt	Folkevalgtes vurdering noe større vekt enn faglige / administrative vurderinger	Begge omtrent samme vekt	Faglige / administrative vurdering noe større vekt enn folkevalgtes vurderinger	Faglige / administrative vurderinger klart størst vekt
Verdivurdering					
Antall responser	234	675	1567	1762	949

Figur 2.8.

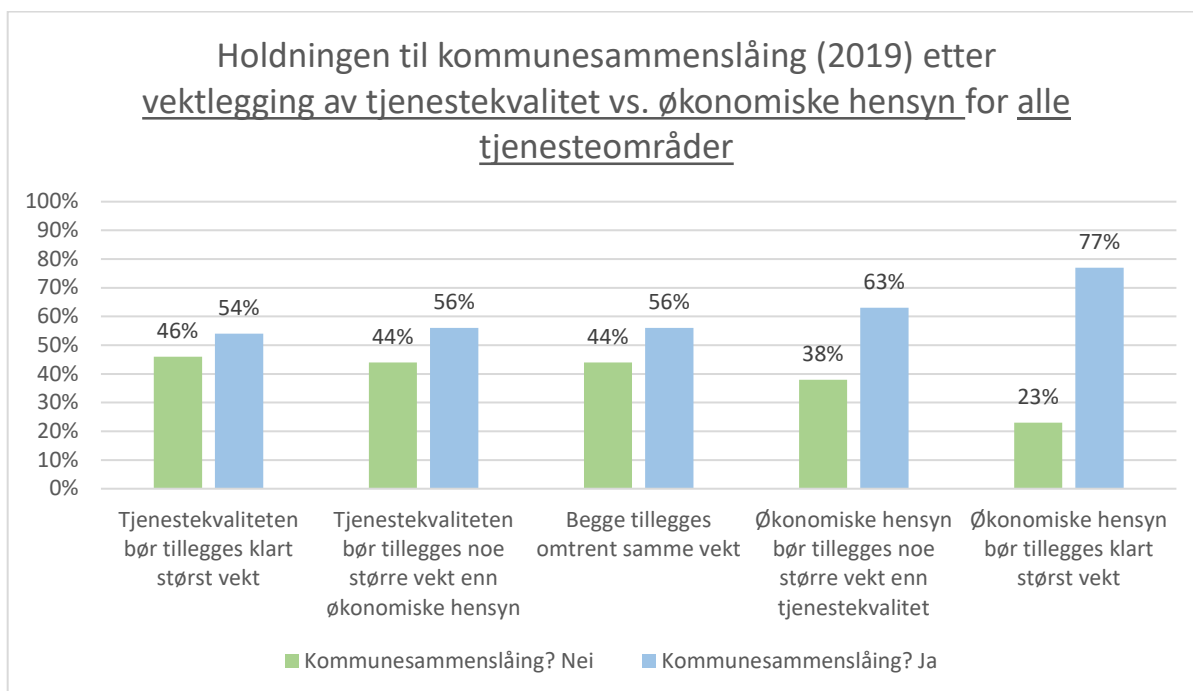
Verdivurdering	Folkevalgtes vurdering klart størst vekt	Folkevalgtes vurdering noe større vekt enn faglige / administrative vurderinger	Begge omtrent samme vekt	Faglige / administrative vurdering noe større vekt enn folkevalgtes vurderinger	Faglige / administrative vurderinger klart størst vekt
Antall responser	266	650	1061	711	276

Verdivurderingene omfattet også et spørsmål om hvilken vekt man mener bør legges på henholdsvis tjenestekvalitet og økonomiske hensyn innenfor de ulike tjenesteområdene. I figur 2.9 vises holdningene til kommunesammenslåing etter denne vurderingen for alle tjenesteområdene sett under ett. Her ser vi en klar tendens. Det er blant dem som legger mest vekt på økonomiske hensyn, vi finner flest tilhengere av kommunesammenslåing: 77 % ja for dem som legger klart størst vekt på økonomiske hensyn, fulgt av 63 % ja for dem som legger noe større vekt på økonomi enn på tjenestekvalitet. Bare 54 % av dem som legger klart mest vekt på tjenestekvalitet, går inn for kommunesammenslåing.

Figur 2.10. viser tilsvarende sammenheng for sosiale tjenester (unntatt kultur) og beredskap. Vi ser her at sammenhengen for disse tjenestene er enda sterkere enn for alle tjenester under ett. Hele 85 % av dem som legger klart mest vekt på økonomiske hensyn på disse områdene, er for kommunesammenslåing.

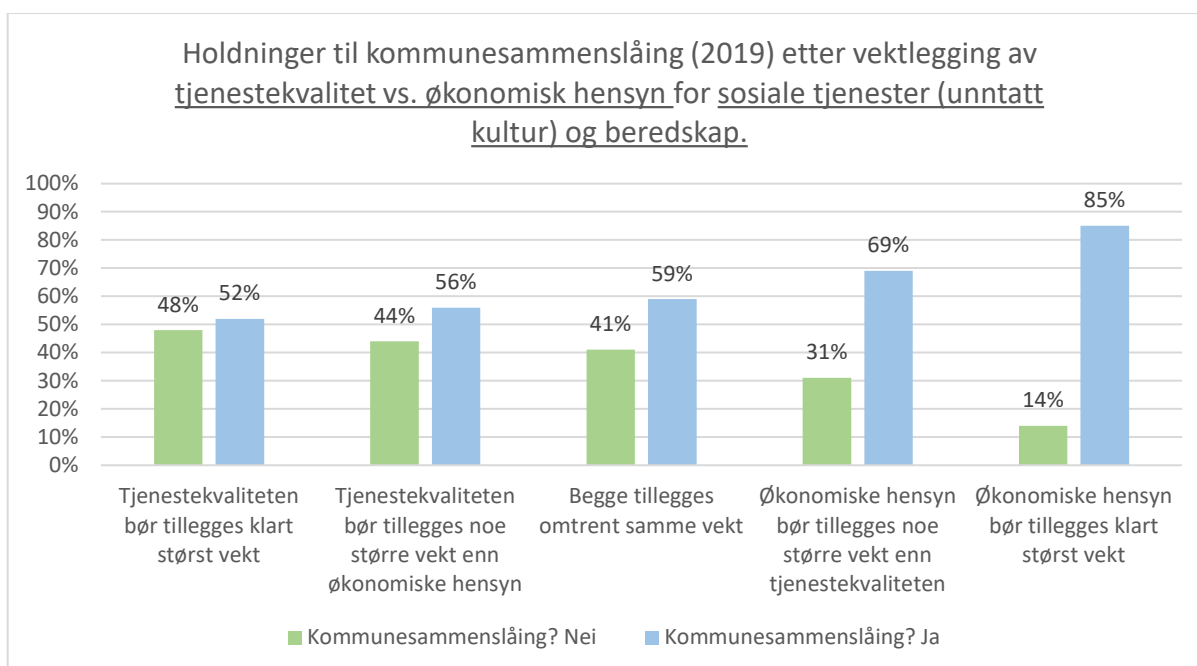
Figur 2.11. viser samme tendens for tekniske tjenester (unntatt beredskap) og kultur, men denne er ikke fullt så sterk som for de andre tjenestene.

Figur 2.9.

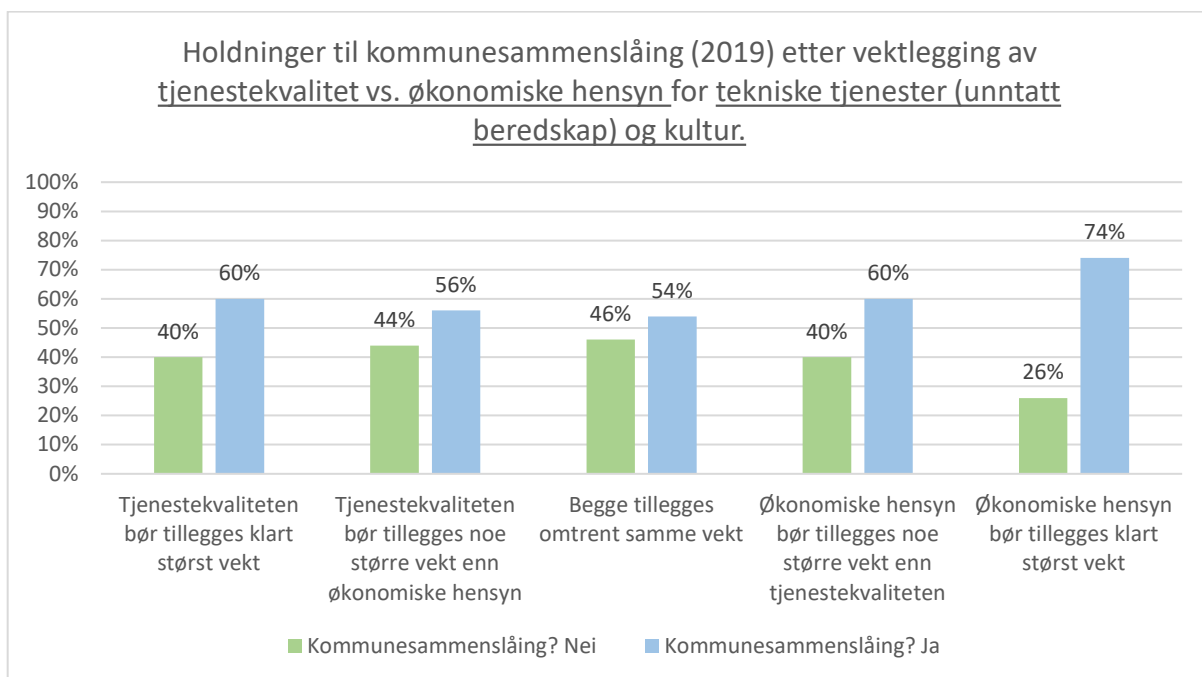
Verdivurdering	Tjenestekvaliteten bør tillegges klart størst vekt	Tjenestekvaliteten bør tillegges noe større vekt enn økonomiske hensyn	Begge tillegges omtrent samme vekt	Økonomiske hensyn bør tillegges noe større vekt enn tjenestekvalitet	Økonomiske hensyn bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	1345	2067	2879	489	117

Figur 2.10.

Verdivurdering	Tjenestekvaliteten bør tillegges klart størst vekt	Tjenestekvaliteten bør tillegges noe større vekt enn økonomiske hensyn	Begge tillegges omtrent samme vekt	Økonomiske hensyn bør tillegges noe større vekt enn tjenestekvalitet	Økonomiske hensyn bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	986	1335	1292	120	29

Figur 2.11.

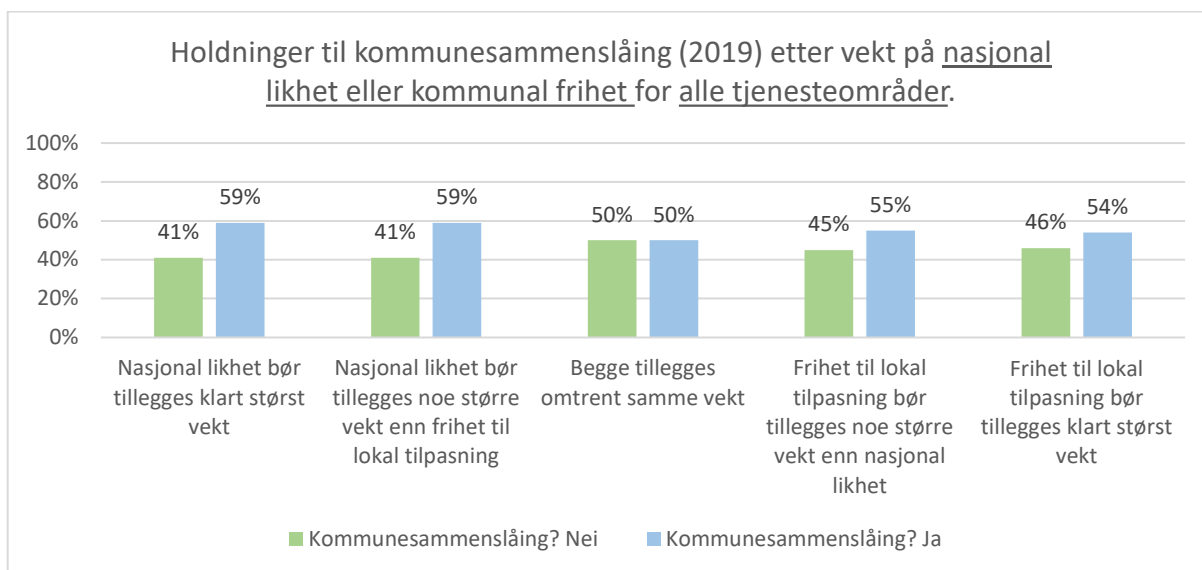

Verdivurdering	Tjenestekvaliteten bør tillegges klart størst vekt	Tjenestekvaliteten bør tillegges noe større vekt enn økonomiske hensyn	Begge tillegges omtrent samme vekt	Økonomiske hensyn bør tillegges noe større vekt enn tjenestekvalitet	Økonomiske hensyn bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	359	732	1587	369	88

Det siste verdispørsmålet gjaldt den vekt som bør legges på nasjonal likhet sammenlignet med kommunal frihet til å foreta ulike lokale tilpasninger innenfor ulike kommunale tjenester. Sammenhengen mellom disse vurderingene for alle tjenesteområder under ett og holdning til kommunesammenslåing er vist i figur 2.12. Der ser vi at denne sammenhengen er svak/ikke entydig, men at det er flest tilhengere av kommunesammenslåing blant dem som mener at nasjonal likhet bør tillegges størst vekt, 59 %.

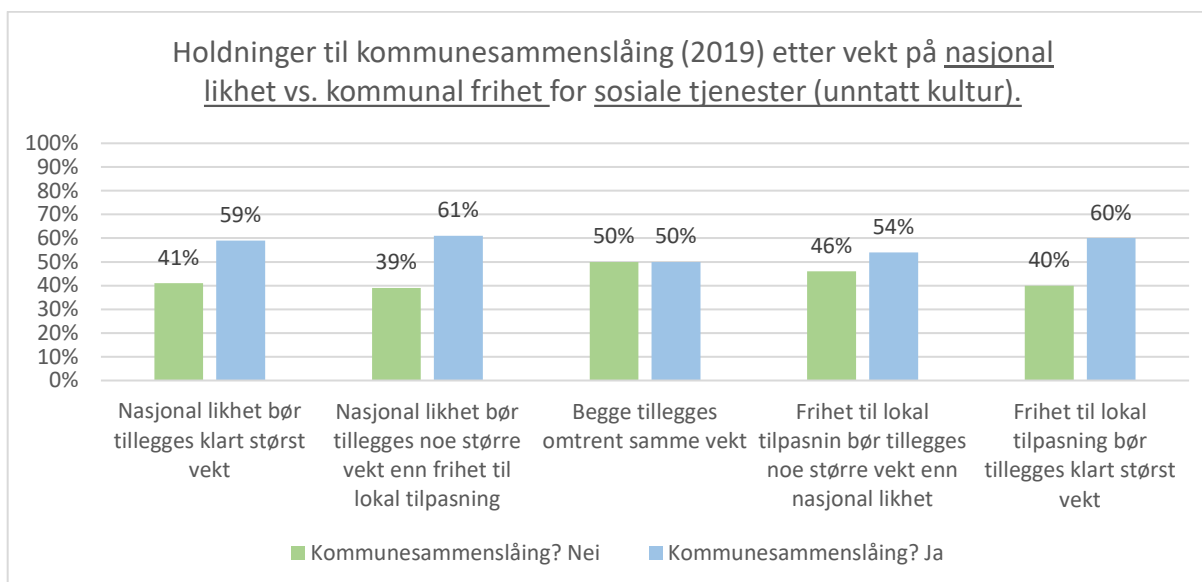
Figur 2.13. – 2.14. viser at det er liten forskjell mellom de to gruppene av kommunale tjenester.

Figur 2.12.

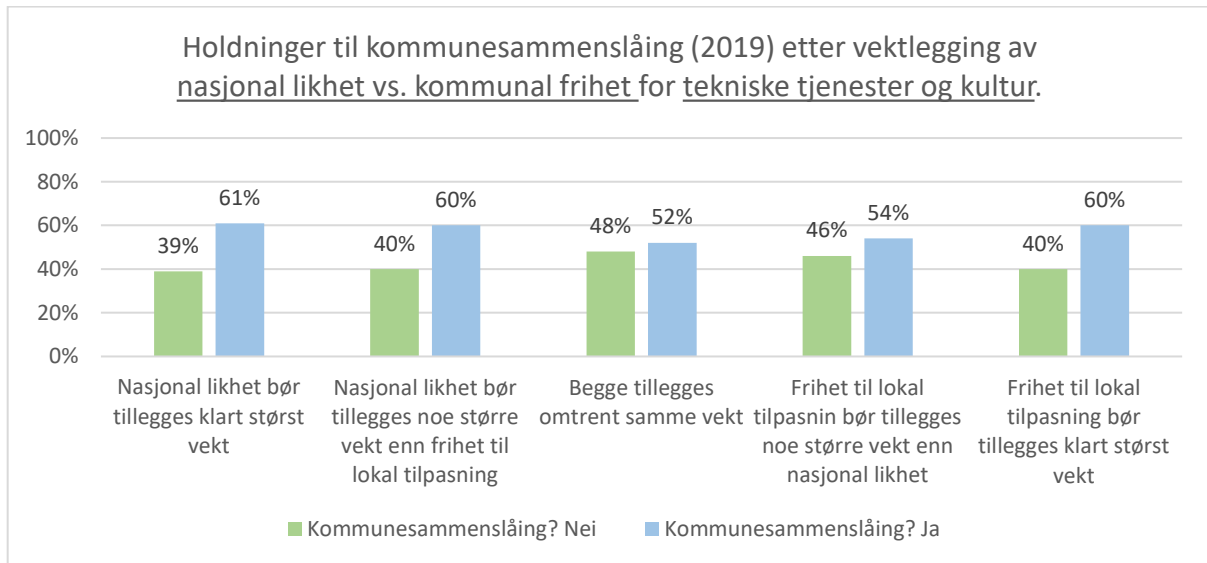
Verdivurdering	Nasjonal likhet bør tillegges klart størst vekt	Nasjonal likhet bør tillegges noe større vekt enn frihet til lokal tilpasning	Begge tillegges omtrent samme vekt	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges noe større vekt enn nasjonal likhet	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	1077	1524	2131	2241	1035

Figur 2.13.

Verdivurdering	Nasjonal likhet bør tillegges klart størst vekt	Nasjonal likhet bør tillegges noe større vekt enn frihet til lokal tilpasning	Begge tillegges omtrent samme vekt	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges noe større vekt enn nasjonal likhet	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	644	872	889	953	282

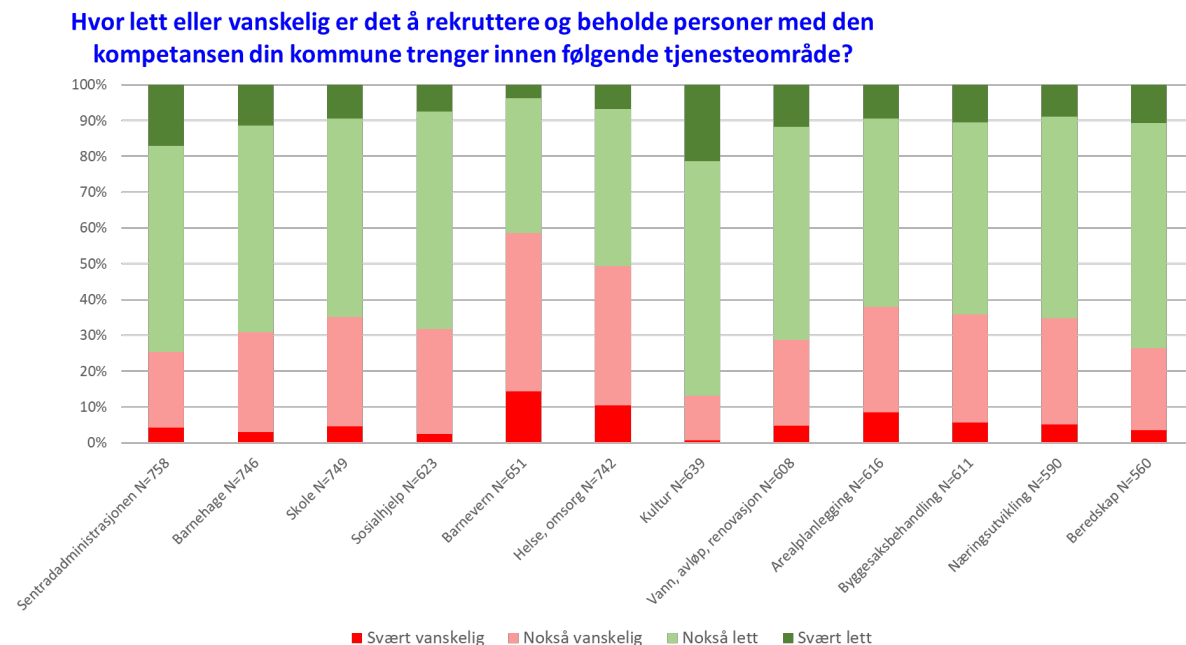
Figur 2.14.

Verdivurdering	Nasjonal likhet bør tillegges klart størst vekt	Nasjonal likhet bør tillegges noe større vekt enn frihet til lokal tilpasning	Begge tillegges omtrent samme vekt	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges noe større vekt enn nasjonal likhet	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges klart størst vekt
Antall responser	433	652	1242	1288	753

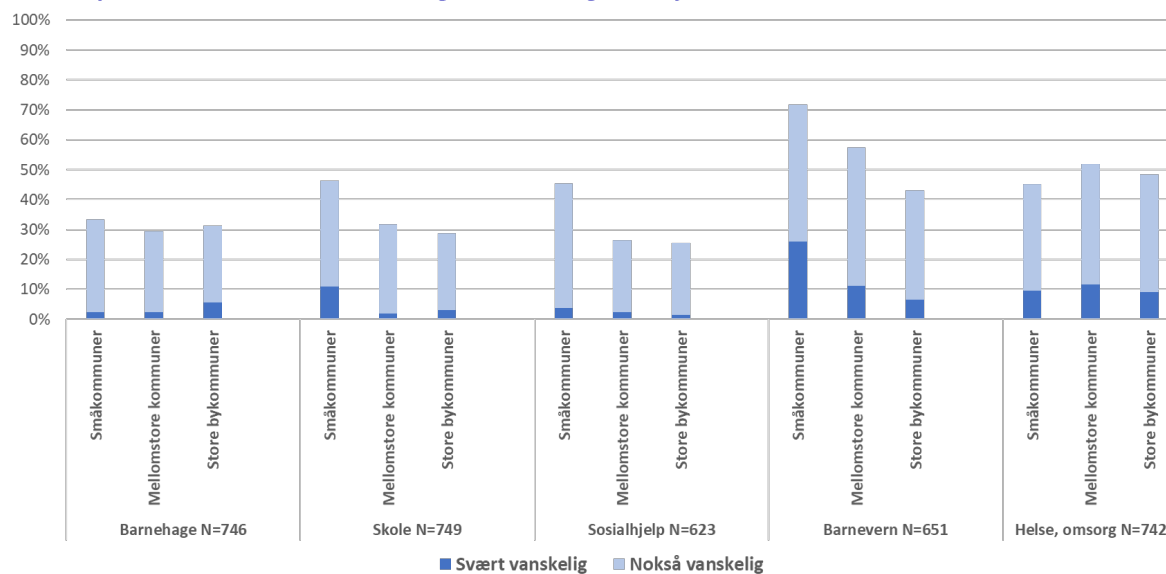
Vedlegg 3: Kommunale utfordringer

Rekruttering, kapasitet og kompetanse

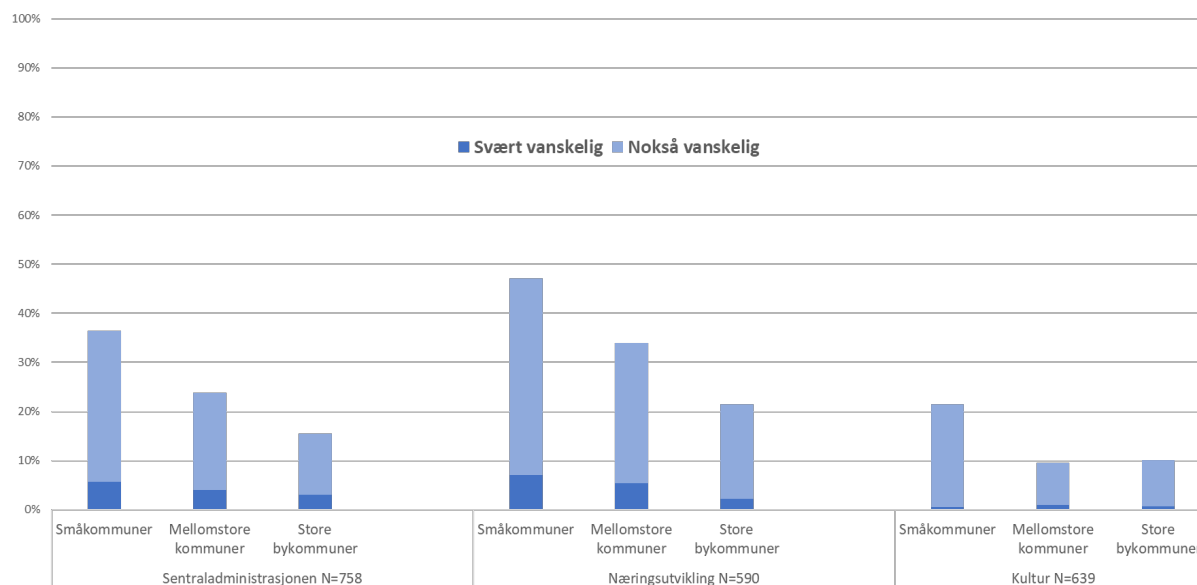

Antall som har svart (minus vet ikke) er oppgitt som N. Det som en kan legge merke til her er at Barnevern og Helse & omsorg har størst utfordringer med å rekruttere og beholde kompetansen (om lag 50 % melder at der er svært eller nokså vanskelig å beholde kompetansen), mens det for kultur er kun om lag 10 % som mener at dette er svært eller nokså vanskelig. Det er også verdt å merke seg at om lag 1/3 av respondentene oppgir at dette er svært eller nokså vanskelig å rekruttere og beholde personer med den kompetansen kommunen trenger innen store sektorer som skole og barnehage.

Hvor lett eller vanskelig er det å rekruttere og beholde personer med den kompetansen din kommune trenger innen følgende tjenesteområde?

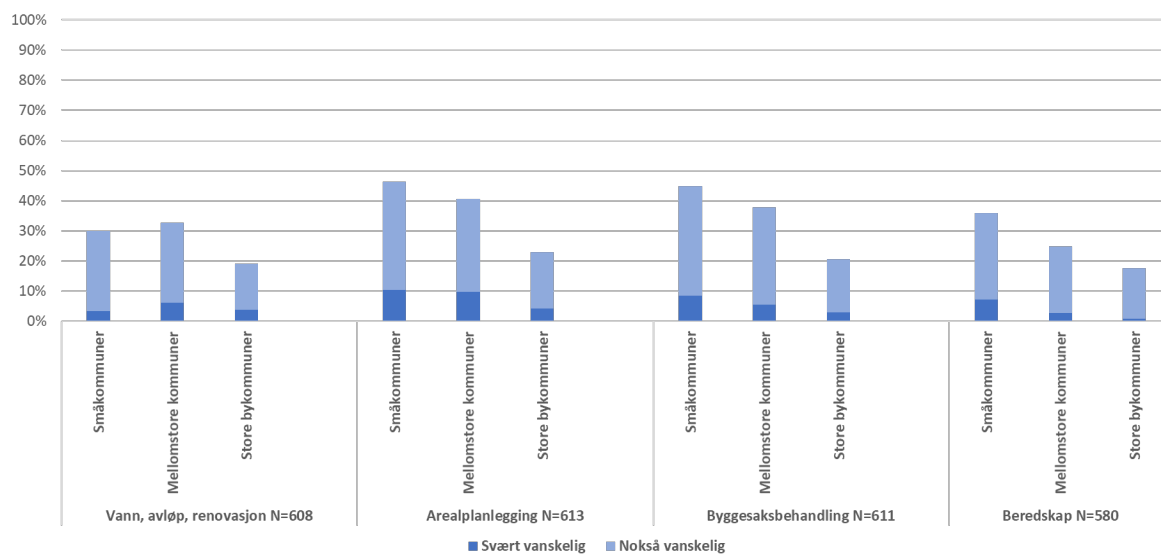

Hvor lett eller vanskelig er det å rekruttere og beholde personer med den kompetansen din kommune trenger innen følgende tjenesteområde?

Går vi videre til sentraladministrasjonen og mindre sektorer som næringsutvikling og kultur ser vi også at utfordringene er størst hos småkommunene.

Hvor lett eller vanskelig er det å rekruttere og beholde personer med den kompetansen din kommune trenger innen følgende tjenesteområde?

Ser vi på de mer tekniske tjenestene ser vi også en klar tendens til at de små kommunene har det vanskeligere med å rekruttere og beholde personer, men at det også er betydelige utfordringer med dette i mellomstore kommuner.

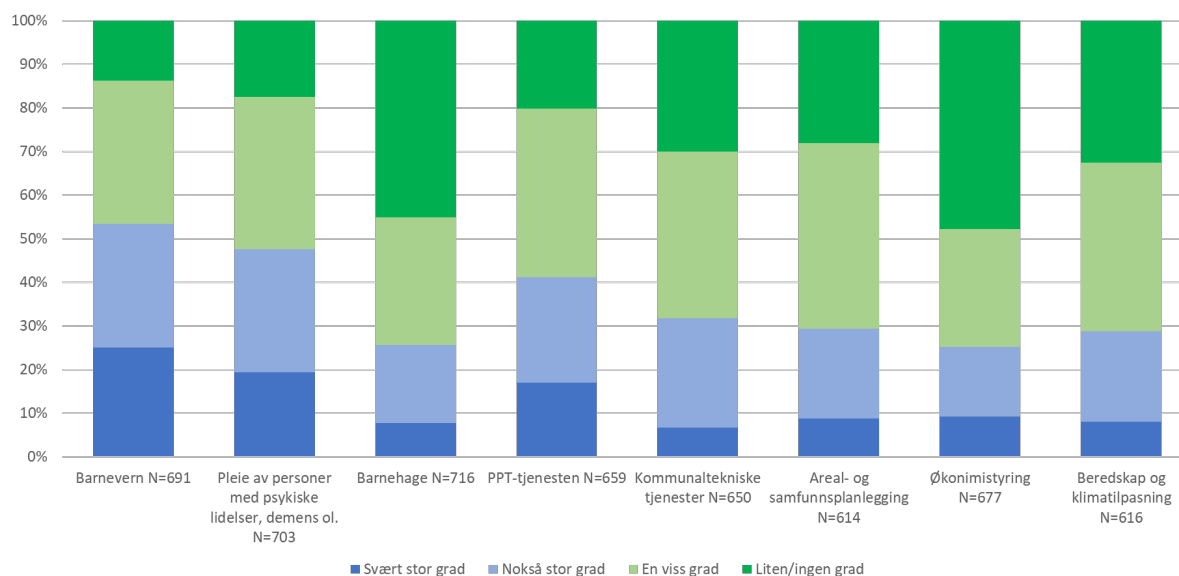
OPPSUMMERING: Samlet sett er det størst utfordringer med å rekruttere og beholde personer innen barnevern og helse & omsorg (om lag 50 % oppgir svært/nokså vanskelig), men klare utfordringer også innen store sektorer som skole og barnehage (ca 1/3 svært /nokså vanskelig) og for tekniske sektorer som arealplanlegging, byggesaksbehandling.

Småkommunene har tydelig de største utfordringene med å rekruttere og beholde fagpersoner, men innenfor helse& omsorg og barnehage er utfordringene jamt fordelt og innen de tekniske sektorene; arealplanlegging, byggesaksbehandling og vann avløp og renovasjon er utfordringene hos de mellomstore kommunene nesten like stor som hos småkommunene.

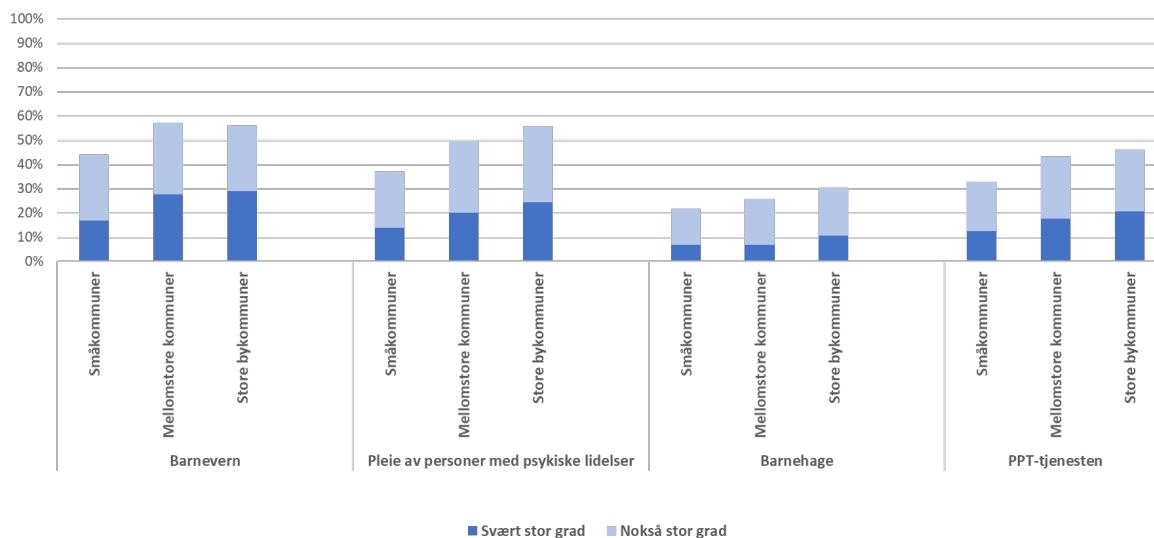
Kapasitet i tjenesteområdene

I hvilken grad vil du si at manglende kapasitet skaper problemer på følgende tjenesteområder?

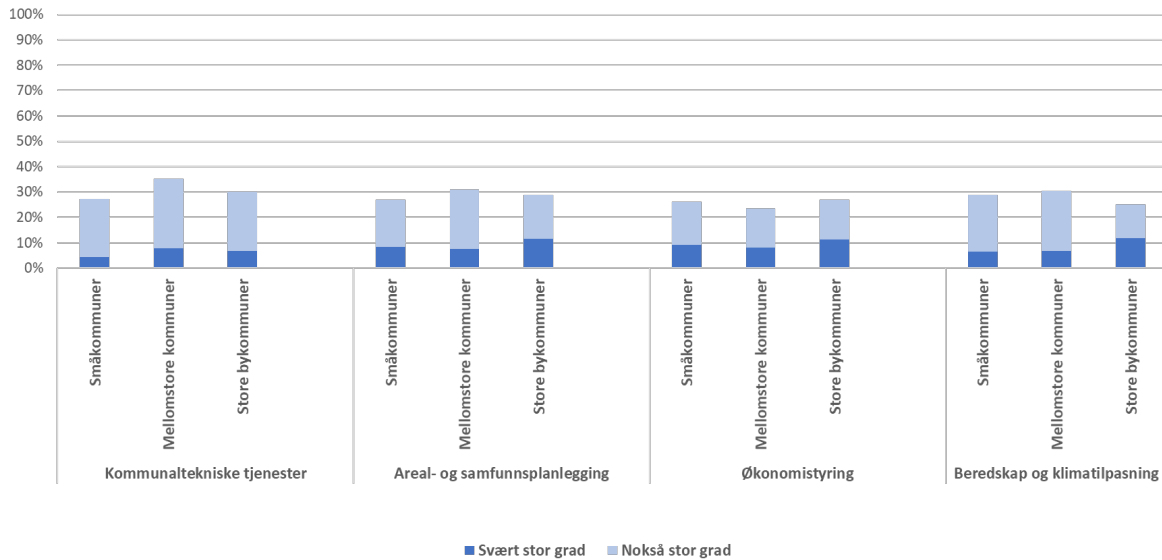
Diagrammet viser at begrenset kapasitet skaper i svært /nokså stor grad problemer innen barnevern, pleie av personer med psykiske lidelser og PPT-tjenesten, mens det samlet sett er moderate utfordringer med kapasitet innen barnehage og økonomistyring. Vi skal nå se på hvordan dette fordeler seg på ulike kommunegrupperinger.

I hvilken grad vil du si begrenset kapasitet skaper problemer på følgende tjenesteområder?

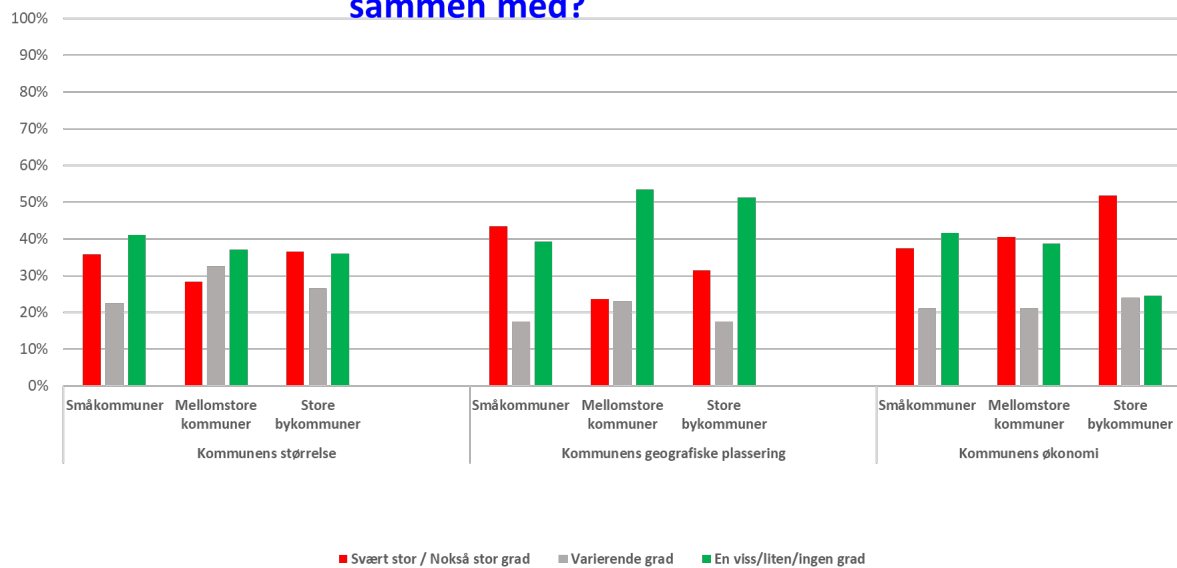
Her ser vi et tydelig mønster innenfor oppvekst/ helsefeltet at begrenset kapasitet skaper minst problemer i småkommunene og mest problemer i de store bykommunene/ de mellomstore kommunene. Det er flere av de mellomstore kommunene der over 50 % av respondentene sier at begrenset kapasitet i svært stor eller nokså stor grad skaper problemer innen barnevernet.

I hvilken grad vil du si begrenset kapasitet skaper problemer på følgende tjenesteområder?

Innenfor disse andre sektorene ser vi ingen tydelige forskjeller mellom de tre kommunegruppene.

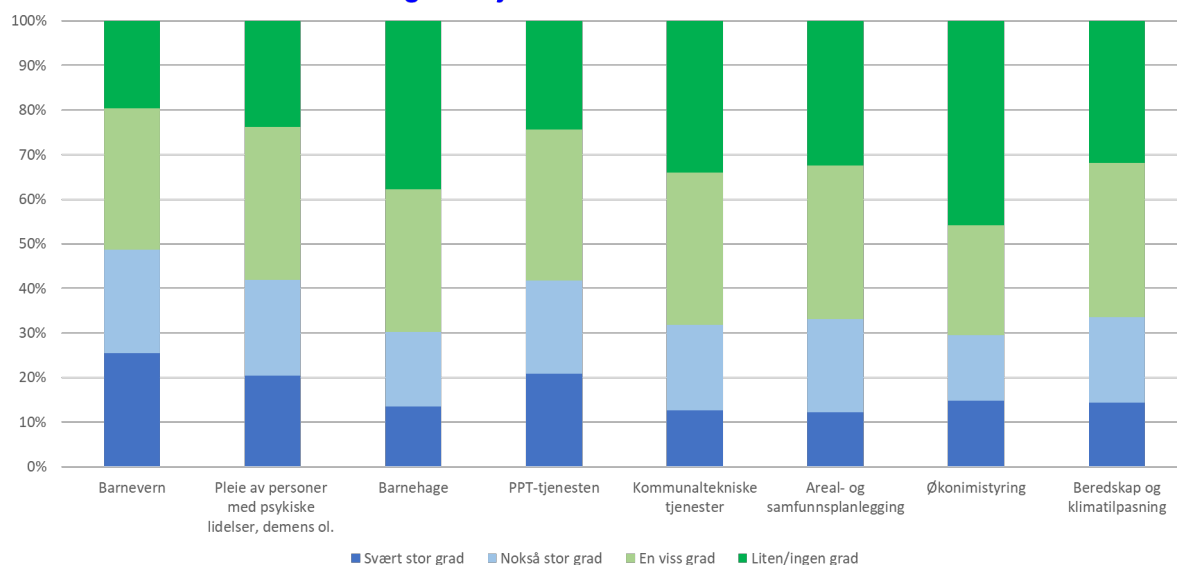
I hvilken grad mener du begrenset kapasitet henger sammen med?

Her måtte en ikke velge mellom årsaker – en skulle angi om dette forholdet hadde betydning for begrenset kapasitet. Når vi spør om årsaker ser ikke kommunens størrelse ut til å ha mer sammenheng med begrenset kapasitet i små kommuner enn i mellomstore og store bykommuner. Derimot oppfattes geografi (periferi) tydelig å ha større betydning for begrenset kapasitet i småkommuner enn i de mellomstore og store bykommuner. Kommunens økonomi er en årsak til begrenset kapasitet i alle typer kommuner, men mest i de store bykommunene.

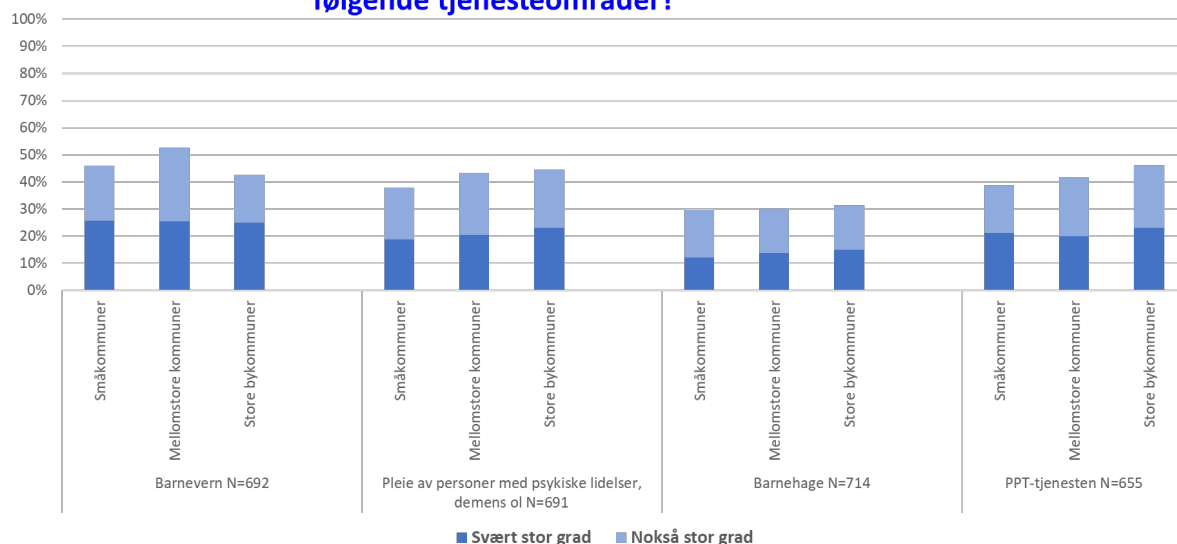
Kompetanse i tjenesteområdene

I hvilken grad vil du si at manglende kompetanse skaper problemer på følgende tjenesteområder?

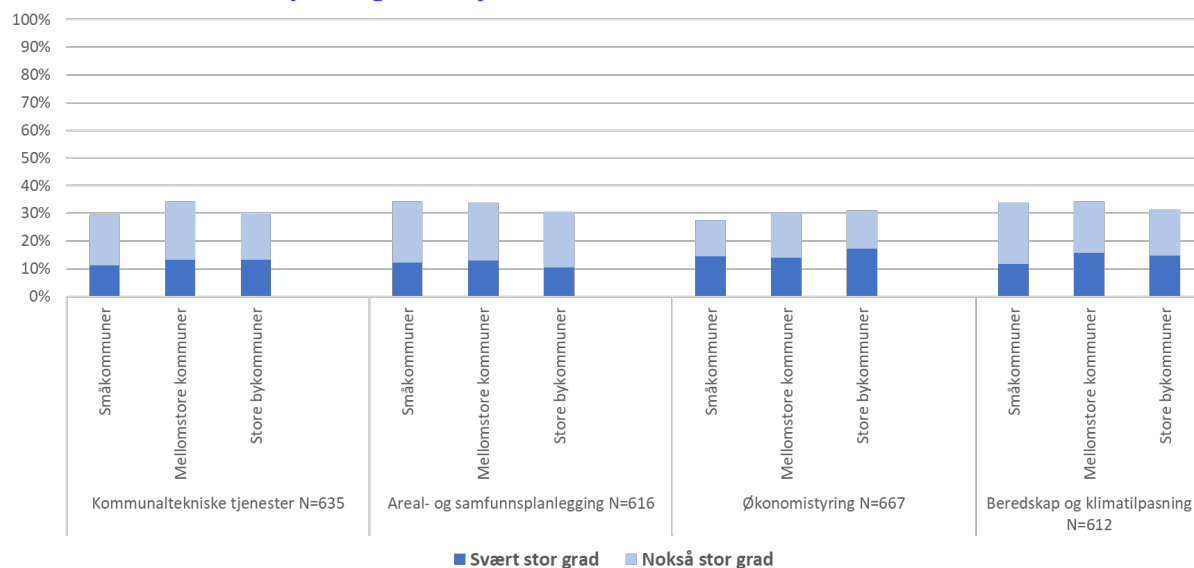
Her ser vi samme mønster som for begrenset kapasitet, manglende kompetanse skaper i svært stor / nokså stor grad problemer for barnevern (nesten 48 %), pleie av personer med psykiske lidelsen og demens og PPT-tjenesten (begge 42 % svært /nokså stor grad).

I hvilken grad vil du si at manglende kompetanse skaper problemer på følgende tjenesteområder?

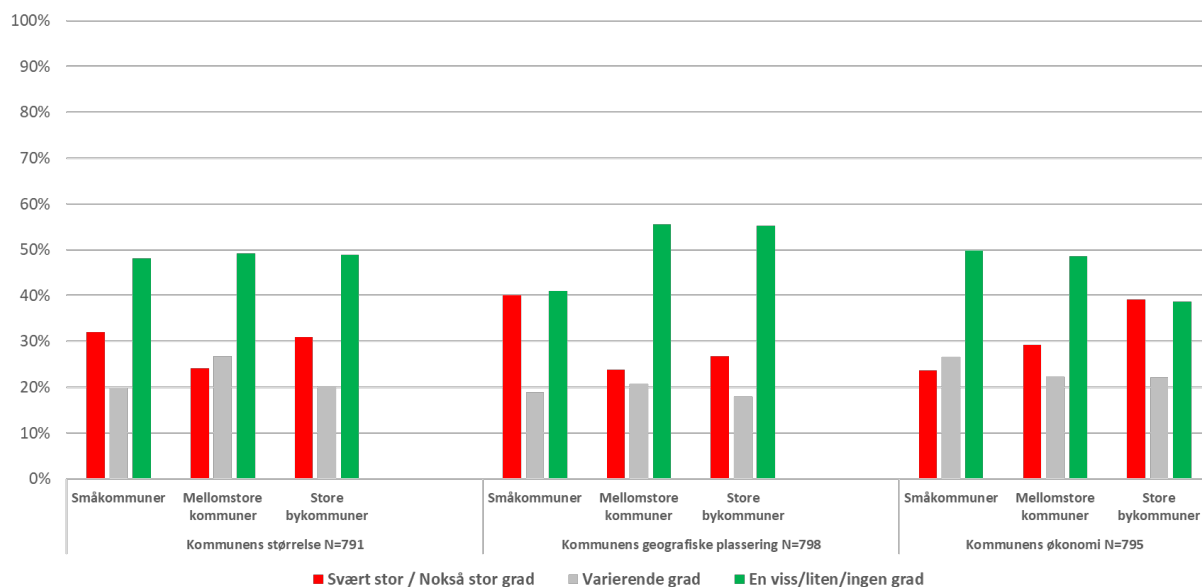
Innen oppvekst / helse er manglende kompetanse et like stort problem i alle kommunegrupperinger.

I hvilken grad vil du si at manglende kompetanse skaper problemer på følgende tjenesteområder?

Samme tendens ser vi form med tekniske og administrative tjenesteområder.

I hvilken grad mener du begrenset kompetanse henger sammen med?

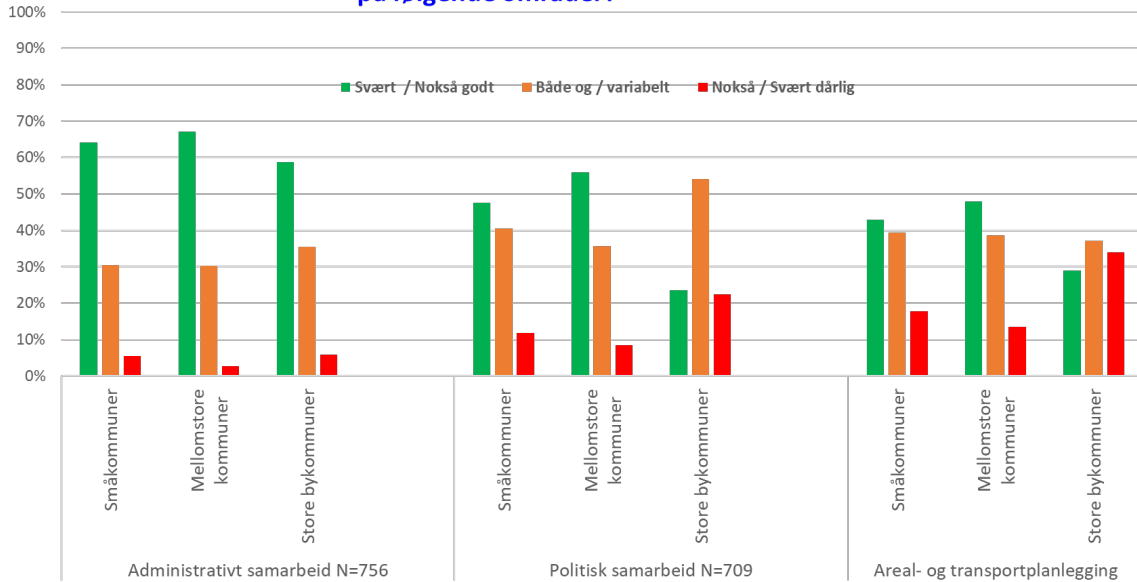

Her er det samme mønster som for kapasitet.

Vedlegg 4: Samarbeid mellom kommunene

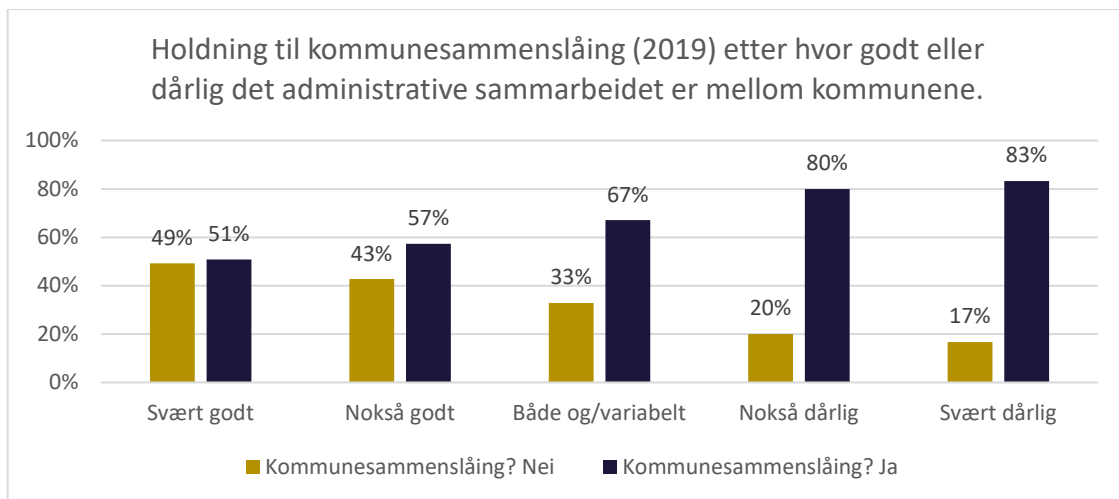
Administrativt og politisk samarbeid

Hvor godt eller dårlig vil du si at samarbeidet er mellom din og andre kommuner på følgende områder?

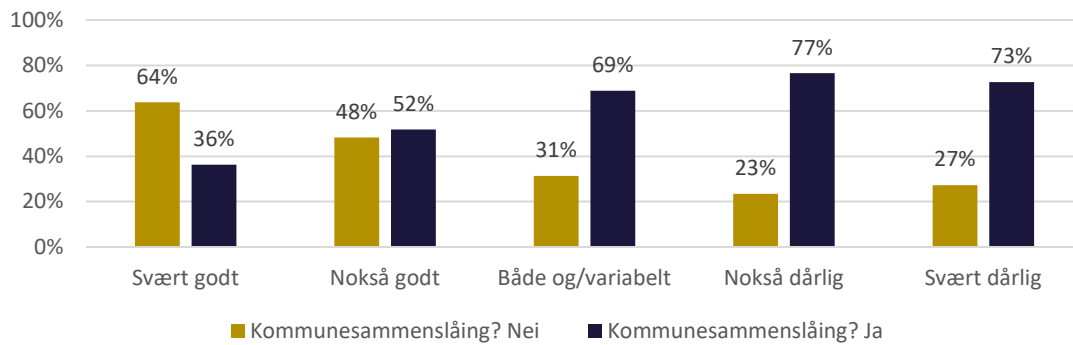

Areal og transport N= 627 Dette dreier seg nok i stor grad om samarbeid som ikke inngår i interkommunale selskap. Her ser vi at det både er forskjeller i hvordan samarbeidet fungerer alt avhengig av hvilken type samarbeid det dreier seg om. Gjennomgående fungerer det administrative samarbeidet godt og bedre enn det politiske som igjen fungerer bedre enn samarbeidet om areal- og transportplanlegging. Tydelig at samarbeidet fungerer best i små og mellomstore kommuner og dårligst i store bykommuner.

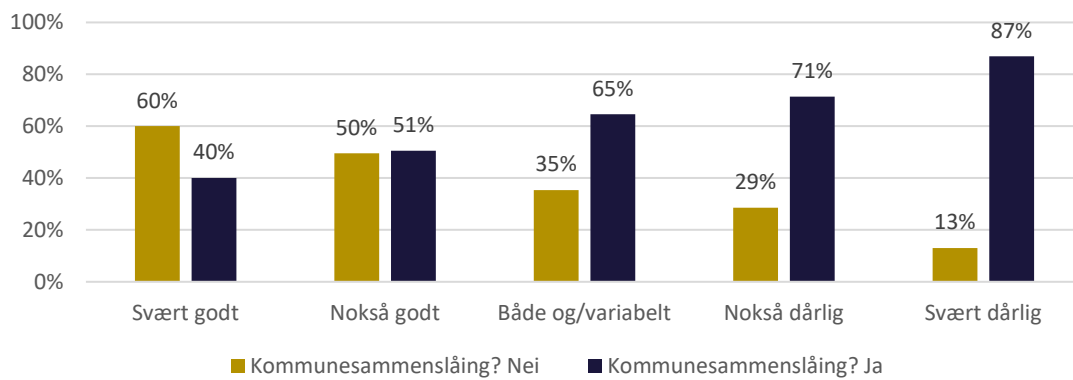
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «hvor godt eller dårlig vil du si at samarbeidet er mellom din og andre kommuner på følgende områder?»

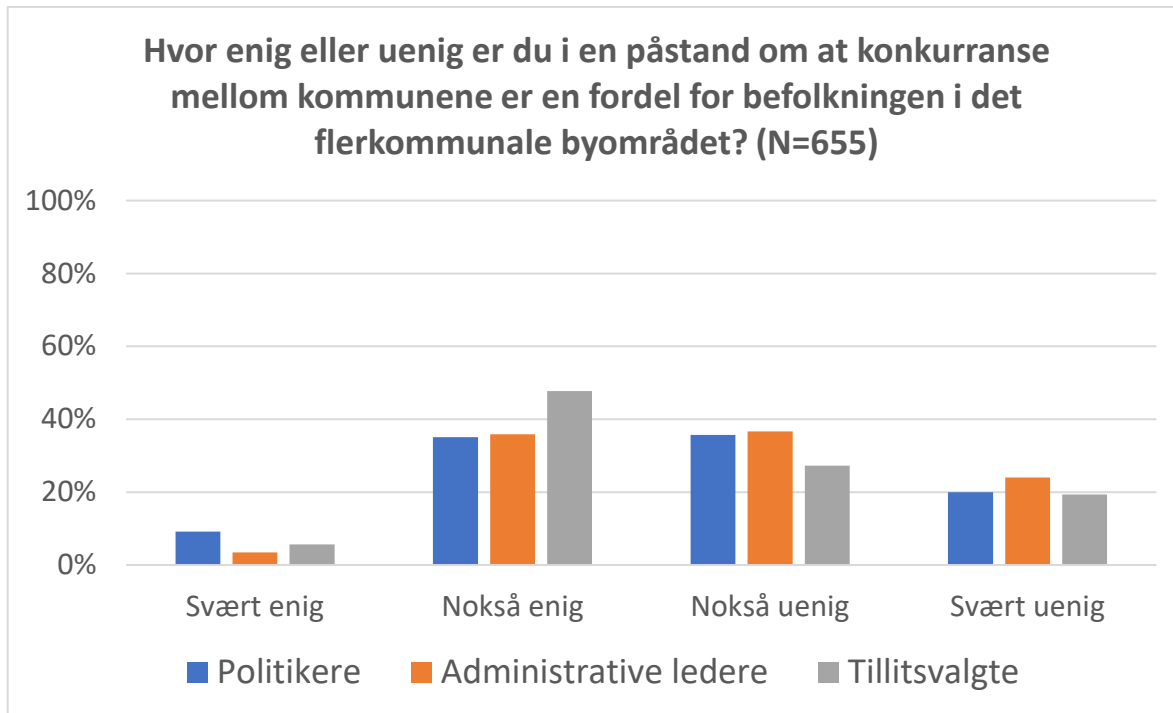
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter hvor godt eller dårlig det politiske samarbeidet er mellom kommunene.

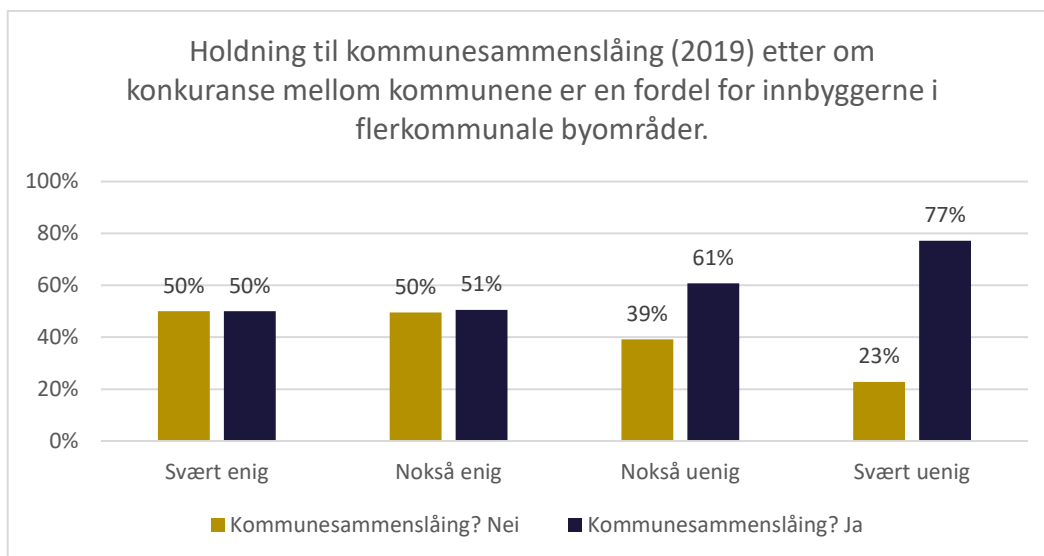
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter hvor godt eller dårlig samarbeidet om areal- og transportplanlegging er.

Det var få skiller mellom politikere og administrative ledere i deres svar på spørsmålet om konkurranse mellom kommunene er en fordel for politikere i flerkommunale byområder.

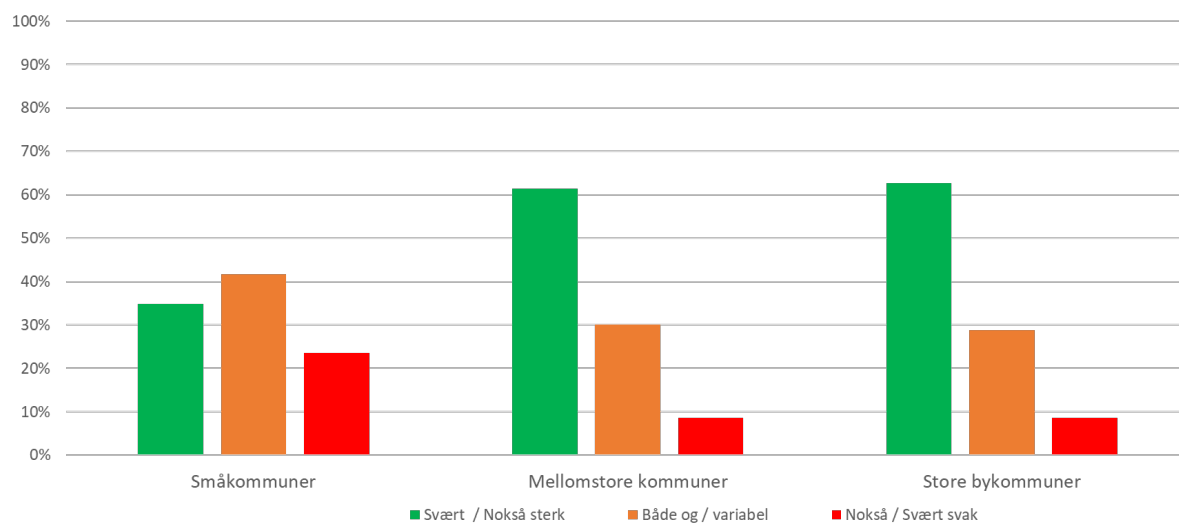

Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «*hvor enig eller uenig er du i en påstand om at konkurranse mellom kommunene er en fordel for befolkningen i det flerkommunale byområdet?*»

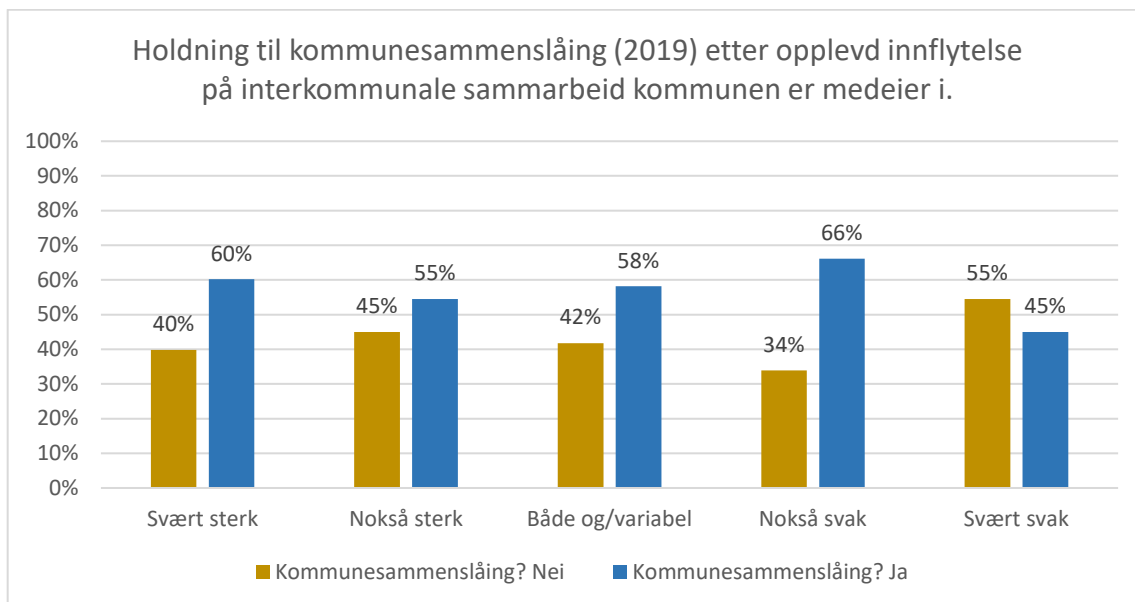
Interkommunalt samarbeid

Hvor sterk eller svak innflytelse vil du si at din kommune har på de interkommunale samarbeidsordningene og selskapene din kommune deltar eller er medeier i?

Når vi kommer til innflytelse over interkommunale samarbeidsordninger og selskap ser vi at bykommunene og de mellomstore kommunene har best grep på dette, mens at småkommunene har minst innflytelse. Det presiseres at dette ikke nødvendigvis gjelder samarbeid innenfor tradisjonelle kommunale tjenester, men gjerne heller innen brannvesen, vannverk, kraftselskap og denne type samarbeid.

Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter svar på spørsmålet «hvor sterk eller svak innflytelse vil du si at din kommune har på de interkommunale samarbeidsordningene og selskapene din kommune deltar eller er medeier i?»

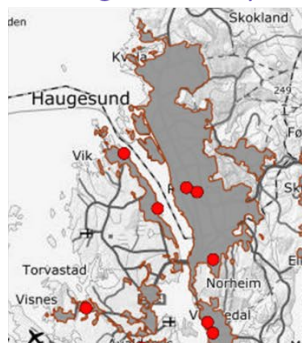
Samarbeid i flerkommunale byområder

De bymessige områdene i og omkring Stavanger/Sandnes, Haugesund og Bryne overskrider bygrensene. Slike områder kalles ofte flerkommunale byområder. Rogaland fylke har mange slike områder sett i en nasjonal sammenheng.

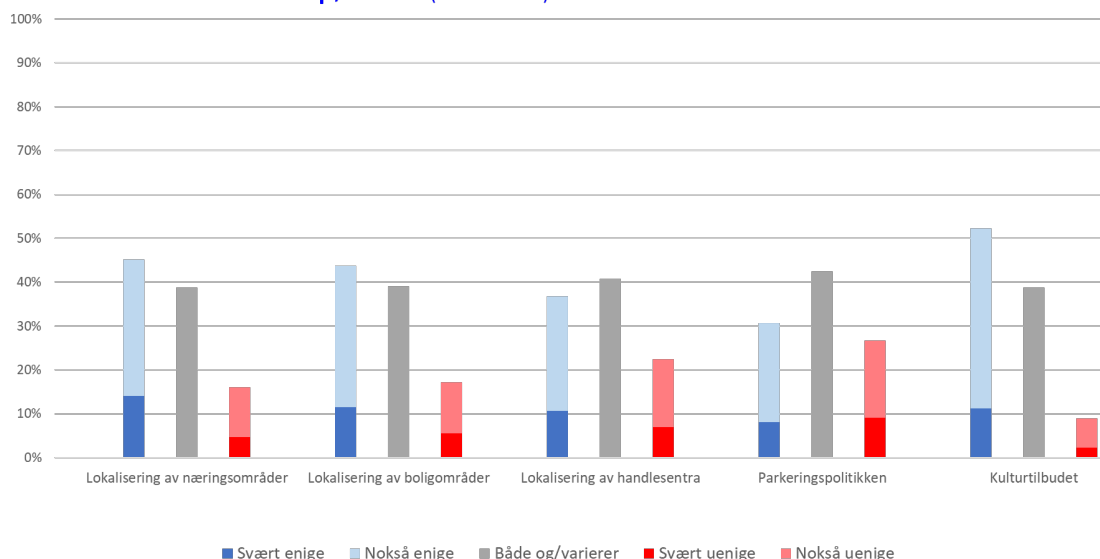
Samarbeid i flerkommunale byområder

- Den bymessige bebyggelsen på Nord-Jæren, i Haugesund og Bryne overskrider kommunegrensene. Dette kalles flerkommunale byområder.
- Her kan det være behov for felles kommunal politikk på flere områder.
- Hvor godt eller dårlig samarbeider kommunene om utviklingen i disse byområdene?

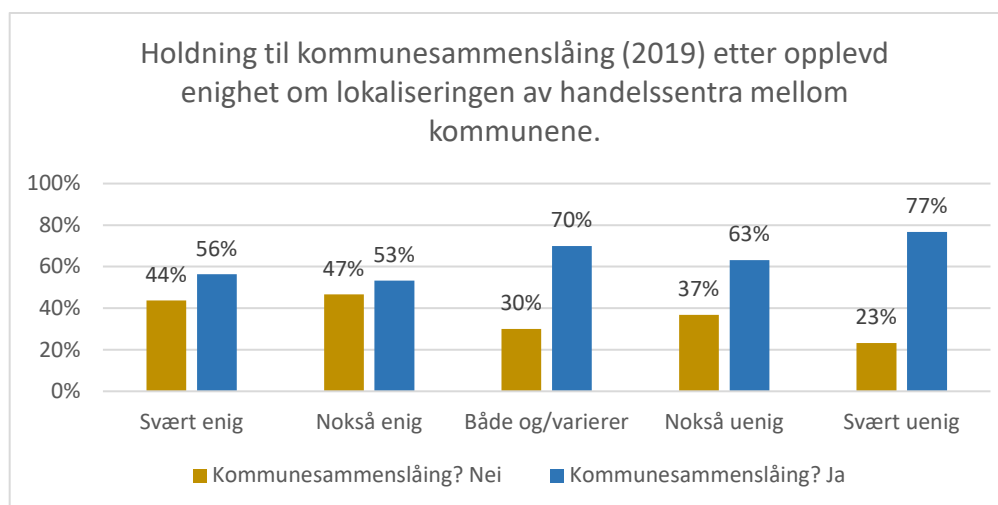
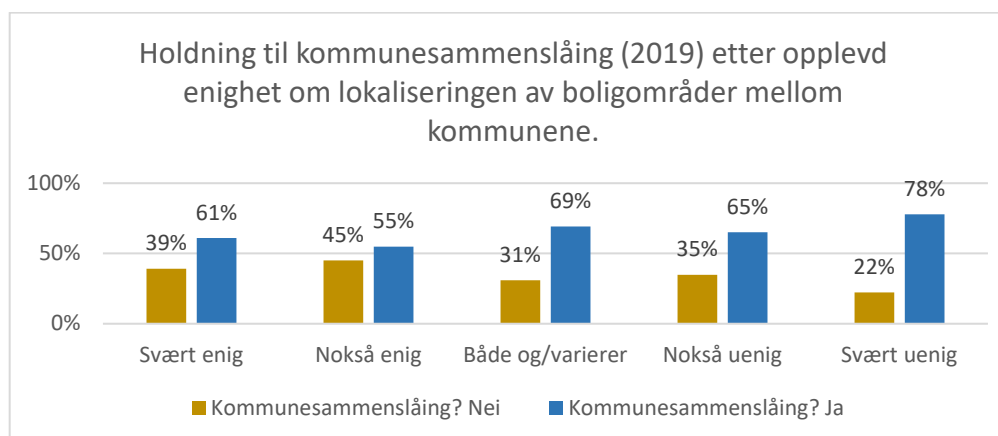
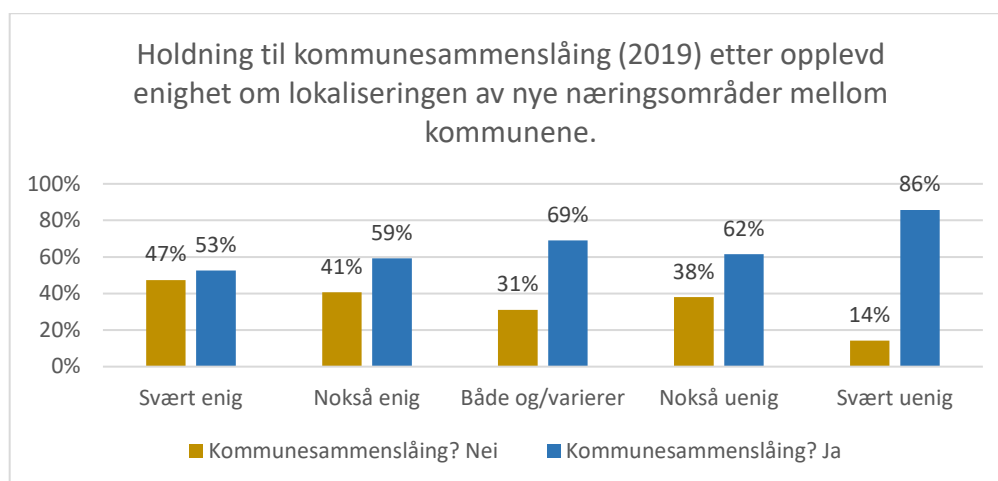
Hvor enig eller uenig er kommunene i dette området når det gjelder følgende spørsmål? (N=482 – 544)

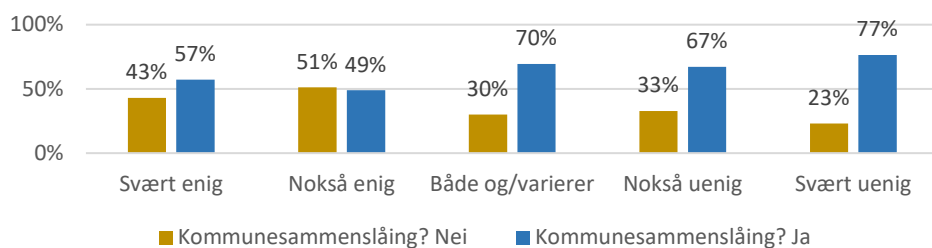
På spørsmål om hvor enig eller uenig kommunene i disse områdene er når de gjelder lokalisering av næringsområder, boligområder, handelsetra svarer om lag 40 % at kommunene er enige, 20 % at de er uenige og 40 % både og / varierer. Det er større uenighet om parkeringspolitikken og mindre uenighet om kulturtilbudet. I overkant av 40 % er enig i

at konkurranse mellom er en fordel for befolkningen i det flerkommunale området, mens i underkant av 60 % er uenig i dette. Her er de store bykommunene mer uenig (65 %) enn småkommunene (52 %) og de mellomstore kommunene (54 %).

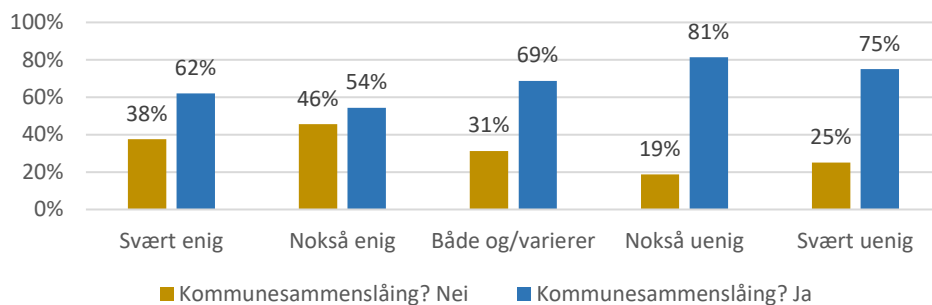
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «hvor enige eller uenige vil du si at kommunene i dette området er når det gjelder følgende spørsmål?». Områdene det handler om er bo- og byområder der kommunegrensene går gjennom området.

Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter opplevd enighet om parkeringspolitikken mellom kommunene.

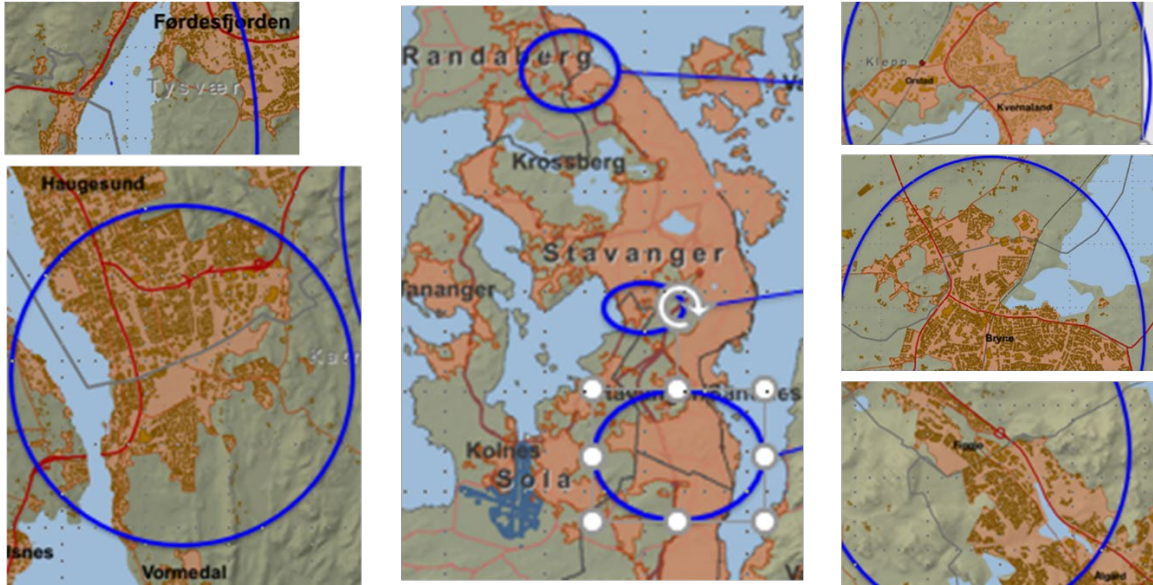
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter opplevd enighet om kulturtilbudet mellom kommunene.

Boligområder oppdelt av kommunegrenser

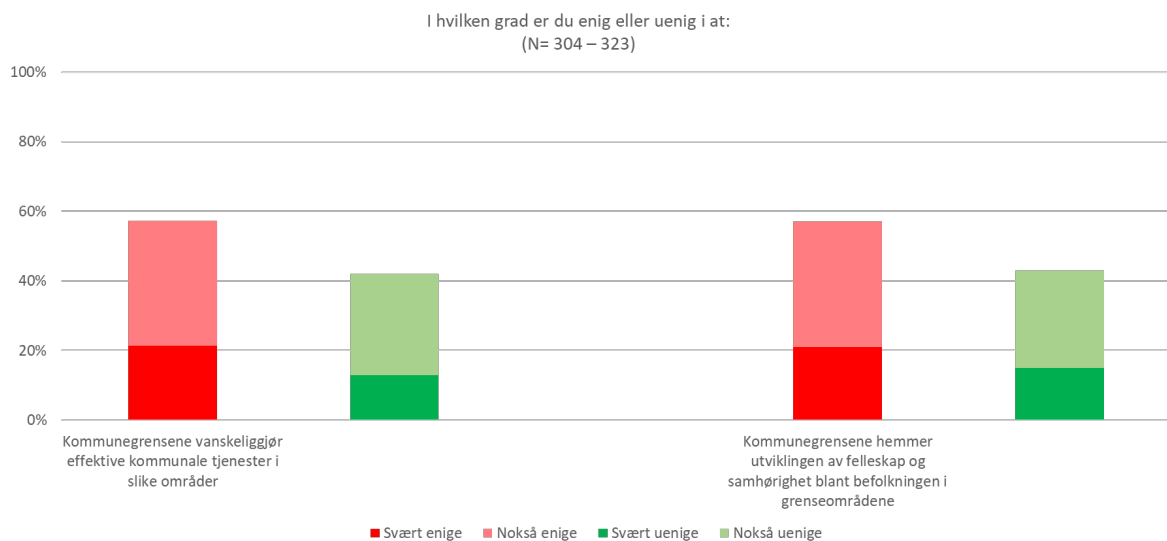
Som en følge av at byområder vokser og nye boligområder etableres er det etter hvert blitt mange boligområder der kommunegrensene går rett gjennom områdene. Figuren viser noen av disse områdene i Rogaland.

Boligområder oppdelt av kommunegrenser

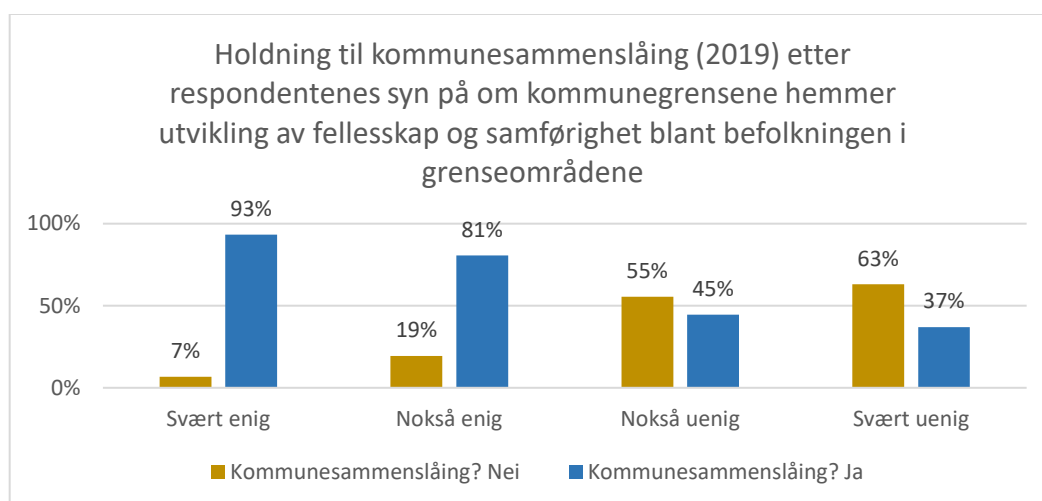
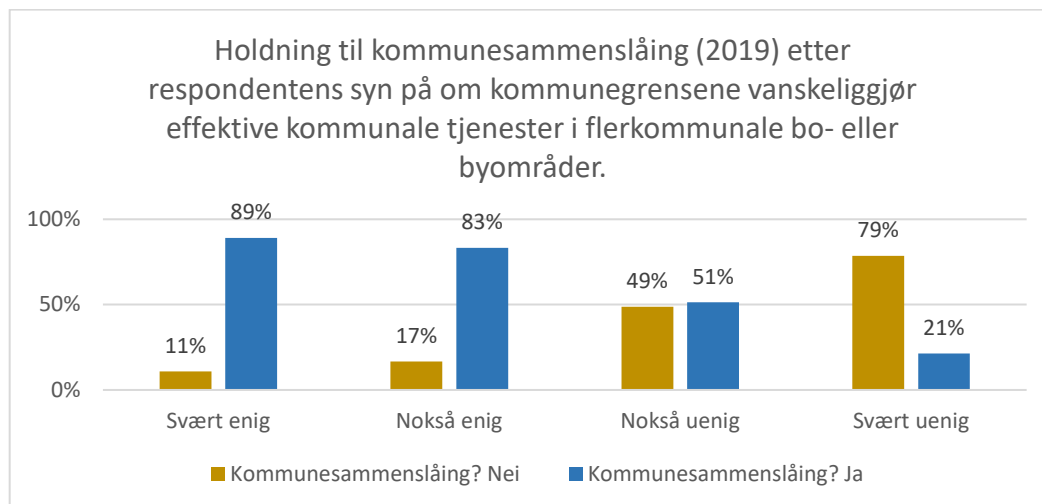

Vi har spurt om kommunegrensene vanskeliggjør effektive kommunale tjenester, videre om de hemmer utvikling av fellesskap og samhørighet og om hvor godt eller dårlig samarbeider kommunene om tjenestetilbudet og til slutt om hvilke tiltak kan bidra til å løse utfordringene i slike grenseområder.

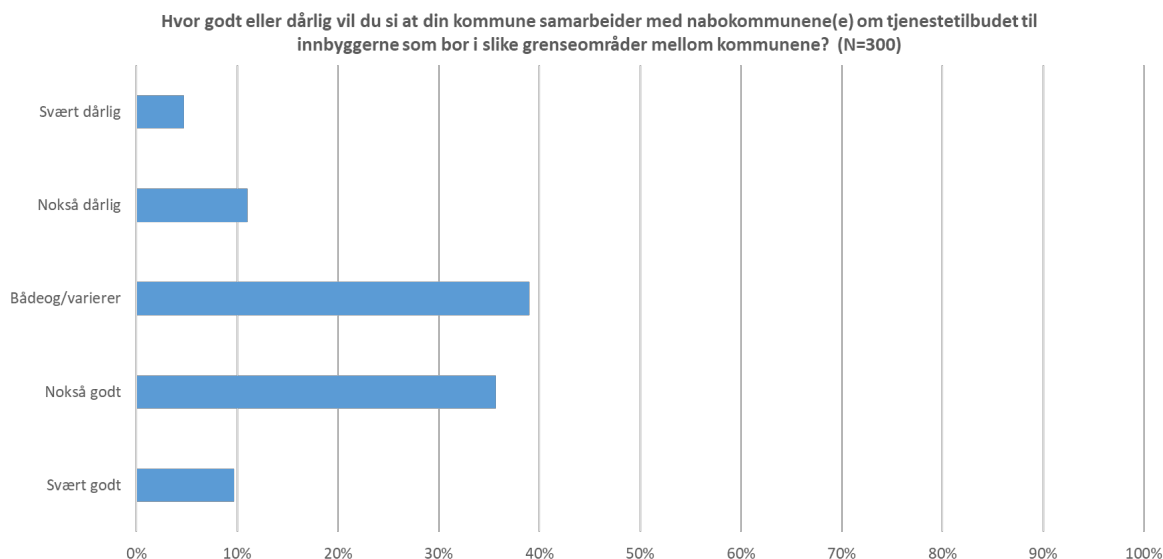
Konsekvenser av at kommunegrenser deler boligområder

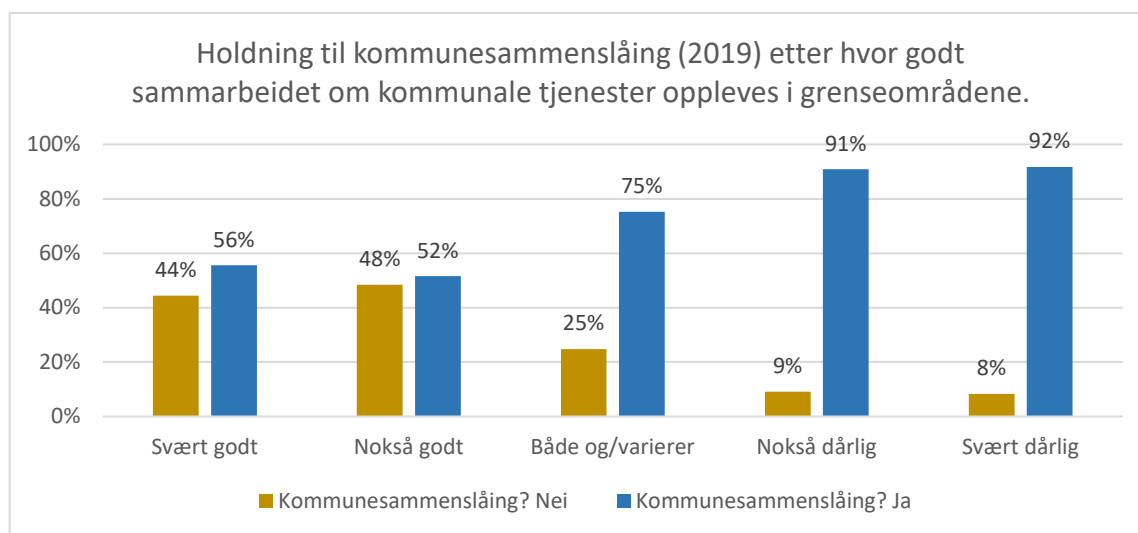
Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «i hvilken grad er du enig eller uenig i følgende påstander om slike grenseområder?» Grafene er kun basert på data fra respondenter som oppgir at deres kommunegrense går gjennom et bolig- eller byområde som deles av kommunegrensene.

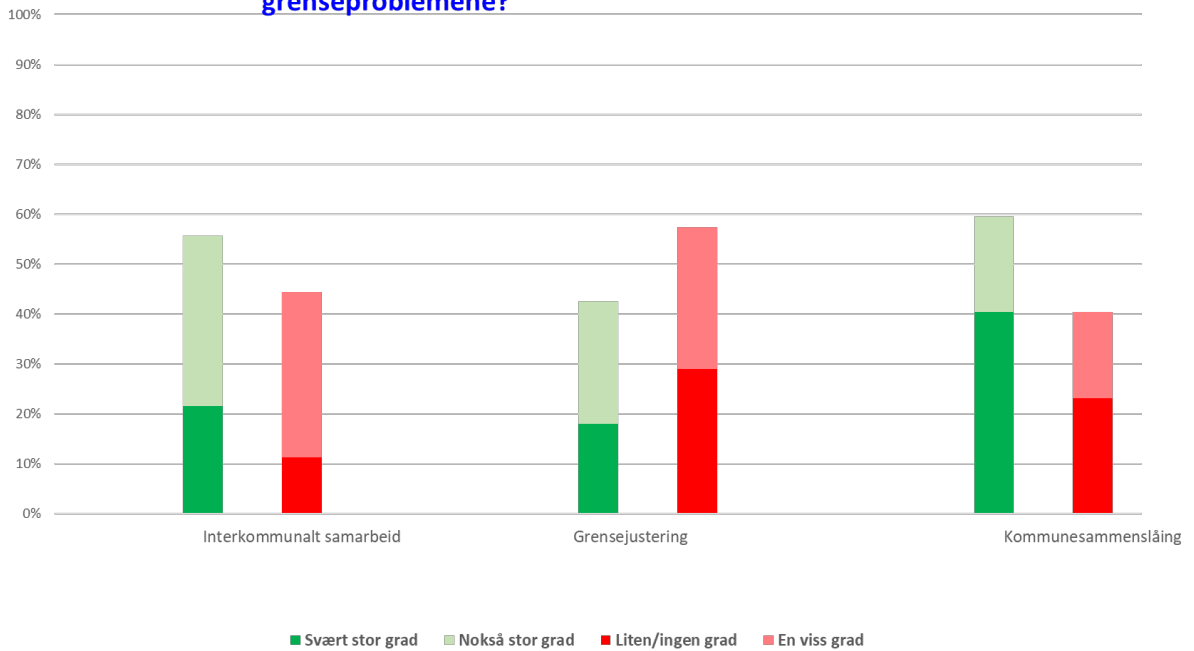
Konsekvenser av at kommunegrenser deler boligområder

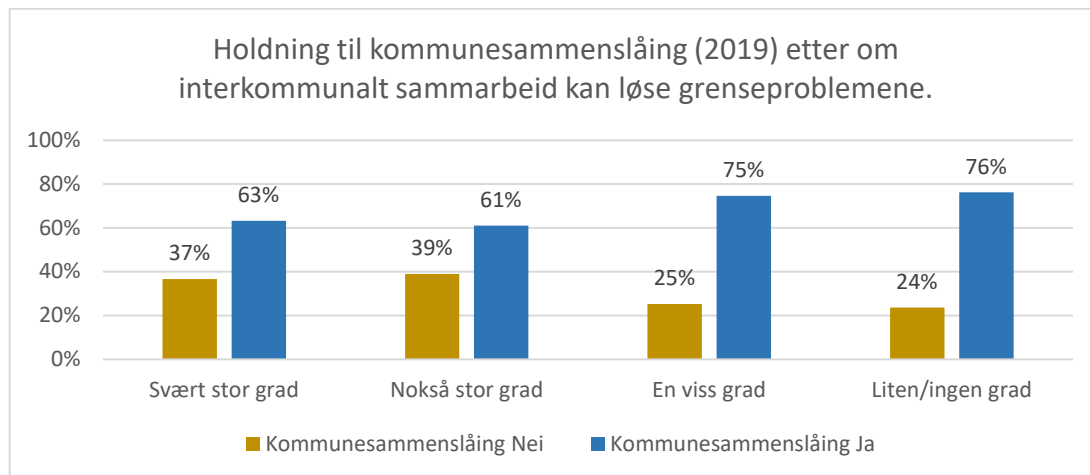
Holdningen til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «*hvor godt eller dårlig vil du si at din kommune samarbeider med nabokommunen(e) om tjenestetilbudet til innbyggerne som bor i slike grenseområder mellom kommunene*». Grafen er kun basert på data fra respondenter som oppgir at deres kommunegrense går gjennom et bolig- eller byområde som deles av kommunegrensene.

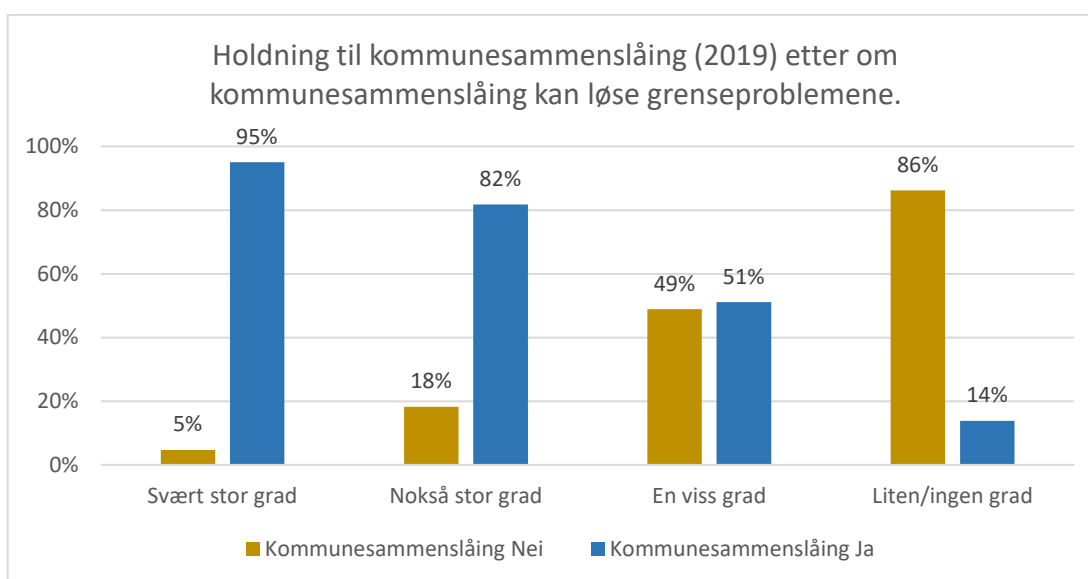
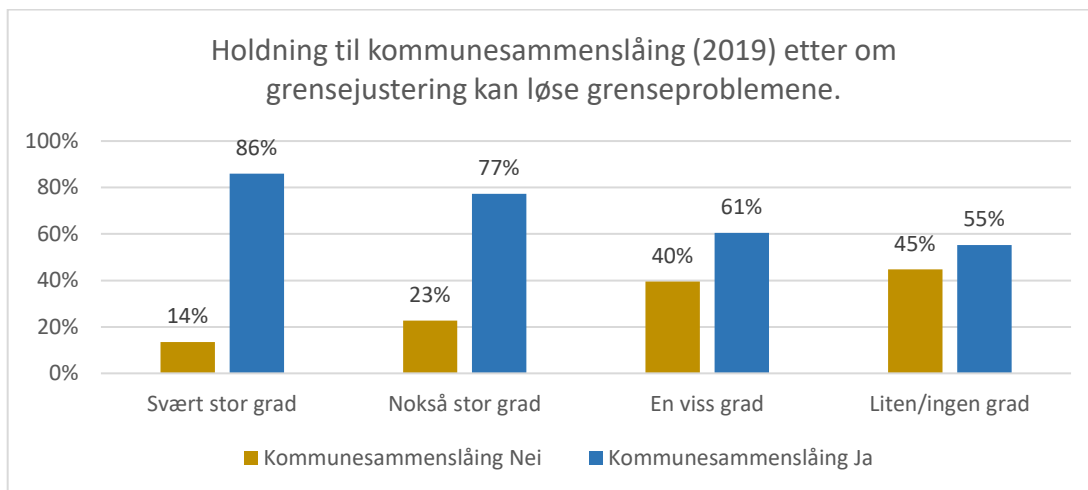

I hvilken grad vil du si følgende tiltak kan bidra til å løse disse grenseproblemene?

Holdning til kommunesammenslåing (2019) etter spørsmålet «i hvilken grad vil du si at følgende tiltak kan bidra til å løse disse grenseproblemene?» Grafene er kun basert på data fra respondenter som oppgir at deres kommunegrense går gjennom et bolig- eller byområde som deles av kommunegrensene.

Vedlegg 5: Spørreskjema

Spørreskjema om kommunale utfordringer og kommunestruktur 2019

1. Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om spørreskjemaundersøkelsen, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til: å delta i spørreundersøkelsen, videre at mine svar, inkludert personopplysninger, behandles frem til prosjektet er avsluttet i desember 2019, og at svarene med anonymiserte personopplysninger lagres og benyttes etter prosjektsslutt.

- Ja
- Nei

Language

- Norsk

Rolle

- 1
- 2
- 3

2. Først noen spørsmål om deg selv

Hvilket år er du født? Oppgi årstall (fire siffer):

Kjønn

- Mann
- Kvinne

Hva er din bostedskommune?

- Lund
- Eigersund
- Sokndal
- Bjerkreim
- Hå
- Klepp
- Time
- Gjesdal
- Sola
- Sandnes
- Stavanger
- Randaberg
- Rennesøy
- Kvitsøy
- Finnøy
- Forsand
- Strand
- Hjelmeland
- Suldal
- Sauda
- Haugesund
- Karmøy
- Tysvær
- Bokn
- Utsira
- Vindafjord
- Kommune utenfor Rogaland

Hvor i denne kommunen bor du?

- Kommunesenteret
- Annen del av kommunen

Hvor mange år har du bodd i din nåværende bostedskommune? Oppgi antall år:

---

3. Spørsmål til politiske representanter

Hvor mange valgperioder har du i alt vært medlem av kommunestyret, hovedutvalg eller tilsvarende utvalg (inkludert inneværende periode)? Vennligst oppgi totalt antall perioder uavhengig av om det er sammenhengende perioder eller ikke, her:

Hvilket parti representerer du nå?

- Høyre
- Arbeiderpartiet
- Fremskrittspartiet
- Senterpartiet
- Venstre
- Kristelig Folkeparti
- Sosialistisk Venstreparti
- Rødt
- Miljøpartiet De Grønne
- Andre (skriv partinavn): _____

Er du...? (kryss av, flere kryss mulig)

- Ordfører
- Varaordfører
- Formannskapsmedlem
- Leder av partigruppen
- Leder av hovedutvalg / tilsvarende
- Ingen av delene

Er du medlem i hovedutvalg eller tilsvarende utvalg eller komite?

- Ja, medlem
- Nei, ikke medlem

Hvilket hovedutvalg eller tilsvarende utvalg eller komite er du fast medlem i? Skriv navn på utvalg/komite her:

---

4. Spørsmål til administrative ledere

Hvilken type lederstilling har du i kommunen?

- Rådmann eller tilsvarende
- Etatsjef/sectorleder eller tilsvarende
- Nivå under etatsjef/sectorleder/tilsvarende

I hvilken etat / del av kommunen er du nå administrativ leder?

- Sentraladministrasjonen
- Barnehage, skole
- Helse, sosial
- Kultur
- Teknisk, plan, næring
- Annet (fyll ut): _____

Hvor mange år har du vært administrativ leder i din nåværende kommune? Skriv ca. antall år her:

Hvor mange år til sammen har du vært ansatt i din nåværende kommune? Skriv ca. antall år her:

Har du politiske verv i din bostedskommune?

- Ja
- Nei

5. Spørsmål til hovedtillitsvalgte

I hvilken hovedsammenslutning er du hovedtillitsvalgt?

- LO
- YS
- Unio
- Akademikerne
- Andre

Hvor mange år har du vært ansatt i kommunen? Skriv ca. antall år her:

Hvor mange år har du vært tillitsvalgt i kommunen? Skriv ca. antall år her:

I hvilken etat / del av kommunen er du ansatt?

- Sentraladministrasjonen
- Barnehage, skole
- Helse, sosial
- Kultur
- Teknisk, plan, næring
- Annet (fyll ut): _____

6. I fortsettelsen vil vi stille en del spørsmål om kommunale oppgaver og roller

Hvilken vekt mener du bør legges på nasjonal likhet sammenlignet med kommunal frihet til å foreta ulike lokale tilpasninger innenfor følgende kommunale tjenester?

	Nasjonal likhet bør tillegges klart størst vekt	Nasjonal likhet bør tillegges noe større vekt enn frihet til lokal tilpasning	Begge tillegges omtrent samme vekt	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges noe større vekt enn nasjonal likhet	Frihet til lokal tilpasning bør tillegges klart størst vekt	Vet ikke
BARNEHAGE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SKOLE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SOSIALHJELP	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BARNEVERN	☐	☐	☐	☐	☐	☐
HELSE, OMSORG	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KULTUR	☐	☐	☐	☐	☐	☐
VANN, AVLØP, RENOVASJON	☐	☐	☐	☐	☐	☐
AREALPLANLEGGING	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BYGGESAKSBEHANDLING	☐	☐	☐	☐	☐	☐
NÆRINGSUTVIKLING	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BEREDSKAP	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Vi vil nå stille noen spørsmål om små og store kommuner.

Det er kommunistørrelse med hensyn til antall innbyggere vi her tenker på, ikke geografisk utstrekning.

Hvor enig eller uenig er du generelt i følgende påstander?

	Helt enig	Delvis enig	Både/og	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke
INNBYGGERNE I SMÅ KOMMUNER HAR BEDRE MULIGHETER TIL Å PÅVIRKE KOMMUNALE BESLUTNINGER ENN INNBYGGERNE I STORE KOMMUNER	☐	☐	☐	☐	☐	☐
INNBYGGERNE I STORE KOMMUNER ER BEDRE I STAND TIL Å IVARETA INNBYGGERNES BEHOV ENN SMÅ KOMMUNER	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvordan vil du generelt si at innbyggerne og de ansattes behov/interesser blir ivaretatt i henholdsvis store og små kommuner?

	Klart best i store kommuner	Noe bedre i store kommuner	Noenlunde likt i store og små kommuner	Noe bedre i små kommuner	Klart best i små kommuner	Vet ikke
INNBYGGERNES BEHOV/INTERESSER BLIR IVARETATT	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ANSATTES BEHOV/INTERESSER BLIR IVARETATT	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor ofte vil du si at det oppstår konflikter mellom å ivareta henholdsvis innbyggerne og de ansattes behov/interesser i din kommune?

- Svært ofte
- Nokså ofte
- Av og til
- Sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Hvilken vekt mener du kommunen bør legge på henholdsvis innbyggernes og de ansattes behov/interesser ved...

	Innbyggernes behov/interesser bør tillegges klart størst vekt	Innbyggernes behov/interesser bør tillegges noe større vekt enn de ansattes	Innbyggernes og de ansattes behov/interesser bør tillegges omtrent samme vekt	De ansattes behov/interesser bør tillegges noe større vekt enn innbyggernes behov	De ansattes behov/interesser bør tillegges klart størst vekt	Vet ikke
...SPØRSMÅL OM KOMMUNESAMMENSLÅING?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...UTFORMING AV KOMMUNENS TJENESTETILBUD?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. I fortsettelsen vil vi stille noen spørsmål om kommunereformen.

Som nevnt innledningsvis, er du invitert til å svare fordi du er registrert enten som politiker, administrativ leder eller hovedtillitsvalgt i en bestemt kommune. Det er denne kommunen vi i fortsettelsen omtaler som din kommune, og som vi ber deg om å svare på grunnlag av.

Hvis du tenker tilbake på debatten om kommunesammenslåing i din kommune før sommeren 2016, hvor stor eller liten oppmerksomhet opplevde du at følgende temaer fikk i denne debatten?

	Svært liten oppmerksomhet	Nokså liten oppmerksomhet	Nokså stor oppmerksomhet	Svært stor oppmerksomhet	Vet ikke
KOMMUNENS ØKONOMI	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS TJENESTETILBUD	☐	☐	☐	☐	☐
KOMPETANSE OG REKRUTTERING I KOMMUNEN	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALDEMOKRATIET	☐	☐	☐	☐	☐
DEN LOKALE TILHØRIGHETEN/IDENTITETEN	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALISERINGEN AV KOMMUNALE ARBEIDSPlassER	☐	☐	☐	☐	☐
DEN GENERELLE UTVIKLINGEN AV ARBEIDSPlassER I KOMMUNEN	☐	☐	☐	☐	☐
REGIONENS UTVIKLING	☐	☐	☐	☐	☐

Hva var din mening om en eventuell sammenslåing av din kommune med en eller flere andre kommuner da kommunestyret tok stilling til dette i 2016?

- Jeg mente at kommunen ikke burde slås sammen med noen andre kommuner
- Jeg mente at kommunen burde slås sammen med en eller flere andre kommuner
- Jeg tok ikke stilling

9.

Hvilken eller hvilke andre kommuner mente du den gang at din kommune burde slås sammen med?

- Lund
- Eigersund
- Sokndal
- Bjerkreim
- Hå
- Klepp
- Time
- Gjesdal
- Sola
- Sandnes
- Stavanger
- Randaberg
- Rennesøy
- Kvitsøy
- Finnøy
- Forsand
- Strand
- Hjelmeland
- Suldal
- Sauda
- Haugesund
- Karmøy
- Tysvær
- Bokn
- Utsira
- Vindafjord
- Sveio
- Etne
- Sirdal
- Flekkefjord

10.

Hva mener du om kommunesammenslåing nå (våren 2019)?

- Jeg mener at min kommune ikke bør slås sammen med noen annen kommuner
- Jeg mener at min kommune bør slås sammen med en eller flere andre kommuner
- Vet ikke/har ikke tatt stilling

11.

Hvilken eller hvilke andre kommuner mener du nå at din kommune bør slås sammen med?

- Lund
- Eigersund
- Sokndal
- Bjerkreim
- Hå
- Klepp
- Time
- Gjesdal
- Sola
- Sandnes
- Stavanger
- Randaberg
- Rennesøy
- Kvitsøy
- Finnøy
- Forsand
- Strand
- Hjelmeland
- Suldal
- Sauda
- Haugesund
- Karmøy
- Tysvær
- Bokn
- Utsira
- Vindafjord
- Sveio
- Etne
- Sirdal
- Flekkefjord

12.

Hvor viktig mener du at følgende forhold bør være dersom spørsmålet om kommunesammenslåing skal vurderes på ny?

	Svært viktig	Nokså viktig	Nokså lite viktig	Svært lite viktig	Vet ikke
KOMMUNENS ØKONOMI	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS TJENESTETILBUD	☐	☐	☐	☐	☐
KOMPETANSE OG REKRUTTERING I KOMMUNEN	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALDEMOKRATIET	☐	☐	☐	☐	☐
DEN LOKALE TILHØRIGHETEN/IDENTITETEN	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALISERINGEN AV KOMMUNALE ARBEIDSPLASSER	☐	☐	☐	☐	☐
DEN GENERELLE UTVIKLINGEN AV ARBEIDSPLASSER I KOMMUNEN	☐	☐	☐	☐	☐
REGIONENS UTVIKLING	☐	☐	☐	☐	☐

I en del kommuner er det etablert, eller kan det være aktuelt å etablere, bydels- / kommunedelsutvalg. I noen tilfeller kan det også være aktuelt å gi disse utvalgene eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

	Svært enig	Nokså enig	Nokså uenig	Svært uenig	Vet ikke
Generelt bør bydels- / kommunedelsutvalg ha eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag.	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunesammenslåing vil være mer akseptabelt dersom det etableres bydels- / kommunedelsutvalg med eget budsjett og beslutningsmyndighet i flere, mer omfattende saker enn det som er vanlig i dag.	☐	☐	☐	☐	☐

13.

Hvor lett eller vanskelig vil du si at det er å rekruttere og beholde personer med den kompetansen din kommune trenger innenfor følgende tjenesteområder?

	Svært lett	Nokså lett	Nokså vanskelig	Svært vanskelig	Vet ikke
SENTRALADMINISTRASJONEN	☐	☐	☐	☐	☐
BARNEHAGE	☐	☐	☐	☐	☐
SKOLE	☐	☐	☐	☐	☐
SOSIALHJELP	☐	☐	☐	☐	☐
BARNEVERN	☐	☐	☐	☐	☐
HELSE, OMSORG	☐	☐	☐	☐	☐
KULTUR	☐	☐	☐	☐	☐
VANN, AVLØP, RENOVASJON	☐	☐	☐	☐	☐
AREALPLANLEGGING	☐	☐	☐	☐	☐
BYGGESAKSBEHANDLING	☐	☐	☐	☐	☐
NÆRINGSUTVIKLING	☐	☐	☐	☐	☐
BEREDSKAP	☐	☐	☐	☐	☐

14.

Hvor godt eller dårlig vil du si at samarbeidet er mellom din og andre kommuner på følgende områder?

	Svært godt	Nokså godt	Både-og / variabelt	Nokså dårlig	Svært dårlig	Vet ikke
DET ADMINISTRATIVE SAMARBEIDET	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DET POLITISKE SAMARBEIDET	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SAMARBEIDET OM AREAL- OG TRANSPORTPLANLEGGING	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor sterk eller svak innflytelse vil du si at din kommune har på de interkommunale samarbeidsordningene og selskapene din kommune deltar eller er medeier i?

- Ikke aktuelt
- Svært sterk
- Nokså sterk
- Både-og/ variabel
- Nokså svak
- Svært svak
- Vet ikke

Er det etablert nye interkommunale samarbeid mellom din kommune og andre kommuner etter 2016?

- Vet ikke
- Nei
- Ja, oppgi på hvilket område: _____

I hvilken grad vil du si at begrenset kapasitet skaper problemer på følgende tjenesteområder?

	Svært stor grad	Nokså stor grad	En viss grad	Liten/ingen grad	Vet ikke
BARNEVERN	☐	☐	☐	☐	☐
PLEIE AV PERSONER MED PSYKISKE LIDELSER, DEMENS O.L.	☐	☐	☐	☐	☐
BARNEHAGE	☐	☐	☐	☐	☐
PPT-TJENESTEN	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNALTEKNISKE TJENESTER	☐	☐	☐	☐	☐
AREAL- OG SAMFUNNSPLANLEGGING	☐	☐	☐	☐	☐
ØKONOMISTYRING	☐	☐	☐	☐	☐
BEREDSKAP OG KLIMATILPASNING	☐	☐	☐	☐	☐

15.**I hvilken grad mener du begrenset kapasitet har sammenheng med følgende?**

	Svært stor grad	Nokså stor grad	Variierende grad	En viss grad	Liten/ingen grad	Vet ikke
KOMMUNENS STØRRELSE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS GEOGRAFISKE PLASSERING	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS ØKONOMI	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16.**I hvilken grad vil di si at manglende kompetanse skaper problemer på følgende tjenesteområder?**

	Svært stor grad	Nokså stor grad	En viss grad	Liten/ingen grad	Vet ikke
BARNEVERN	☐	☐	☐	☐	☐
PLEIE AV PERSONER MED PSYKISKE LIDELSER, DEMENS O.L.	☐	☐	☐	☐	☐
BARNEHAGE	☐	☐	☐	☐	☐
PPT-TJENESTEN	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNALTEKNISKE TJENESTER	☐	☐	☐	☐	☐
AREAL- OG SAMFUNNSPLANLEGGING	☐	☐	☐	☐	☐
ØKONOMISTYRING	☐	☐	☐	☐	☐
BEREDSKAP OG KLIMATILPASNING	☐	☐	☐	☐	☐

17.**I hvilken grad mener du manglende kompetanse i kommunen har sammenheng med følgende?**

	Svært stor grad	Nokså stor grad	Variierende grad	En viss grad	Liten/ingen grad	Vet ikke
KOMMUNENS STØRRELSE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS GEOGRAFISKE PLASSERING	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNENS ØKONOMI	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18.

De bymessige områdene i og omkring Stavanger/Sandnes, Haugesund og Bryne overskrider kommunegrensene. Slike områder kalles ofte flerkommunale byområder. Vi vil gjerne få stille noen spørsmål om ditt syn på ulike typer styringsutfordringer i det flerkommunale byområdet som din kommune inngår i eller som ligger nærmest din kommune.

Hvor enige eller uenige vil du si at kommunene i dette området er når det gjelder følgende spørsmål?

	Ikke relevant for min kommune	Svært enige	Nokså enige	Både- og/varierer	Nokså uenige	Svært uenige	Vet ikke
LOKALISERING AV NYE NÆRINGSOMRÅDER	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALISERING AV BOLIGOMRÅDER	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LOKALISERING AV HANDLESENTRA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PARKERINGSPOLITIKKEN	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
KULTURTLIBUDET	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig eller uenig er du i en påstand om at konkurranse mellom kommunene er en fordel for befolkningen i det flerkommunale byområdet?

- Svært enig
- Nokså enig
- Nokså uenig
- Svært uenig
- Vet ikke

19.

Noen steder går kommunegrensene gjennom mer eller mindre sammenhengende boligområder. Har din kommune slike grenseområder?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

20.

I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende påstander om slike grenseområder?

	Svært enig	Nokså enig	Nokså uenig	Svært uenig	Vet ikke
KOMMUNEGRENSENE VANSKELIGGJØR EFFEKTIVE KOMMUNALE TJENESTER I SLIKE OMRÅDER	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNEGRENSENE HEMMER UTVIKLING AV FELLESSKAP OG SAMHØRIGHET BLANT BEFOLKNINGEN I GRENSEOMRÅDENE.	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor godt eller dårlig vil du si at din kommune samarbeider med nabokommunen(e) om tjenestetilbudet til innbyggerne som bor i slike grenseområder mellom kommunene?

- Svært godt
- Nokså godt
- Både og / varierer
- Nokså dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

21.

I hvilken grad vil du si at følgende tiltak kan bidra til å løse disse grenseproblemene?

	Svært stor grad	Nokså stor grad	En viss grad	Liten/ingen grad	Vet ikke
INTERKOMMUNALT SAMARBEID	☐	☐	☐	☐	☐
GRENSEJUSTERING	☐	☐	☐	☐	☐
KOMMUNESAMMENSLÅING	☐	☐	☐	☐	☐

Dette var siste spørsmål, mange takk for din deltagelse.

NORCE Norwegian Research Centre AS
www.norceresearch.no